

Liepājas navigācijas zīmju autobraucējiem, kājām gājējiem, velo braucējiem sistēmas izpēte un stratēģiskais risinājums

D^d

Pasūtītājs

SIA „Liepājas reģiona tūrisma
informācijas birojs”

Reģistrācijas Nr. 40003302839

Rožu laukums 5/6, Liepāja

Projekta autors/atbildīgais projektētājs

SIA „H2E”

Vīlandes iela 1-13, Rīga, LV 1010

T +371 673 854 44 / M +371 29565554

info@h2e.lv / www.h2e.lv

Radoša direktore

Ingūna Elere

Izstrādāja

Ingūna Elere, Laura Lorence, Ventis Didrihsons

Projekta vadītāja

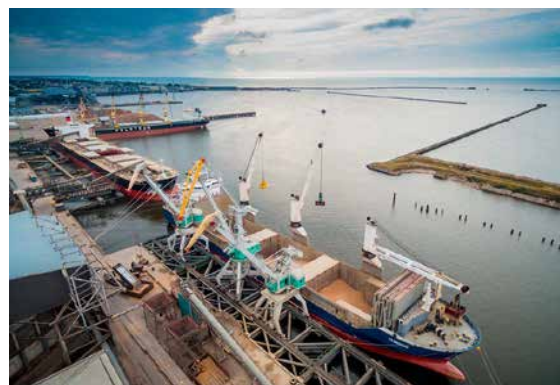
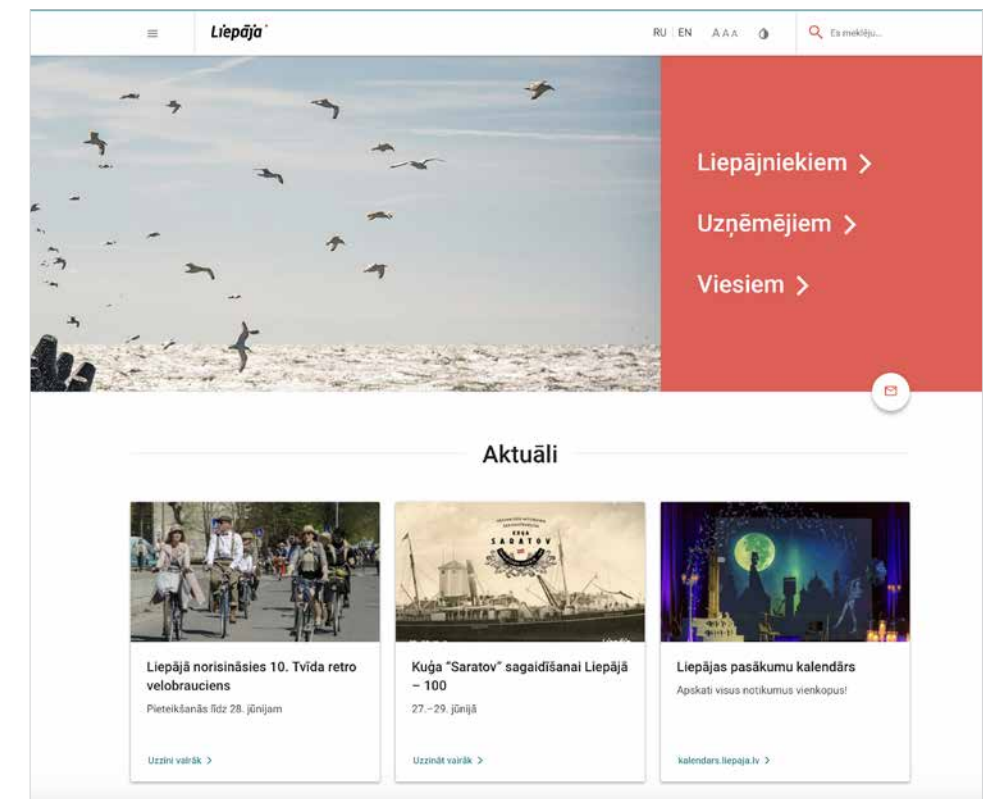
Anna Kriškāne

© Projekts ir dizaina biroja „H2E”
autorīpašums. Visas tiesības aizsargātas.
Publicēšanas un pavairošanas
gadījumā atsauce uz autoru obligāta.
Projekta vai tā daļas izmantošana
vai adaptācija pieļaujama tikai
saskaņojot ar projekta autoru.

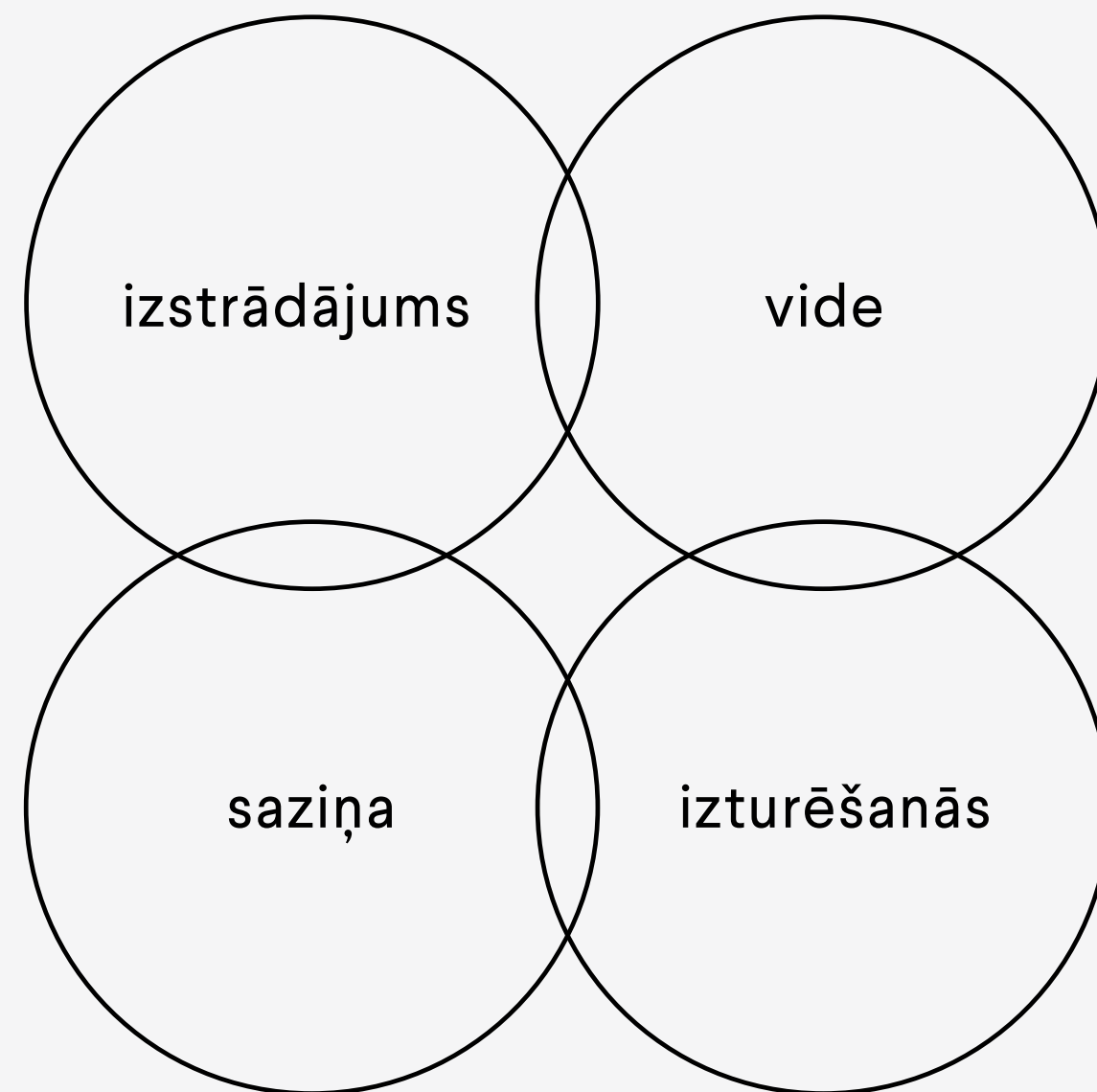
Liepāja

Navigācija kā pilsētas identitāte

Zīmols

” Spēja atrast ceļu nav dāvana vai iedzimta kvalitāte, kas kādam vai nu piemīt, vai nepiemīt. Tā ir priekšnosacījums dzīvei kopumā. Mijiedarbība ar vidi ir daļa no mūsu eksistences. Spēja orientēties ir pamata priekšnosacījums mūsu brīvībai un pašapziņai. Ir jāzina, kur es esmu, sava atrašanās vieta, lai zinātu, kur doties tālāk, lai arī kurp tas būtu.

Otl Aicher

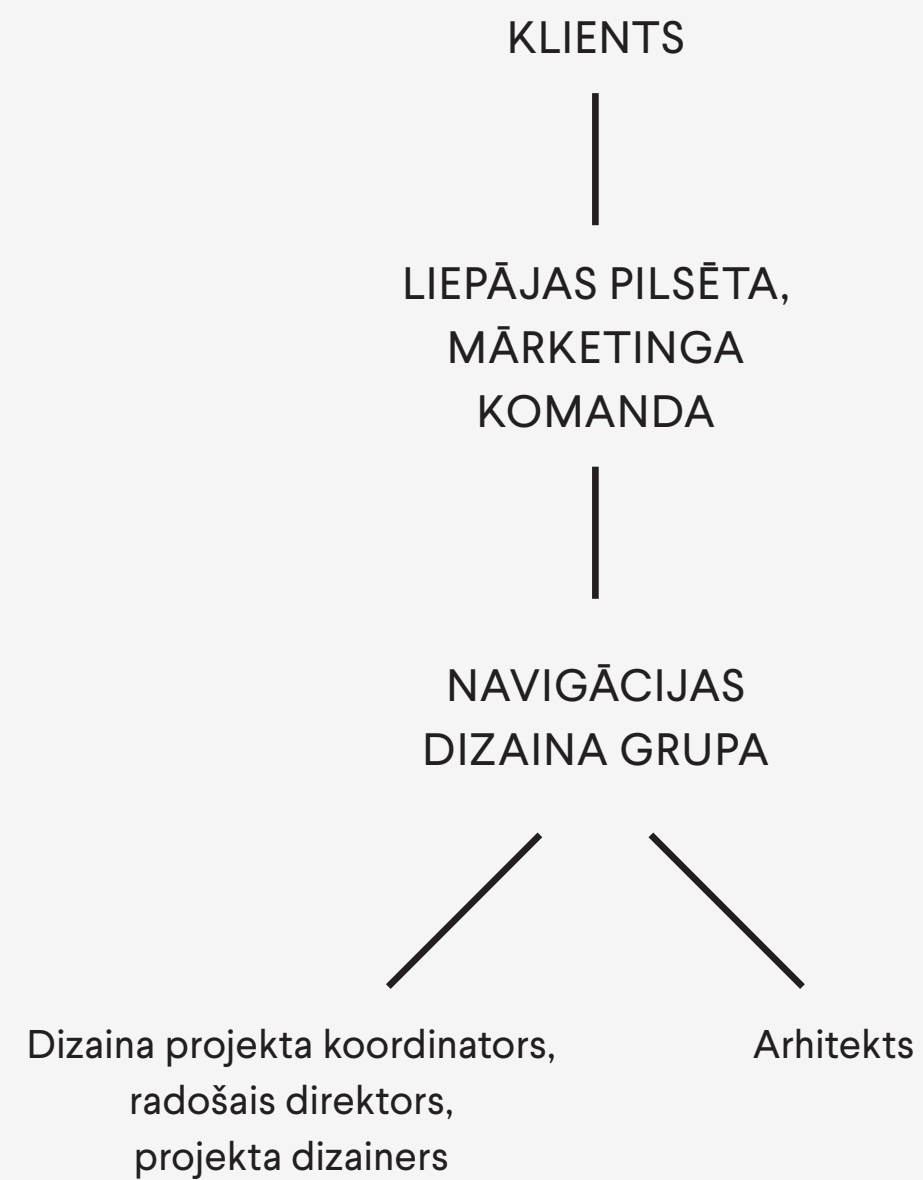
Grafikas un burtveidolu dizainers.

Braun, Lufthansa u.c. grafikas vadlīniju autors.

Minhenes 1972. gada Olimpisko Spēļu vizuālās identitātes un piktogrammu autors (piktogrammas vēlāk ietekmējušas Amerikas Savienoto Valstu Transporta departamenta DOT zīmju dizaina vadlīnijas).

Efektīva navigācijas sistēma palīdz savienot dažādas pilsētas daļas un atvieglo cilvēku pārvietošanos starp tām- dažādos veidos un ar dažādiem transporta līdzekļiem.

Dizaina process

Dizaina process

1. PLĀNOŠANA	2. DIZAINS	3. REALIZĀCIJA
1.1. IZPĒTE UN ANALĪZE Nodevums. Projekta laika grafiks. Izpētes kopsavilkums un vietas novērojumi. Problēmas definējums. 1.2. STRATĒĢIJA Balstoties uz analīzes secinājumiem, tiek piedāvāts navigācijas stratēģiskais virziens un stratēģija navigācijas sistēmai. Funkcionālais rāmis sistēmai, kas izskaidro kā uz konkrētiem punktiem informācija un virzieni tiks “nogādāti” un kā adresēti lietotājiem. Skaidra un efektīga stratēģija ir pamats veiksmīgam navigācijas dizainam. Nodevums. Navigācijas stratēģija. Dizaina mērķi. Ieskicēti zīmju tipi. 1.3. PROGRAMMĒŠANA Kritiskie lēmumu pieņemšanas punkti, darbs ar plāniem utt. Nodevums. Zīmju plāna uzmetums. Uzmetums sarakstam ar zīmju saturu. Iespējamais budžets izgatavošanai.	2.1. SHEMATISKS DIZAINS 2.2. DIZAINA ATTĪSTĪŠANA 2.3. TEHNISKĀ DOKUMENTĀCIJA	

1.

Pilsētvides specifikas izpēte.

Pasaules piemēru analīze

Konteksts

Liepāja, Latvija

Nīderlande, Amsterdama

Navigācijas princips

Vēsturiski Amsterdamas pilsētas izveides principi, kas atvieglo orientēšanos pilsētā arī šodien:

Zirga pakava forma

Skatoties uz pilsētu no putna lidojuma perspektīves, Amsterdamas pilsētas centrs ir “apvīts” ap kanāliem, kas kopā veido zirga pakava formu.

Alfabētiski ielu nosaukumi

Visu ielu nosaukumi Amsterdamā beidzas ar vārdu “gracht” (jeb vārdu “kanāls”). Ielu nosaukumi ir izkārtoti alfabētiskā secībā, sākot no iekšējā “gredzena” (tā, kas ir vistuvākais dzelzceļa stacijai) uz ārējo “gredzenu”. Piemēram, gredzena centram vistuvāk esošās ielas nosaukums ir Herengracht, vidū esošās ielas nosaukums ir Keizersgracht un vistālāk uz āru esošās ielas nosaukums ir Prinsengracht. Jeb HKP, kā iepriekš minēts- alfabētiskā secībā.

Austrumu-rietumu virziens

Līdzīgs loģikas princips izmantots arī namu numerācijā- mazākie skaitļi ir rietumu pusē, savukārt lielākie skaitļi- austrumu.

Četri galvenie pilsētas skvēri

Pilsētas galveno skvēru- Dam, Leidseplein, Rembrandtplein un Waterlooplein atrašanās vietu iegaumēšana būtiski atvieglo orientēšanos visā pilsētā. Tāpat vērts zināt, ka tālākais pilsētas ziemeļu punkts ir dzelzceļa stacija un ielu nosaukumi var mainīties kanāla šķērsošanas brīdī.

Nīderlande, Amsterdama

Navigācijas sistēma

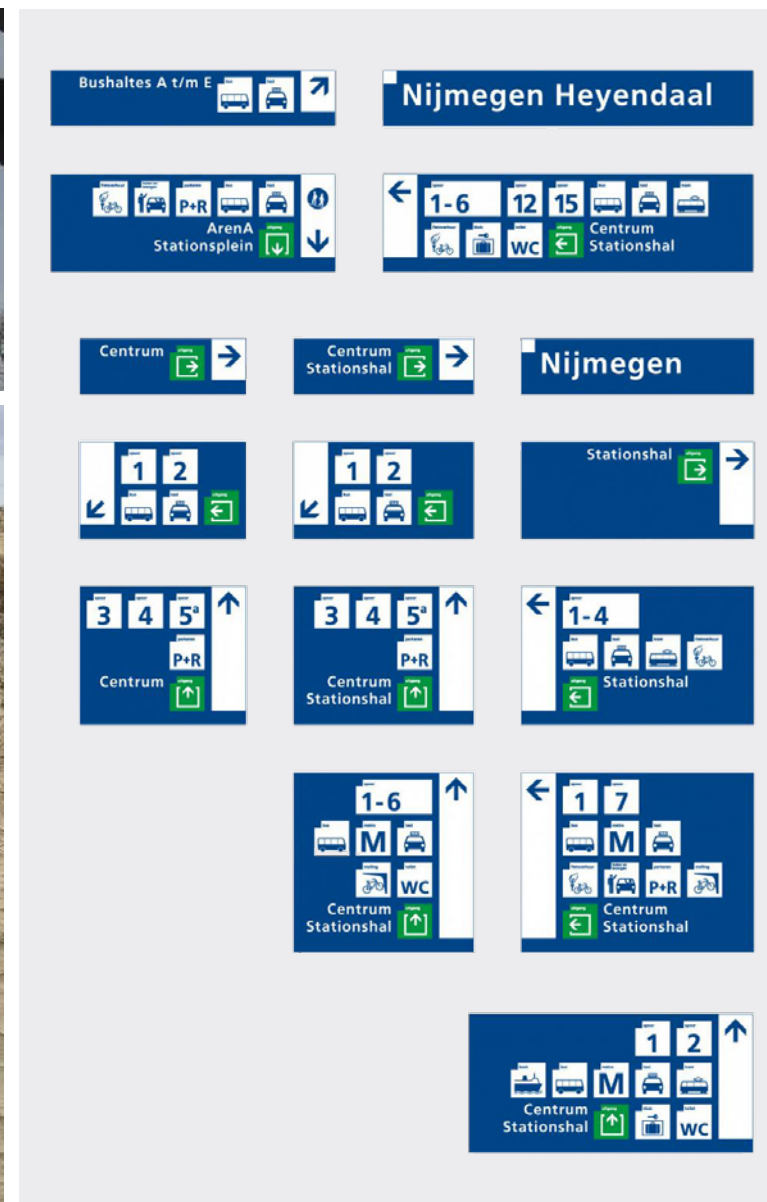

Velo braucējiem paredzētās ceļa zīmes vizuāli atšķiras no citām zīmju grupām un ir iedalītas divos krāsu kodos (sarkans- vispārīgas norādes un apskates objekti, zaļš- atpūtas maršuti).

Zīmju izmērs un novietojums ir noderīga atsaucē arī kājāmgājējiem. Augstāk esošās zīmes norāda uz tuvāk pilsētā atrodamajām vietām, tām seko norādes uz kaimiņos esošām pilsētām un zemāk esošās ir norādes uz lielākām pilsētām, kas atrodas salīdzinoši tālu prom

Dažās ainaviskās vietās tiek izmantotas arī vienkāršāks velo braucējiem paredzētu zīmju veids, kas ir mazāks izmērā, bet joprojām atbilst kopējam zīmju tēlam.

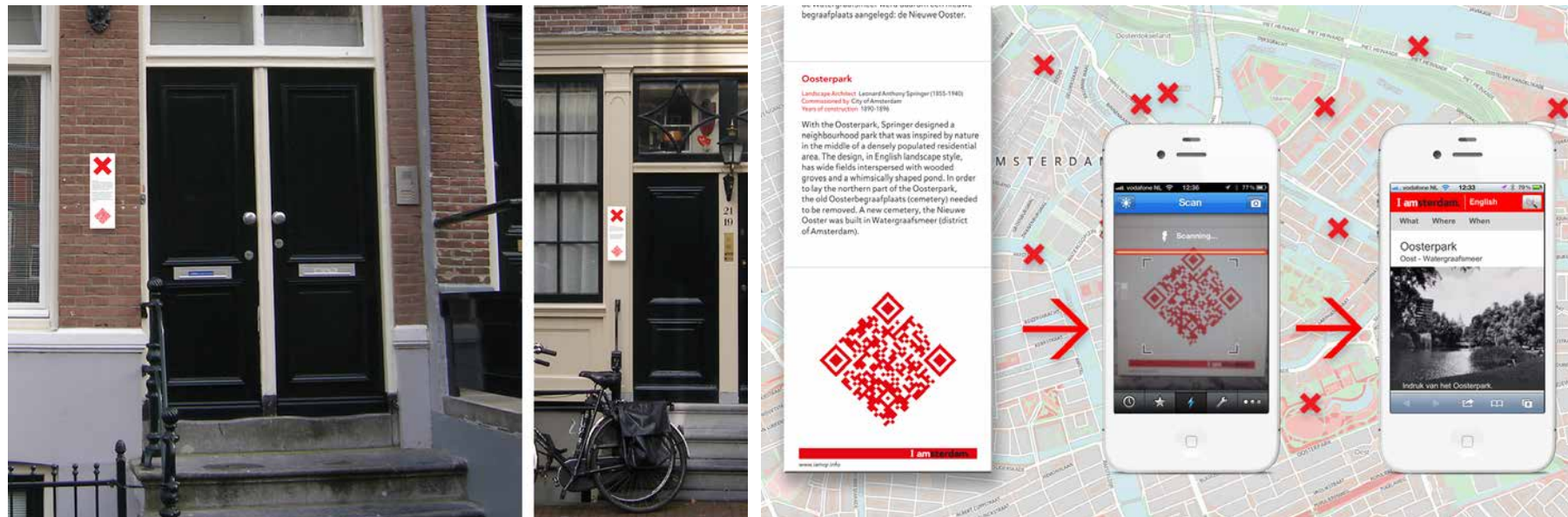
Nīderlandes dzelzceļa zīmju sistēma

Nīderlandes un Amsterdamas galvenās lidostas- Schiphol zīmju sistēma
Mijksenaar, Thoas, 1990-2013

Nīderlande, Amsterdama

Digitālie risinājumi

Ēku, vietu, apkaimju zīmes

Edenspiekermann, 2011

Amsterdamas pilsētā, nedaudz ārpus centra un galvenajiem apskates objektiem, izvietotas 140 ar sarkanu un melnu grafiku apdrukātas kvadrāta formas keramikas flīžu zīmes. Noskenējot šo zīmju QR kodus ar mobilā telefona aplikācijas palīdzību, lietotājs nokļūst īpaši izveidotā mājaslapā, kur iespējams iegūt vairāk informāciju par ēkas vēsturi, atrašanās vietu un iepriekšējiem īpašniekiem.

I amsterdam pilsētas apmeklētāja kartes aplikācija

Iekļauj ne tikai informāciju par pilsētas apmeklētāja kartes īpašajiem piedāvājumiem, bet arī interaktīvu karti, kurā atzīmēti visi galvenie apskates objekti Amsterdamā un ārpus tās: muzeji, atrakcijas, restorāni, ekskursijas, velo īres punkti utt.

Citymapper

Aplikācija, kas palīdz saplānot ceļu no punkta A uz punktu B, izmantojot jebkuru transporta veidu, t.sk. arī no velo braucēja un riteņbraucēja perspektīvas.

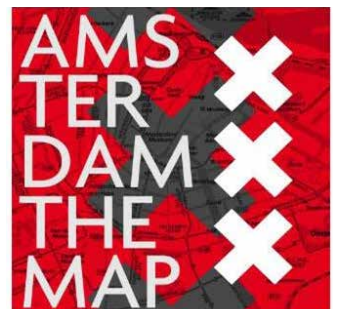
9292ov

Aplikācija, kas palīdz atrast ceļu gan Amsterdamā, gan Nīderlandē kopumā un sniedz ieteikumus publiskā transporta izvēlē visiem transporta operatoriem.

Q! Amsterdam

Personalizēts gids pilsētas apskatei, kas iekļauj informāciju par pilsētas vēsturi, mazāk zināmiem un īpašiem apskates objektiem, arī vietējo iedzīvotāju padomus.

The Map

Pilsētas apmeklētāju "karte un gids" vienlaikus. Ļauj veikt arī biļešu iegādi, lai izvairītos no stāvēšanas rindās un ietaupītu laiku.

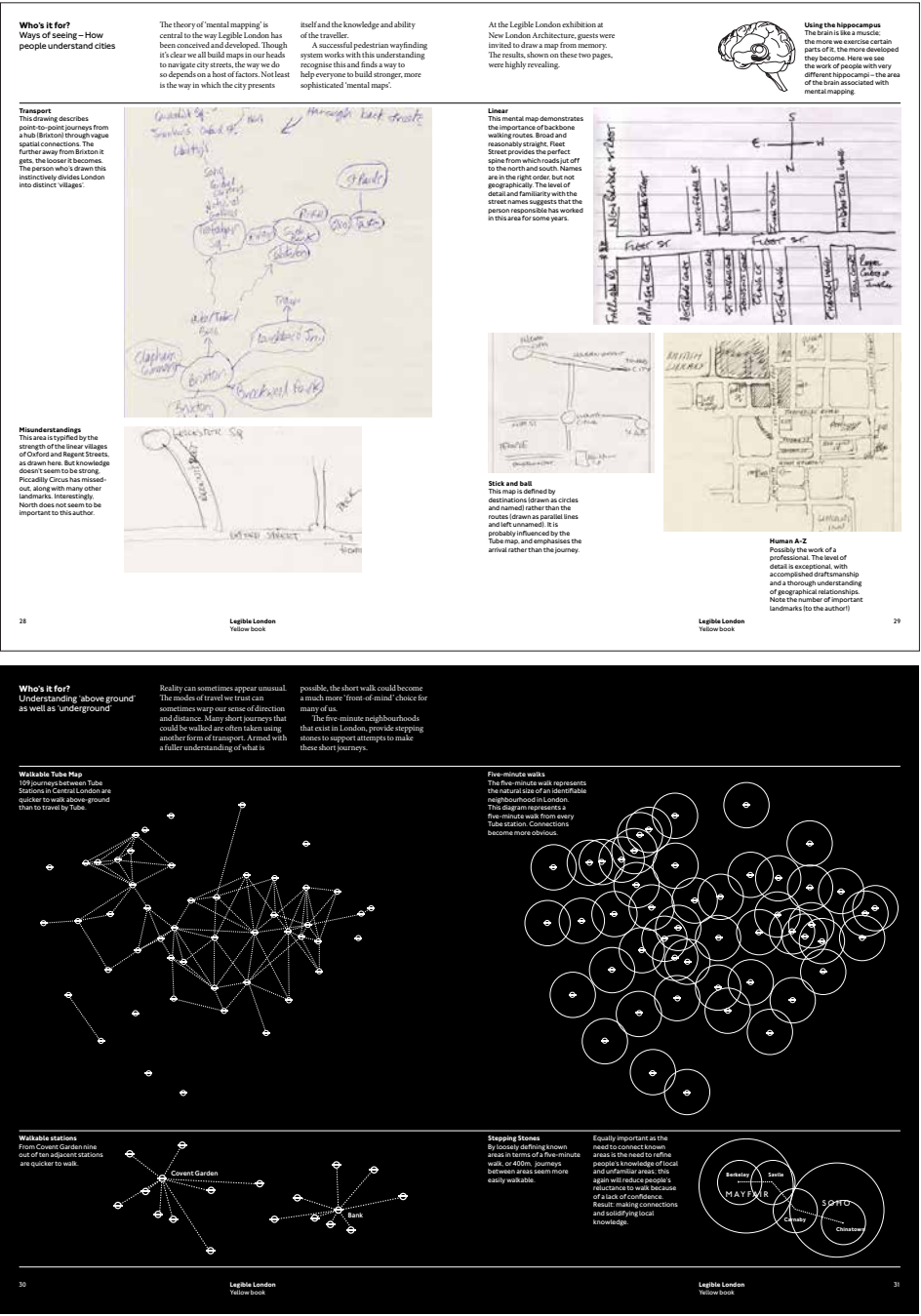
Londona, Lielbritānija

Navigācijas princips

Projekts Legible London, Yellow Book- Londonas navigācijas sistēmas izpēte un prototipēšana 2007

Iešana ar kājām kā pārvietošanās veids ir iekļaujošs un pieejams visām sabiedrības grupām, neatkarīgi no to vecuma, sociālās, reliģiskās vai kultūras piederības. Pārvietošanās ar kājām ir droša, vide draudzīga un bezmaksas un vislabāk ļauj izprast un novērtēt pilsētu. Tā ir arī viena no labākajām cilvēkam pieejamajām fiziskās aktivitātes formām un veicina sociālu mijiedarbību un biznesa attīstību pilsētā. Vairāk cilvēku uz ielām ir arī drošāka un pieejamāka pilsēta, ne tikai pašiem pilsētas iedzīvotājiem, bet arī tās viesiem, un no tā ieguvēji ir visi, arī lokālā ekonomika.

Pamata princips – prāta kartēšana (Mental mapping) Legible London projekta pamatā ir ideja par prāta kartēšanu jeb ‘mental mapping’. Jo vairāk mēs pārvietojamies konkrētā maršutā, jo skaidrāks šis maršuts kļūst arī mūsu prātam. Tādējādi kājāmgājēju prātos instinktīvi izveidojas tā sauktā “pilsētas prāta karte”. Pilsētas navigācijas sistēmas mērķis ir atvieglot šādu pilsētas prāta karšu veidošanos.

Londona, Lielbritānija

Navigācijas sistēma

Miniliths and midiliths - mazāka un vidēja izmēra norādes

Iekļauj virzienu norādes, lielu karti, kurā iekļauta piecu minūšu gājiena rādiusā sasniedzama apkārtnē jebkurā virzienā, kartē esošos ielu rādītāju, mazāku karti ar rajona novietojumu Londonas kontekstā.

Monoliths - lielākas un platākas norādes

Iekļauj virzienu norādes, lielu karti, kurā iekļauta piecu minūšu gājiena rādiusā sasniedzama apkārtnē jebkurā virzienā, kartē esošos ielu rādītāju, mazāku karti ar rajona novietojumu Londonas kontekstā.

Finger posts - virziena norādes uz stabiņiem

Klasiskāka modeļa, sniedz norādes virzieniem, kur kartes veida norāde nebūtu piemērota.

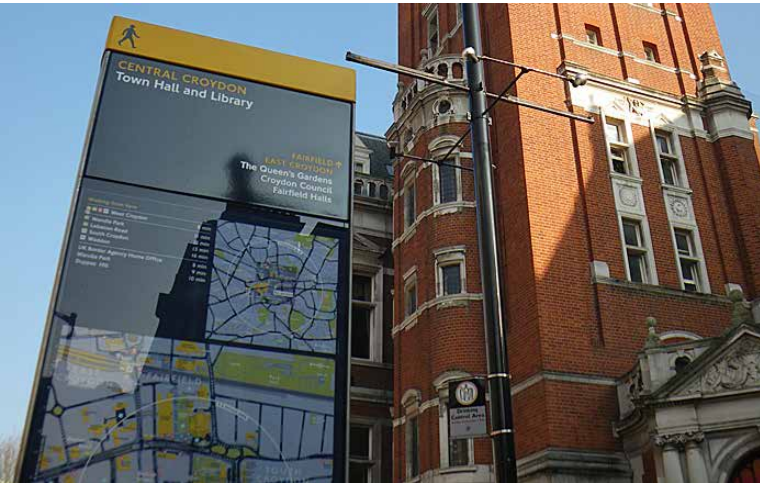
Interlith totems - augstas, pilsētas vidē redzamas norādes

Iekļauj virzienu norādes un karti, arī izgaismotu transporta sistēmas norādi. Izvietota pie dažādu transporta veidu kopējām pieturām un upju pietātnēs, lai samazinātu apkārtnē lietoto zīmju daudzumu, apvienojot tās vienā, lielākā.

Visu zīmju grafika- ar kontrasta krāsām (dzeltens + zils), lai tās būtu viegli pamanāmas pilsētvidē. Katras zīmes augšpusē papildus identifikācijai- zils kājāmgājēja simbols uz dzeltena fona.

Londona, Lielbritānija

Navigācijas sistēma

Debespušu konteksts reālajā vidē

Pretēji biežāk lietotajam principam, kurā kartes ziemeļi vienmēr ir augšpusē, šeit kartes novietotas tādā pašā virzienā, kādā skatās/atrodas lietotājs, kas lieto karti. Tas būtiski atvieglo orientēšanos vidē.

Pieejamība

Informācija izvieta 90 līdz 180 cm augstumā no zemes, kas ļauj to viegli lasīt lielākajai daļai cilvēku. Papildus citām atzīmēm, kartes norāda arī pakāpienus, ietvju platumu, gājēju pārejas, kas ir īpaši svarīgi cilvēkiem ar invaliditāti, ratiņkrēsli lietotājiem un citiem ar ierobežotām pārvietošanās iespējām.

Attālums un laiks

Legible London kartes mēroga būtiskākā savstāvdaļa ir ceļā pavadītais laiks, jo izpēte pierāda, ka lietotāji vieglāk uztver attālumus kartē, ja zināms, cik ilgā laikā tos iespējams veikt.

Telpiski ēku zīmējumi

Galvenie apskates objekti un ēkas izcelti dzeltenā krāsā un ar trīsdimensionālu, telpisku zīmējumu palīdzību. Tas padara kartes lasīšanu intuitīvāk un atvieglo uztveri cilvēkiem ar apgrūtinātu uztveri.

Mazāka izmēra, kontekstu sniedzoša karte

Mazāka izmēra kartēs redzama zona, kas sasniedzama 15 minūšu vidējā ātruma gājiena attālumā. Tas kartes lietotājam sniedz lielāku pārliedību un mudina izmēģināt arī garākus/ilgākus iešanas maršrutus.

Lielāka izmēra, detalizēta karte

Lielāka izmēra kartēs redzama zona, kas sasniedzama 5 minūšu vidējā ātruma gājiena attālumā. Tas kartes lietotājam sniedz informāciju par apkārt esošajiem apskates objektiem.

Transporta līdzekļi

Kartē atzīmētas arī autobusa, metro, velo nomas un taksometru pieturas vietas.

Ielu meklētājs

Lai atvieglotu konkrētas ielas atrašanu kartē, zem tās saraksta veidā un alfabētiskā secībā visi ielu nosaukumi.

Toronto, Kanāda

Navigācijas sistēma

The Toronto 360 ("TO360") navigācijas projekts, 2011-2019

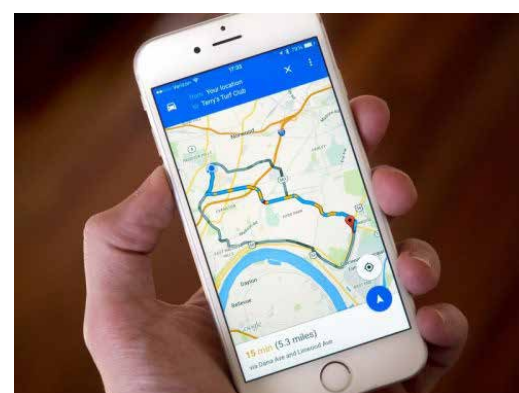
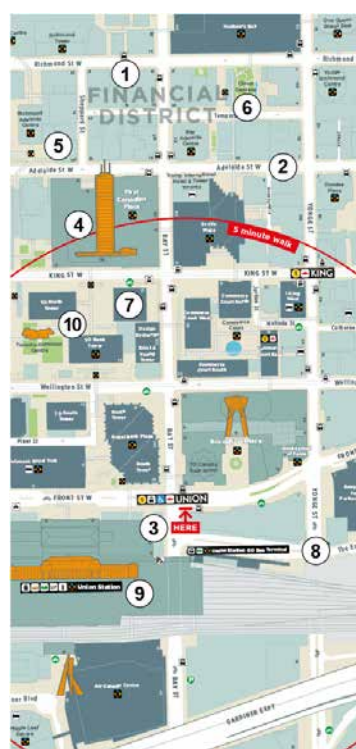
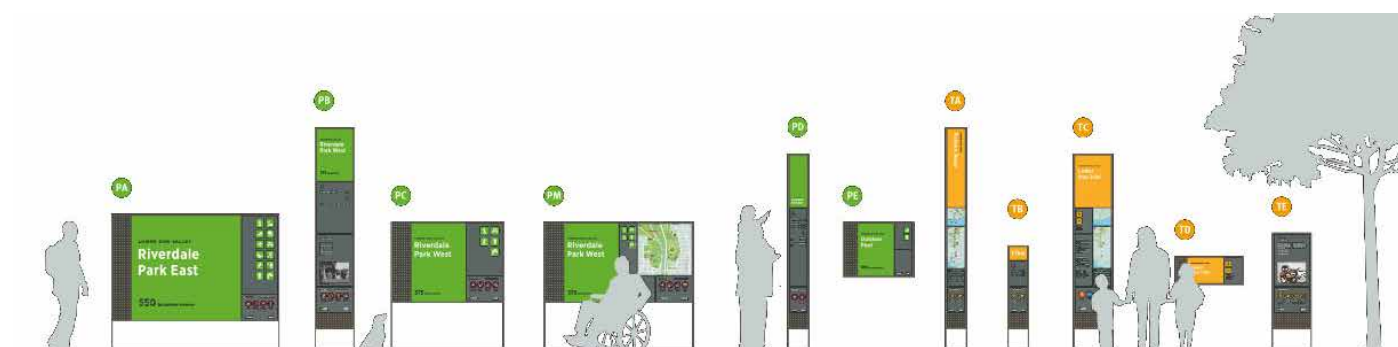
Navigācijas stratēģija Toronto 360 ("TO360") ir uz kājāmgājējiem orientēta zīmju un norāžu sistēma, viena no būtiskākajām Toronto pilsētas plāna un mērķa- kļūt par kājāmgājējiem draudzīgāku, pieejamāku un saprotamāku vietu, kā vietējiem iedzīvotājiem, tā pilsētas viesiem.

Pēc veiksmīgas pilotprojekta fāzes vienā no pilsētas daļām, TO 360 navigācijas projekts tiek īstenots un ieviests visā pilsētā.

Toronto, Kanāda

Navigācijas sistēma

Līdzīgi kā Londonā, arī Toronto navigācijas sistēma sastāv no daudzām un dažādām sastāvdaļām – dažāda izmēra un novietojuma zīmēm un norādēm, izdales materiāliem – kartēm un digitālajiem medijiem.

Projekta ietvaros sakārtota arī velobraucēju navigācijas sistēma, riteņu nomas punktu kartes, reģionālo transportu zīmes, Toronto apmeklētāju karte, transporta līdzekļu pieturvietu zīmju noteikumi kā arī Toronto parku un dabas taku maršutu navigācijas sistēma.

Projekta posmi:

- Pilsētas kartogrāfēšana;
- 225 dažādu zīmju izvietošana ielās;
- Atjaunotas norādes 360 Bikeshare velo nomas stacijās;
- Toronto Apmeklētāju kartes atjaunināšana;
- Toronto Velo kartes atjaunināšana.

Toronto parku un dabas taku maršutu navigācijas sistēmas mērķis ir radīt konsistentu un pieejamu informācijas sistēmu. Samazinot vizuālo “piesārņojumu” (dažādu stilu un veidu zīmes) ar viena veida navigācijas zīmju lietojumu, kas ir saskaņots arī Toronto pilsētas navigācijas sistēmā, iecerēts arī popularizēt parku un dabas taku apmeklēšanu, staigāšanas aktivitāti kā tādu.

Ņujorka, ASV

Navigācijas sistēma

WalkNYC navigācijas sistēma kājāmgājējiem
PentaCityGroup, 2013

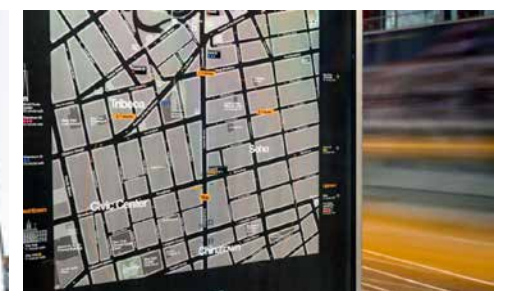
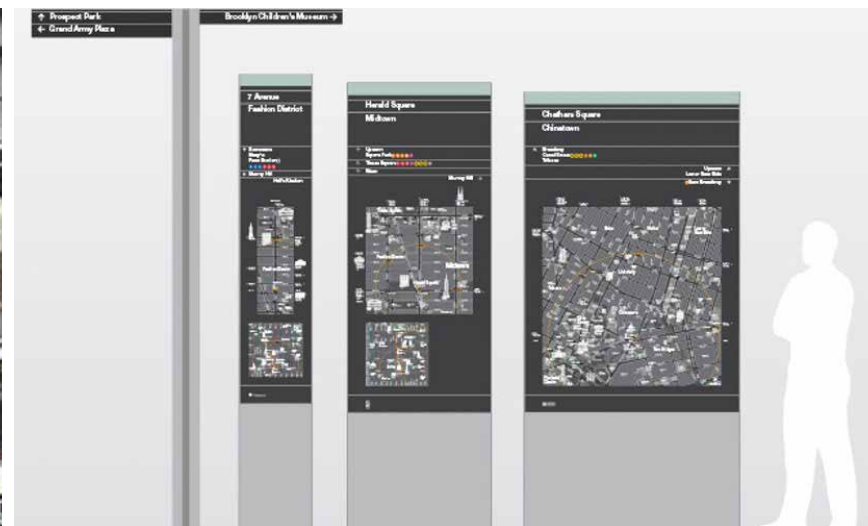
WalkNYC ir projekts, kas atvieglo orientēšanos pilsētvidē 8,5 miljoniem Ņujorkas pamatiedzīvotāju un 50 mijoniem ikgadējo pilsētas viesu.

Navigācijas sistēmu veidojusi īpaša projekta komandā, kurā tikuši iesaistīti navigācijas, grafikas un industriālie dizaineri, pilsētplānotāji un citi speciālisti.

Ņujorka, ASV

Navigācijas sistēma

Dažādajās navigācijas zīmēs un stendos iekļauta lielāka izmēra karte, kurā redzama 5 minūšu vidēja ātruma gājuma attālumā sasniedzama pilsētas daļa un mazāka izmēra karte, kas norāda lielākās kartes kontekstu lielākā pilsētas daļā. Karšu virziens sakrīt ar lietotāja tā brīža skatupunktu.

Saskaņā ar Ņujorkas pilsētas identitāti, arī navigācijas zīmēs lietots Helvetica burtveidols, tā īpaši pielāgota versija Helvetica DOT (visi punkti ir apaļi, nevis kvadrāta veida). Īpaši navigācijas sistēmai izveidota 60 piktoqrammu sistēma, katra no tām saskaņota ar jauno Helvetica DOT stilu.

Kartēs iekļauti arī ikonisko Ņujorkas pilsētvides objektu telpiski zīmējumi. Krāsu paletē veidota iedvesmojoties no pilsētvides krāsām (dzeltenās krustojumu gaismas norādes), zaļie parki un velo joslas, baltās gājēju pārejas un pelēkās ielas un ietves. Katras navigācijas zīmes apakšējā daļā atrodas arī WalkNYC grafikas zīme.

Pasaules piemēru analīze

Secinājumi

Amsterdama, Nīderlande

1. Spēcīgi vēsturiskie pilsētas, ielu nosaukumu, māju numuru organizācijas un sniegšanas principi, kas visi izteikti atvieglo orientēšanos pilsētā arī šodien.

2. Skaidrs zīmju sistēmas krāsu kods: sarkans uz balta – zīmes velo braucējiem; zaļš – norādes uz atpūtas maršrutiem; zils – transporta tīkla (auto, dzelzceļš) zīmes; dzeltens un melns – norāžu sistēma lidostā.

3. Papildus vēsturiski spēcīgai un strukturētai zīmju sistēmai, daudz dažādu digitālu risinājumu un aplikāciju- gidu, kas ne tikai palīdz orientēties pilsētā, bet ir arī atraktīvs un ērts palīgīdzeklis visiem, kam tuvas digitālās tehnoloģijas.

Londona, Lielbritānija

1. Pirms zīmju sistēmas izveides notikusi padziļināta un ilgstoša izpēte, prototipēšana un testēšana. Projekta autori iedziļinājušies problēmas būtībā, mēģinot saprast tās cēloņus un cilvēka domāšanu kopumā. Jebkādi turpmāki risinājumi un atbildes balstītas reālos, pamatotos izpētes secinājumos.

2. Projekta galvenais mērķis un fokuss- pārvietošanās ar kājām, nevis transporta līdzekļiem. Galvenā tādējādi- kājāmgājēja perspektīva.

3. Projekta izpētes, plānošanas un realizācijas pamatā ir “mental mapping” jeb t.s. prāta kartēšanas princips, kas paredz to, ka apjausma par pilsētvidi un tās dažādajiem objektiem cilvēku prātos vispirms rodas asociāciju un sajūtu veidā, pilsētas plānu aptverot sākotnēji atsevišķu daļu veidā un pakāpeniski veidojot saites un saistības starp tām.

Toronto, Kanāda

1. Projekta gaitā ļoti skaidri definēta un izpētīta visas pilsētas satiksme, dažādie tās iedzīvotāju pārvietošanās veidi, satiksmes un iedzīvotāju saskarsmes punkti un mijiedarbība starp tiem.

2. Vienots stils un valoda visām navigācijas zīmju sistēmām pilsētā. Veidots pakāpeniski, laika gaitā, domājot par pilsētu un tās attīstību ilgtermiņā.

3. Skaidrs navigācijas sistēmas mērķis – padarīt ielas pieejamākas visiem un īpaši kājāmgājējiem

4. Aptauju dati pierāda, ka pēc jaunās navigācijas sistēmas ieviešanas:

- par 13% samazinājies ceļā pavadītais laiks;
- par 40% samazinājušies apmaldīšanās gadījumi;
- par 33% vairāk cilvēku izvēlas iet ar kājām;
- par 27% vairāk laika tiek pavadīts savā apkaimē.

Ņujorka, ASV

1. Skaidrs navigācijas sistēmas mērķis – padarīt ielas pieejamākas visiem, īpaši kājāmgājējiem un pilsētas daudzajiem viesiem.

2. Navigācijas sistēma organiski iekļaujas pilsētvidē un saskan ar pilsētas grafikas identitātes vadlīnijām.

3. Līdzīgi kā Londonā izmantots “mental mapping” jeb prāta kartēšanas – princips karšu izveidē.

4. Navigācijas sistēmu veidojusi multi-disciplināra speciālistu komanda, tādējādi sasniedzot plašāku mērķauditoriju, apzinot vairāk riskus un iespējas un iegūstot pilnīgāku viedokļu un skatupunktu kopumu.

Pasaules piemēru analīze

Secinājumi

Pētot pasaules piemērus pilsētvides navigācijas sistēmu izveidē, secinājām, ka ir dažādi faktori, kas atvieglo orientēšanos pilsētvidē:

- **loģiski strukturēta un organizēta pilsētvide** (ielu, namu un svarīgu objektu novietojumā iespējams atrast un iegaumēt skaidras likumsakarības);
- navigācijas zīmju sistēmas izveides sākumā tiek veikta **izpēte un analīze**, projekta turpmākie attīstības soļi plānoti, balstoties uz šiem secinājumiem;
- Londonas pilsētas piemērs un izpēte par “**mental mapping**” jeb **prāta kartēšanas principiem** laika gaitā kļuvis par veiksmīgu pamatprincipu arī citu pasaules metropoļu zīmju sistēmu izveidē;
- pasaules veiksmīgo piemēru praksi ir iespējams piemērot arī Liepājai, jo, lai arī mērogu ziņā pilsētas ir krasī atšķirīgas, **jebkuras navigācijas sistēmas izveides mērķis un principi ir nemainīgi.**

Navigācijas sistēma

Pamata principi

Vides un situācijas **konteksta ievērošana**. Navigācijas sistēmas spēja iekļauties kopējā pilsētas stāstā un pieredzē.

Skaidri un universāli grafiskie izteiksmes līdzekļi (piktogrammas, simboli, norādes).

Vienkāršība un nolasāmība. **Uztveres vieglums**, zīmju uztveramība no dažādām distancēm un dažādos gada laikos.

Iekļaujošs dizains dažādu vecumu un tautību lietotājiem ar dažādām garīgām un fiziskām iespējām.

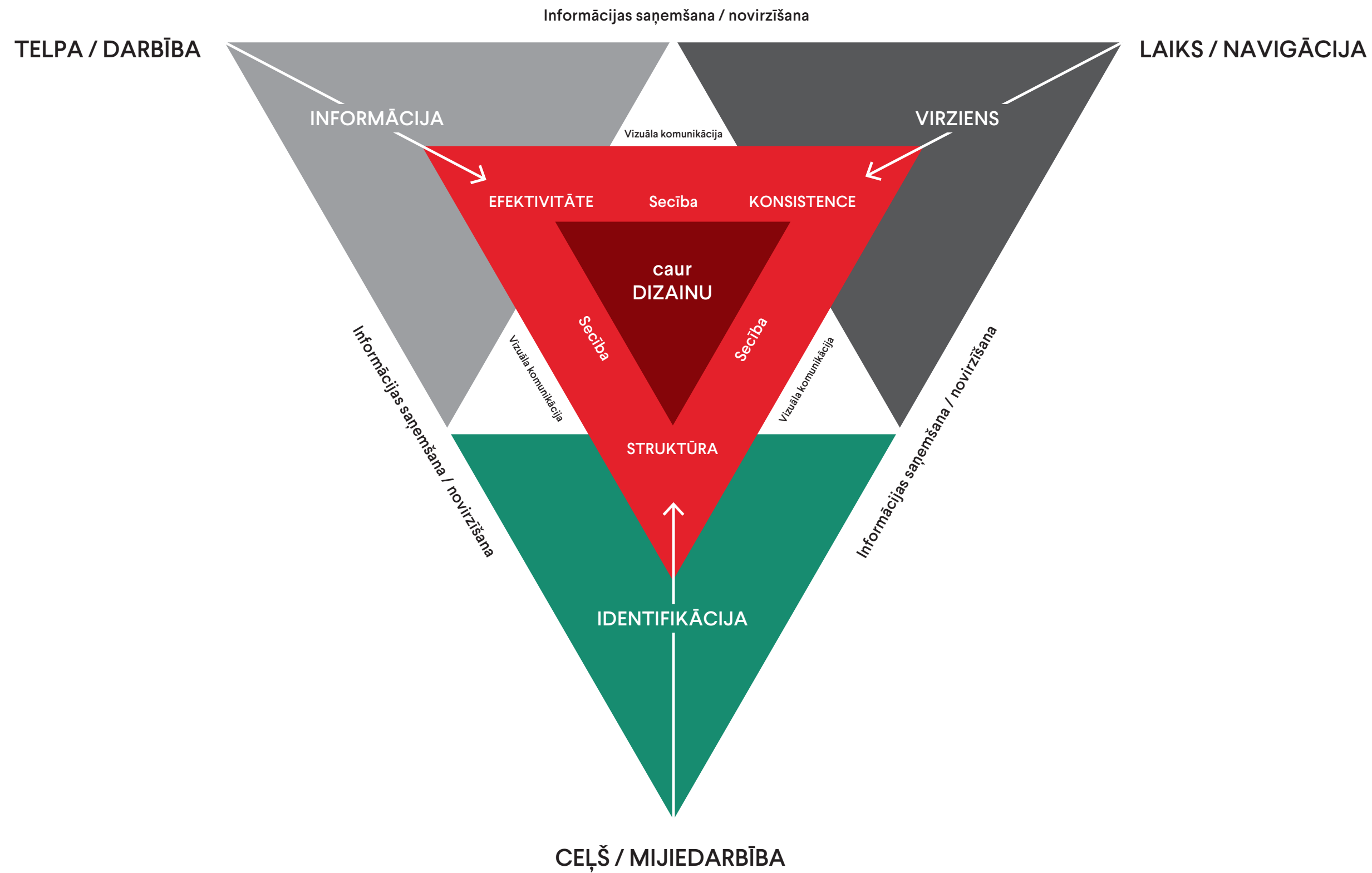
Zīmju novietojums t.s. **lēmumu pieņemšanas punktos** (decision points). Zīmes viena otra papildina, nevis dublē.

Zīmju sistēmas hierarhija. Gan vides kontekstā (pilsētvide, parks, pludmale u.c. zonas), gan kopējās zīmju sistēmas ietvaros (kam paredzēta zīme- autobraucējiem, velobraucējiem, kājāmgājējiem utt.).

Zīmē iekļautā informācija. Vienā reizē/zīmē sniegt tikai svarīgāko nepieciešamo informāciju.

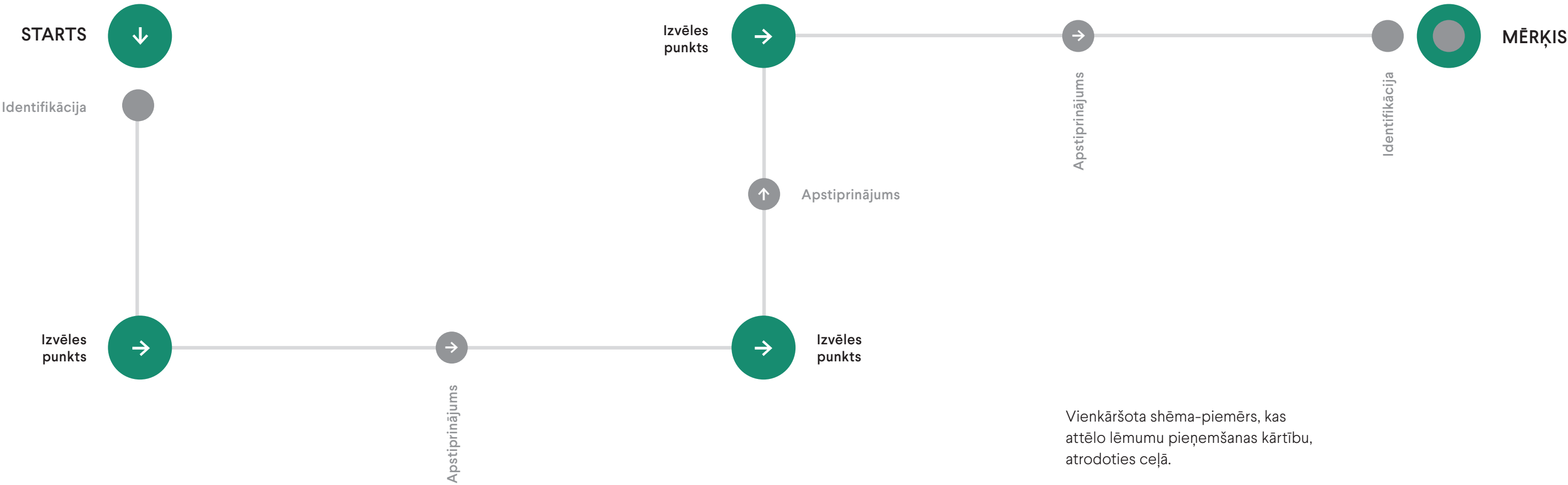
Navigācijas sistēma tās izveides brīdī ir **balstīta uz lietotāja interesēm** (populārākie apskates objekti, biežāk izmantotie pārvietošanās ceļi, pilsētvides konteksts, zīmes lietotāja veids utt.) un laika gaitā tiek papildināta un atjaunota, ņemot vērā izmaiņas pilsētvidē.

Navigācijas sistēmas **prototipu testēšana reālajā vidē un mērķauditorijas atgriezeniskās saites gūšana**. Secinājumi. Dizaina precizējumi un pielāgošana iegūtajai informācijai.

Navigācijas sistēma

Pamata principi

Vienkāršota shēma-piemērs, kas attēlo lēmumu pieņemšanas kārtību, atrodoties ceļā.

Shēma ir principiāla un tai var būt arī mazāk posmu, atkarībā no ceļa garuma, attiecīgi arī mazāk apstiprinājumu.

Navigācijas sistēma

Zīmju tipi eksterjerā

Identificējošās zīmes

Vizuāli marķieri, kas sniedz pirmo iespaidu par galapunktu un rāda nosaukumu, funkciju vietai vai telpai. Zīme atrodas ceļa sākumā vai beigās, identificē ieeju vai izeju primāram vai sekundāram galamērķim. To galvenais uzdevums ir komunicēt vietas personību, raksturu.

Virziena norādes

Zīmes, ko izvieto lēmumu pieņemšanas punktos un kas nodrošina cilvēku kustību starp ieeju un izeju. Ietver iekļauj īsu, lakonisku vēstījumu, tipiski bultas, koordinē navigāciju.

Orientējošās zīmes

Sniedz padziļinātu informāciju, apkārtējās vides kontekstu. Bieži tās ir kartes, kas iekļauj "Jūs esat šeit" punktu, konkrētā rajona robežas, nozīmīgākos objektus kartes rādījumā.

Regulējošās norādes

Daļa no kopējās pilsētas navigācijas zīmju sistēmas un pieredzes. Informē par to, ko drīkst un nedrīkst darīt pilsētvidē, nodrošina kārtību un organizē, palīdz orientēties pilsētas normatīvos un komunicē ar sabiedrību.

2.

Lietotāju galveno mērķgrupu identificēšana. Prasību un vajadzību definēšana, kustību analīze un izpēte pilsētvidē.

Mērķauditorija

Projekta izpētes laikā apzinājām un veicām izpēti par dažādiem iepriekš veidotiem Liepājas pilsētas attīstības plāniem un scenārijiem. Mūsuprāt, šis 2012. gadā tapušais Liepājas pilsētas teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksts joprojām ir aktuāls arī šodien. Projekta analīzes daļas ievadā ieskatam pievienojam šī raksta fragmentu.

Konteksts

” Labas idejas piepildās vienmēr, bet darbošanās bez vīzijas lemta neveiksmei. Plānojot pilsētu, svarīgi zināt, kam tā paredzēta – tūristiem vai liepājniekiem, inovācijām vai vēstures vērtībām, putnu vērošanai vai ogļu pārkraušanai, bokseriem vai vijolniekiem, pašu labsajūtai vai tūristu ērtībām, nacionālpatriotiem vai pasaules pilsoņiem, jauniešiem vai vecīšiem... Pieņemts uzskatīt, ka visiem paredzētais nederēs nekam, tomēr Liepājas gadījums liecina ko citu.

Liepājas straujākās attīstības periods no 19.g.s otrās puses līdz pirmajam pasaules karam izveidoja to par **daudzseju, daudzslāņu, daudzu tautību un daudzu iespēju pilsētu**: „mazliet ciemats” (17., 18.g.s. apbūve), „mazliet Berlīne” (eklektika), „mazliet Parīze” (jūgendstils), „mazliet Hamburga”(osta), „mazliet Rūra” (ražošana), „mazliet Pēterburga” (Karosta), „mazliet Vīne” (mūzika), „mazliet Jūrmala” (atpūta)... Te jau gadsimtiem labi sadzīvo un kā sadarbības partneri vai atpūtnieku allaž laipni gaidīti latvieši, krievi, ebreji, vācieši, lietuvieši, poļi un citu tautību pārstāvji, kuri godā Dievu kā katoļi, luterāņi, pareizticīgie, baptisti, jūdaisti, musulmaņi, citu ticību un konfesiju

piederīgie vai pilnīgi ateisti. Laika gaitā minoties pilsētas sastāvdaļu proporcijām (piem., padomju laikā palielinājās militārās komponentes un krievu valodas ietekme), to kopums tomēr saglabājies, nereti brīnumaini atjaunojoties pat šķietami pilnīgi izzudušiem elementiem (piem., vācu un ebreju kopienas, tirdzniecības osta u.c.).

Dabiski izveidojusies un laika pārbaudi izturējusī daudzveidība ir Liepājas raksturīgākā īpatnība starp citām salīdzināma lieluma Latvijas pilsētām un Baltijas ostām, ar kurām Liepājai ir bijis un arī turpmāk būs jākonkurē par kravām, darba vietām, pensionētiem tūristiem un jauniem iedzīvotājiem.

Vienmēr pastāv kontrasts – ēnas izceļ gaismu, plakne izceļ vertikāles, fons izceļ detaļas. Kontrasts notur līdzsvaru – spēks un vājums, racionālais un emocionālais, indivīds un sabiedrība, robustais un smalkais, fiziskais darbs un inteligentās nodarbes. Piedāvājumu mijkārtojums ļauj piesaistīt dažādu interešu cilvēkus, kā arī, neatkarīgi no racionālām vai emocionālām pasaules izmaiņām, vienmēr atrast kādu attiecīgajam brīdim atbilstošu pilsētas

attīstības iespēju komplektu.

Koncepts METĀLS, MEŽĢĪNES un PĒRLES izsaka to, ka pilsēta nav viendabīga un ka tā pieņem šo neviendabīgumu par savas attīstības potenciālu. Tā ir Liepājas būtība – tradicionālu un vispāratzītu vērtību kopums, kur katru atsevišķo elementu paspīlgtina tā kontrasts ar pārējiem, vieta, kur mierīgi sadzīvo dažādi pasaules uzskati un iespējas. Tas arī ir skaidrojums Liepājas jaunā TP pamatidejai – plānojums, kurš vērst uz daudzveidību – līdzvērtīgas attīstības iespējām daudzām jomām un dažādiem iedzīvotājiem.

Būvvaldes Arhitektūras daļas vadītāja,
Vecliepājas rajona arhitekta
Gunta Šnipke

Mērķauditorija

Dažādi modeļi

Liepājas ciemiņu klasificēšana:

Ierašanās transports:

- privāts auto,
- autobuss/vilciens,
- lidmašīna,
- prāmis,
- velosipēds,
- tūristu grupu autobusi, arī kultūras vai sporta pasākumu apmeklētāju grupu autobusi.

Valsts/reģions:

- Latvija,
- Lietuva,
- Polija,
- Eiropas savienība,
- Krievija un postpadomju valstis,
- Ķīna.

Ciemošanās ilgums:

- "pītstops",
- pāris stundas,
- diena,
- nedēļas nogale,
- atvaļinājums.

Ciemošanās mērķis:

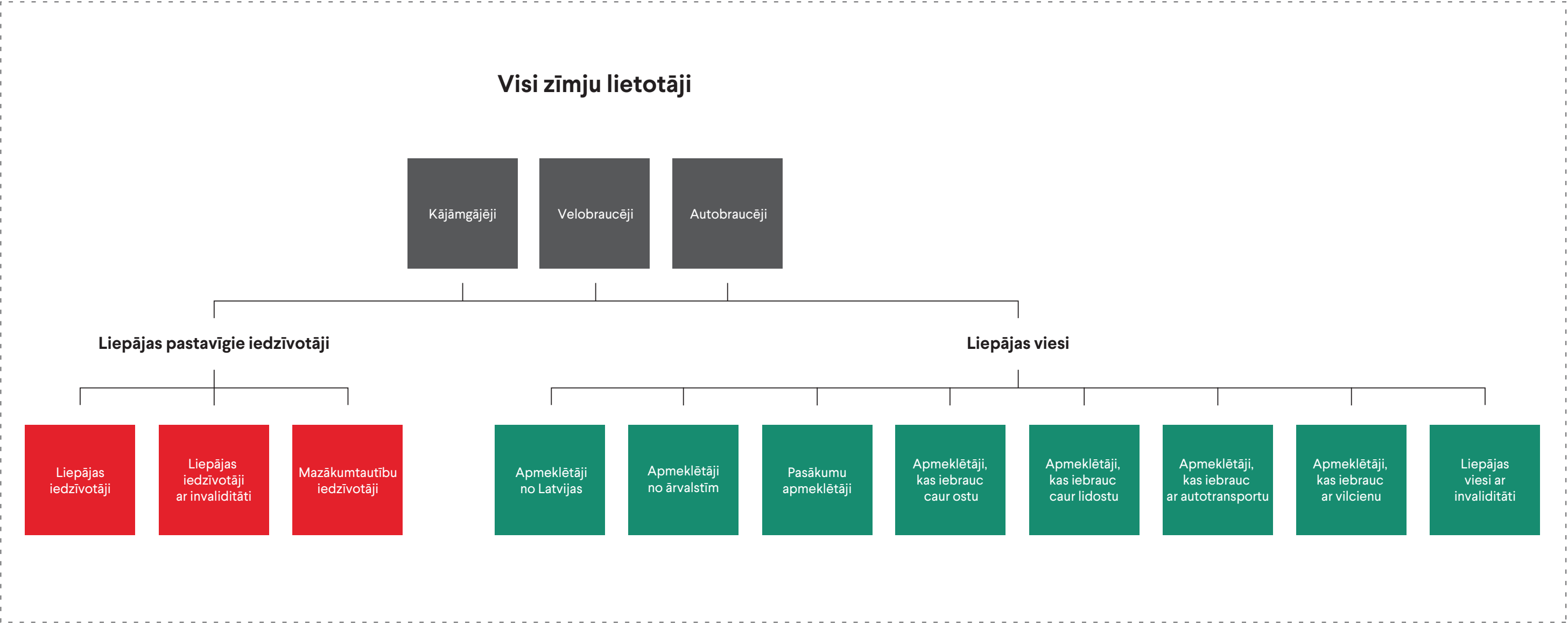
- atpūta ar bērniem,
- kultūras pasākumi,
- aktīva atpūta un izklaide,
- pilsētas, nozīmīgāko vietu un objektu apskate.

Pārvietošanās ieradumi/specifika:

- lēnie vai slinkie gājēji (seniori, cilvēki, kuriem nepatīk tālu iet...),
- gājēji maratonisti (patīk staigāt un daudz),
- sprinteri (meklē, izvēlēties visātrāko veidu kā nokļūt līdz mērķim),
- cilvēki ar invaliditāti.

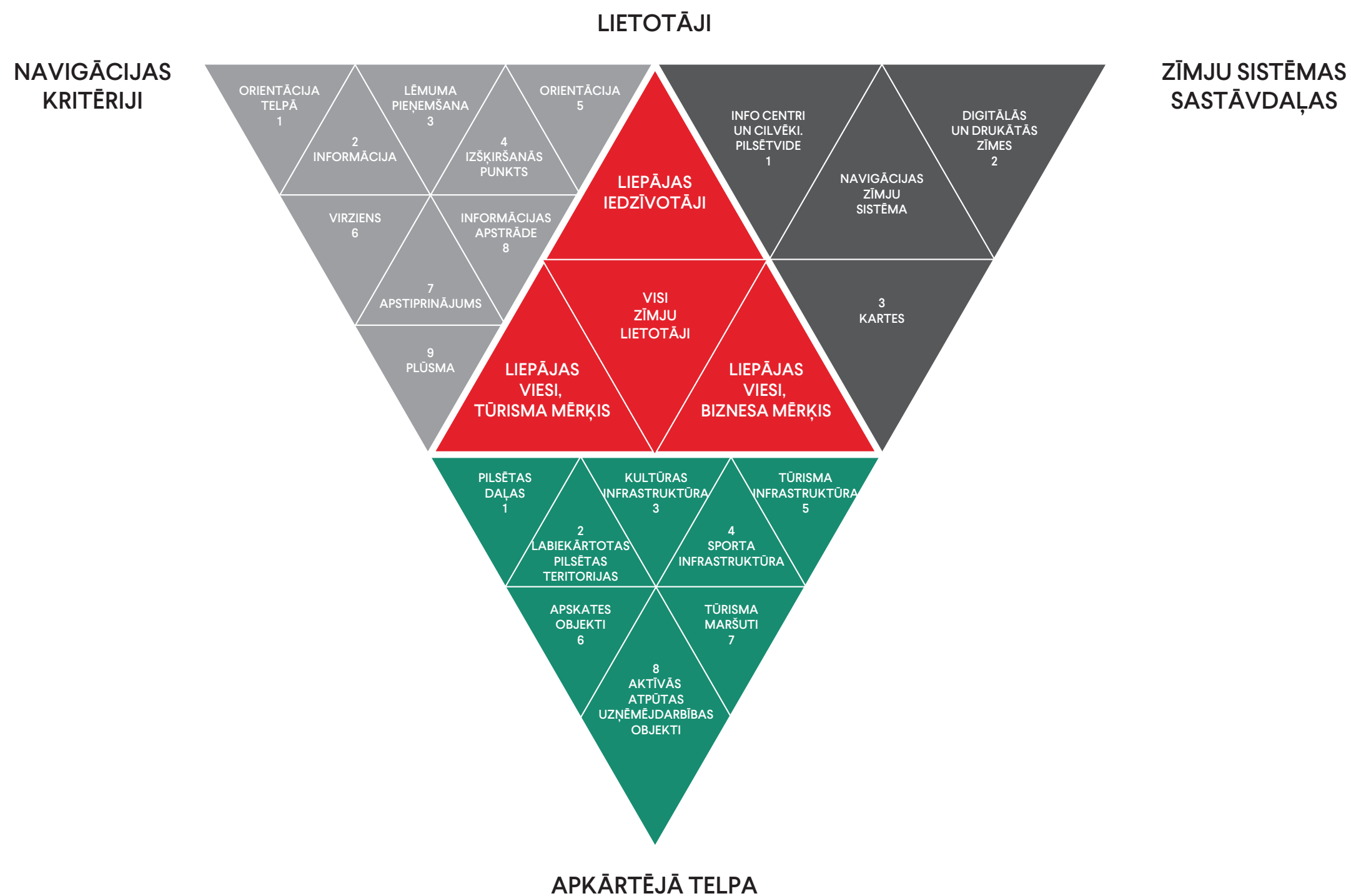

Visi zīmju lietotāji

Universālā dizaina principi

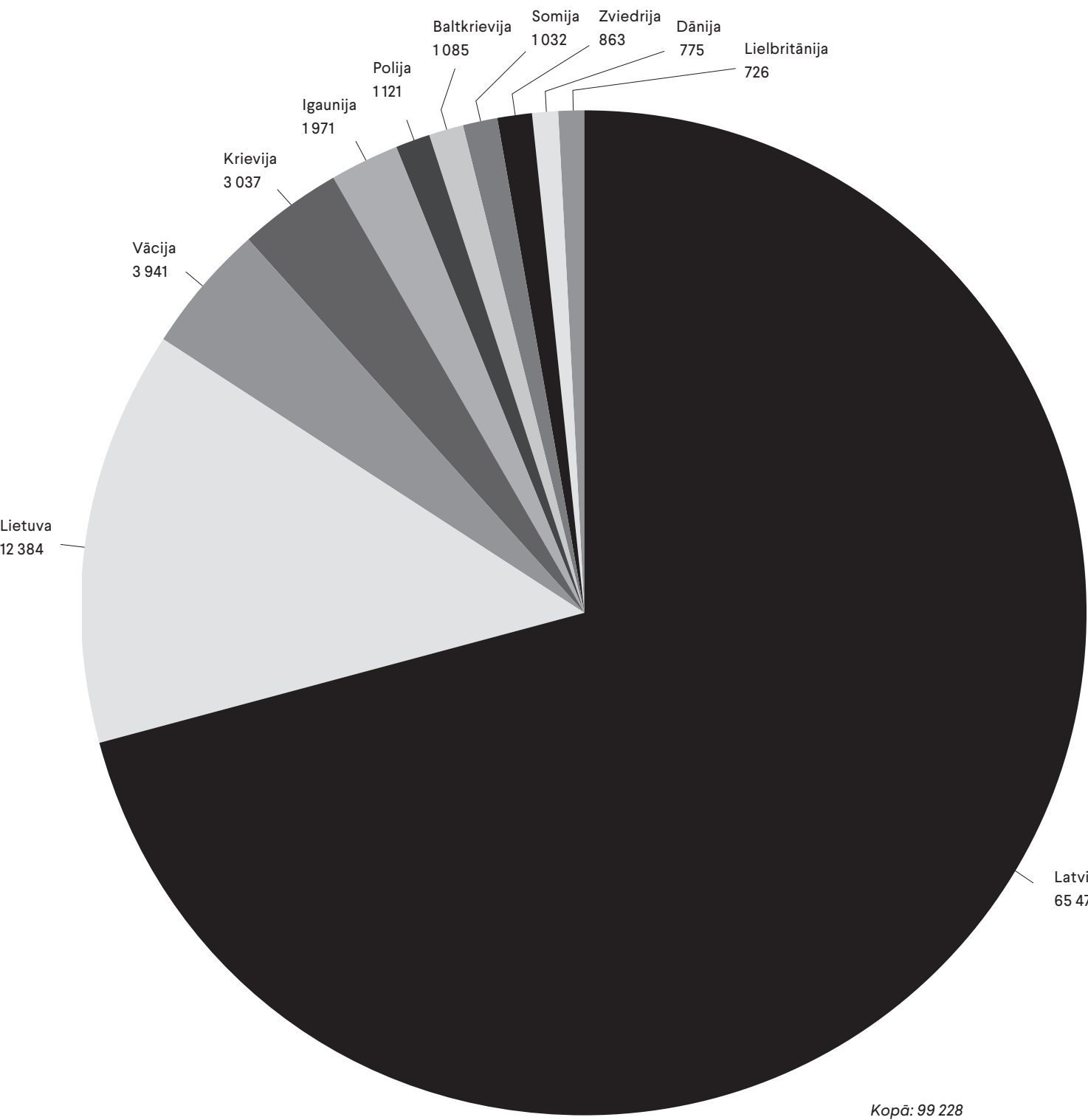
Visi zīmju lietotāji

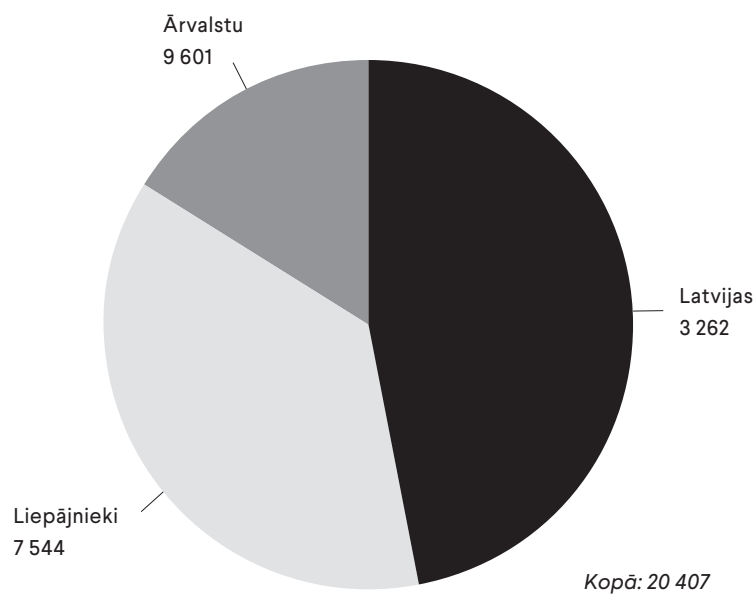
Statistikas dati

Tūristi. Tūrisma objektu apmeklējums. 2018

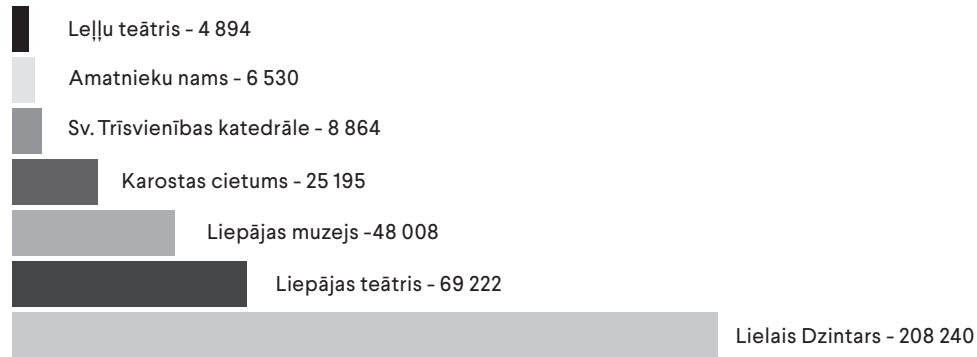
Liepājā nakšņojušie tūristi

Liepājas reģiona tūrisma informācijas centra apmeklētāji

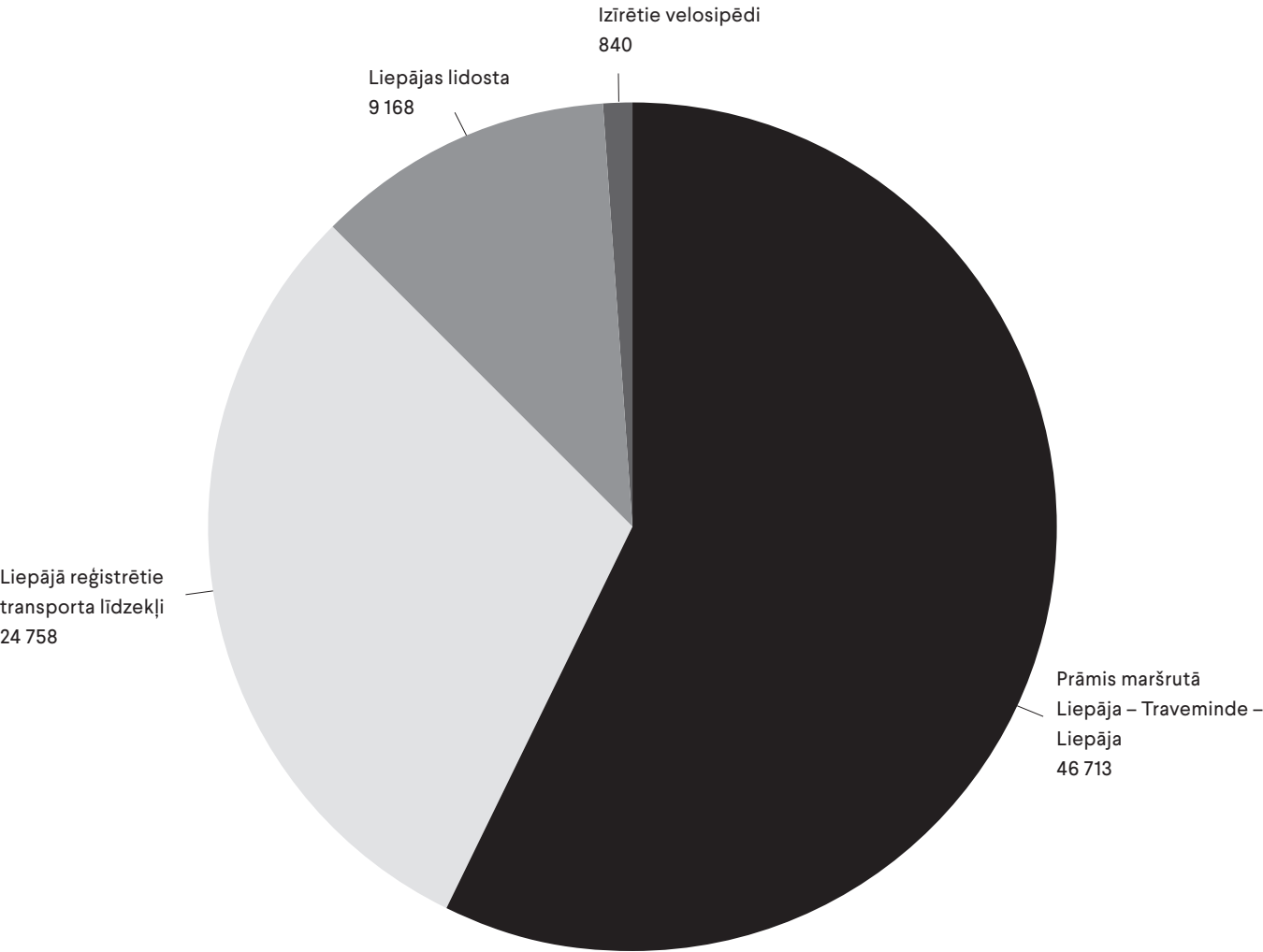
Liepājas tūrisma objektu apmeklējums

Statistikas dati

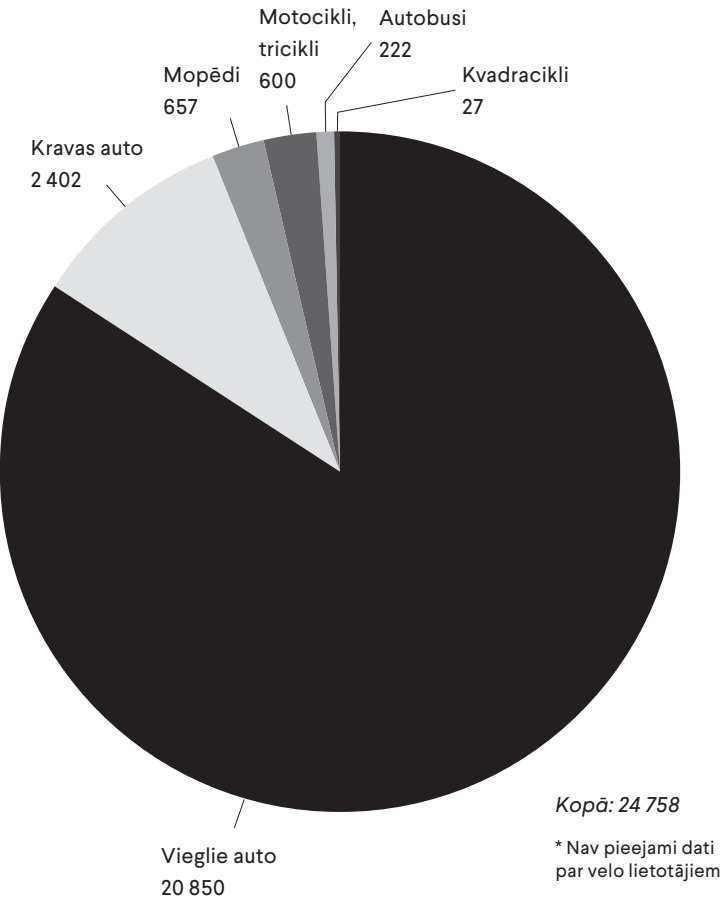
Satiksmes dalībnieki 2018

Transporta līdzekļu veidi satiksmē

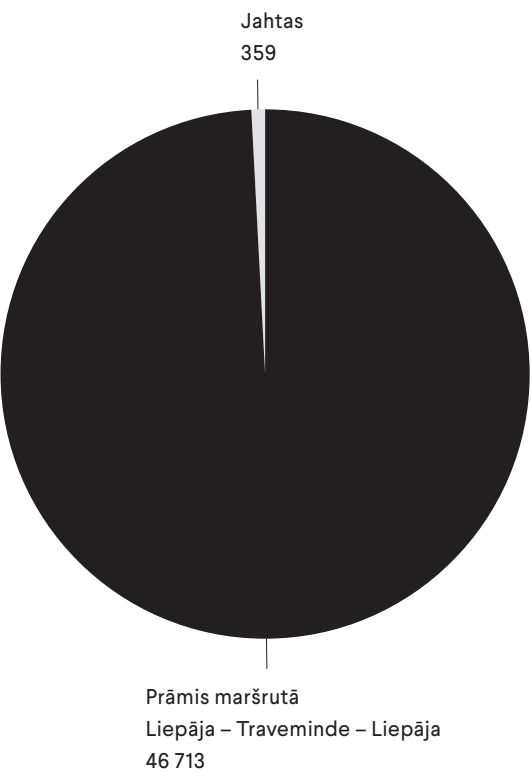

Ceļu satiksme

Liepājā reģistrētie transporta līdzekļi*

Ūdens satiksme

Iedzīvotāju skaits pilsētā

76 513 iedzīvotāju

2017. gada 1. jūlija dati

Sabiedriskais transports

13 050 828 kopējais pasažieru skaits gadā

10 962 756 autobusu pasažieri

2 088 072 tramvaju pasažieri

Statistikas dati

Secinājumi

1. Visvairāk pilsētas viesu no ārvalstīm iebrauc no Lietuvas, Vācijas, Krievijas, Igaunijas, Polijas, Baltkrievijas un Somijas.
2. Reģiona tūrisma informācijas centru biežāk apmeklē vietējie tūristi no Latvijas un paši Liepānieki.
3. No Liepājas tūrisma objektiem apmeklētākie ir Lielais Dzintars, Liepājas teātris, Liepājas muzejs un Karostas cietums.
4. Satiksmē kopumā aktīvākie dalībnieki ir sabiedriskā transporta lietotāji un citi transporta līdzekļi.
5. Uz Liepājas pilsētas auto ceļiem visbiežāk pārvietojas ar vieglajiem auto.
6. Ūdens satiksmē lielāko pasažieru plūsmu pārvadā prāmis no Vācijas (Liepāja – Travemünde – Liepāja).

Esošās Liepājas zīmju sistēmas izpēte

Zīmes autobraucējiem

Kopā Liepājas pilsētvidē – 72 zīmes autobraucējiem

Viena norāde – 18 dažādas

2. Zīrņu iela / Lauku iela – Ezera laipa

3. Zīrņu iela / K. Ukstiņa iela – Okupācijas muzejs

10. Lielā iela / Teātra iela (virzienā uz tiltu) – Liepājas teātris

11. Lielā iela / Teātra iela (virzienā uz centru) – Liepājas teātris

25. Raiņa iela / Jelgavas iela (virzienā uz Karostu) – Baseins & SPA

29. Parka iela / Tīrgus iela – Zili Brīnumi

39. Cukura iela / Grīzupes iela (virziens uz Karostu, aiz apļa) – Tarzāna parks

42. Turaidas iela / Invalīdu iela (virzienā uz jūru) – Informācijas centrs

44. Invalīdu iela / Turaidas iela – centrs

50. Atmodas bulvāris / Studentu rotas iela (virzienā uz tiltu) – O. Kalpaka tilts

64. Lībiešu iela (virzienā uz Šķēdi) – Tarzāna parks

65. Lībiešu iela (virzienā uz Šķēdi) – Tarzāna parks

66. Lībiešu iela (virzienā uz Karostu) – Tarzāna parks

67. Atmodas bulvāris / Krasta iela – Piemiņas zīme Kureliešiem

69. Viestura iela (virziens uz Šķēdi) – Ziemeļu forti

70. Viestura iela (virziens uz Karostu) – Ziemeļu forti

71. Viestura iela (Šķēdes virziens) – Memoriāls holokausta upuriem

72. Viestura iela (virziens uz Karostu) – Memoriāls holokausta upuriem

Divas norādes – 11 dažādas

14. Kungu iela / Malkas iela – Tīrgus, Annas baznīca

26. Raiņa iela / Jelgavas iela (virzienā uz centru) – Baseins & SPA, Zili brīnumi

31. Brīvības iela / Drāšu iela (virzienā uz centru) – Liepājas olimpiskais centrs, Baseins un SPA

32. Brīvības iela / 14. novembra bulvāris – Ziemeļu forti, Šķēdes memoriāls

34. Brīvības iela pirms 14. novembra bulvāra (virzienā uz centru) – LOC, SPA Tarzāna parks (nav attēla)

38. Grīzupes iela / 14. novembra bulvāris (virzienā uz slimnīcu) – Ziemeļu forti, Ebreju memoriāls (nav attēla)

43. Turaidas iela / Invalīdu iela (virzienā uz Zemgales ielu) – informācijas centrs, Karostas cietums

48. Kalpaka iela / Pulvera iela (aiz 15.vsk.) – Karostas cietums, Tarzāna parks

49. Atmodas bulvāris / Studentu rotas iela (virzienā uz Šķēdi) – Ziemeļu mols, Ziemeļu forti

51. Atmodas bulvāris / Katedrāles iela (virzienā uz Šķēdi) – Pareizticīgo katedrāle, Vindsērfigs

52. Atmodas bulvāris / Katedrāles iela (virzienā uz tiltu) – Pareizticīgo katedrāle, Vindsērfigs

i

identificējošās zīmes

v

virziena zīmes

o

orientējošās zīmes

r

regulējošās zīmes

Esošās Liepājas zīmju sistēmas izpēte

Zīmes autobraucējiem

- i

identificējošās zīmes
- v

virziena zīmes
- o

orientējošās zīmes
- r

regulējošās zīmes

Trīs norādes - 21 dažādas

12. Lielā iela / Rožu laukums (virzienā uz tiltu) - Liepājas teātris, Liepājas Sv.Trīsvienības katedrāle, Latvijas mūziķu slavas aleja

13. Kungu iela / Lielā iela - Trīsvienības katedrāle, Teātris, Pludmale

15. Malkas iela / Kungu iela - Kungu kvartāls, Amatnieku nams, Trīsvienības katedrāle

16. Jūrmalas iela / Klaipēdas iela (pie Siena tirgus) - Kungu kvartāls, Amatnieku nams, tirgus

18. Uliha iela / Jūrmalas iela (virzienā uz D robežu) - pludmale, bērnu laukums, skeitparks

20. Uliha iela / Kūrmājas prospekts (virzienā uz Jaunliepāju) - pludmale, muzejs, promenāde

21. Uliha iela / Kūrmājas prospekts (virzienā uz D robežu) - tirgus, pludmale, stadions

23. Jūras iela / Graudu iela- Jūgendstila apbūves paraugi, Liepājas Muzejs, Liepājas pludmale un Jūrmalas parks

27. Rīgas iela / Jelgavas iela- Olimpiskais centrs, Baseins & SPA, Zili brīnumi

28. Parks iela / Zemnieku iela - Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls, Karosta

30. Brīvības iela / Dzelzceļnieku iela- Zili brīnumi, Lielais dzintars, Stacija

35. Brīvības iela / Pulvera iela (virzienā uz centru) CSN - Centrs, Karosta, Osta (nav bilžu)

36. 14. novembra bulvāris / Grīzupes iela (virzienā uz fortiem)- Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls, Karosta

37. Grīzupes iela / 14. novembra bulvāris (virzienā uz Karostu)- Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls, Karosta

40. Ģenerāļa Baloža iela / Zemgales iela (virzienā uz jūru)- O. Kalpaka tilts, Karostas ciets, Manēža

45. Turaidas iela / Atmodas bulvāris (virzienā uz jūru) - O. Kalpaka tilts, Ziemeļu mols, Vindsērfings

46. Atmodas bulvāris / Turaidas iela (virzienā uz Šķēdi) - Karostas ciets, Manēža, Tarzāna parks

47. Atmodas bulvāris / Turaidas iela (virzienā uz Kalpaka tiltu) - O. Kalpaka tilts, Karostas ciets, Manēža

54. Studentu rotas iela / Pulkveža Brieža iela - BB Wakepark, Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls

58. Pulkveža Brieža iela / Ģenerāļa Baloža iela (virzienā no Lībiešu ielas) - Pareizticīgo katedrāle, Karostas ciets, Manēža

68. 14. novembra bulvāris / Viestura iela - Karosta, BB Wakepark, Tarzāna parks

Esošās Liepājas zīmju sistēmas izpēte

Zīmes autobraucējiem

- i

identificējošās zīmes
- v

virziena zīmes
- o

orientējošās zīmes
- r

regulējošās zīmes

Četras norādes - 13 dažādas

1. Klaipēdas iela (atdalās Ganību iela) - Pludmale, Muzejs, Baseins&SPA, Tarzāna parks

5. Zirņu iela / Kungu iela - Karosta, pludmale, Lielais Dzintars, Zili Brīnumi

7. Jaunais tilts (Ganību iela) / Ādu iela (virzienā no Rīgas) - Lielais dzintars, Promenāde, Muzejs, Pludmale

9. Lielā iela (pirms tramvaja tilta, virzienā uz Rīgu) - Liepājas Olimpiskais centrs, Baseins un SPA, Ledus halle, Stacija

17. Uliha iela / Jūrmalas iela (virziens uz Jaunliepāju) - Tirgus, pludmale, skaitparks, bērnu laukums

19. Uliha iela / Peldu iela (virzienā uz Jaunliepāju) - tirgus, pludmale, tenisa korti, stadions

22. Kūrmājas prospekts / Graudu iela (virziens uz Lielo dzintaru) - Jūgendstila apbūves paraugi, Liepājas Sv.Trīsvienības katedrāle, Tūrisma informācijas birojs, Latvijas mūziķu Slavas aleja

41. Zemgales iela / Ģenerāļa Baloža iela- Pareizticīgo katedrāle, BB Wakepark Atpūtas parks, Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls

55. Pulkveža Brieža iela / Studentu rotas iela (virzienā uz Turaidas ielu) - Pareizticīgo katedrāle, Vindsērfings, Ziemeļu mols, O.Kalpaka tilts

56. Pulkveža Brieža / Ģenerāļa Baloža iela (virzienā no Turaidas ielas) - BB Wakepark Atpūtas parks, Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls, Karostas ciets

60. Lībiešu iela / Pulkveža Brieža iela- Pareizticīgo katedrāle, Karostas ciets, Ziemeļu mols, O.Kalpaka tilts

62. Atmodas bulvāris / Pulkveža Brieža iela- BB Wakepark Atpūtas parks, Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls, Tarzāna parks

63. Pulkveža Brieža iela / Atmodas bulvāris (virzienā uz Z molu) - Vindsērfings, Pareizticīgo katedrāle, Ziemeļu mols, O.Kalpaka tilts

Piecas norādes - 7 dažādas

6. Zirņu iela / Ādu iela (pirms tilta) - Lielais dzintars, Promenāde, Muzejs, Pludmale, Baseins & SPA

8. K.Zāles laukums (virzienā uz Lielo dzintaru) - Promenāde un Dzintara pulkstenis, Liepājas Himnas tēlu skulptūras, Liepājas muzejs, Pludmale un parks, Lielais dzintars

24. Rīgas iela / Raiņa iela - Prāmjū terminālis, Karosta, Stacija, Olimpiskais centrs, Baseins&SPA

53. Izbrauktuve no Ziemeļu mola / Atmodas bulvāris - Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls, Vindsērfings, O.Kalpaka tilts, Tarzāna parks

57. Ģenerāļa Baloža iela / Pulkveža Brieža (virzienā no Ūdenstornja) - BB Wakepark Atpūtas parks, Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls, Pareizticīgo katedrāle, Tarzāna parks

59. Pulkveža Brieža iela / Lībiešu iela (virzienā uz Atmodas ielu) - Ziemeļu mols, Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls, BB Wakepark Atpūtas parks, Tarzāna parks

61. Pulkveža Brieža / Lībiešu iela (virzienā uz Ūdenstorni) - Karostas ciets, BB Wakepark Atpūtas parks, Ziemeļu forti, Holokausta memoriāls, Tarzāna parks

Trūkst informācijas

33. Brīvības iela / 14.novembra bulvāris (virzienā uz centru) - nav ne foto, ne zīmju saraksts

Esošās Liepājas zīmju sistēmas izpēte

Zīmes kājāmgājējiem

-
identificējošās
zīmes
-
virziena
zīmes
-
orientējošās
zīmes
-
regulējošās
zīmes

Kopā Liepājas pilsētvidē - 31 zīme kājāmgājējiem

Viena norāde - 2 dažādas

Point 34 - Piemiņas vieta Pasaules kara upuriem

Point 33- Vecie forti (nav attēla)

Divas norādes - 4 dažādas

13. Vēca Pie Stadionā - Koncertestrāde "Pūt, vējiņi!", Jūrmalas iela

26. Atmodas bulvāris / Pulkv. Brieža - Ziemeļu forti, Beberliņu parks

29. Ģen. Baloža / Pulkv. Brieža - Ziemeļu forti, Beberliņu parks

31. Grīzupes iela / 14. novembra bulvāris - Memoriāls holokausta upuriem, Ziemeļu forti

Trīs norādes - 3 dažādas

10. Ganību / Ukstiņa - Centrs, Okupācijas muzejs, Sv. Meinarda baznīca (nav attēla)

20. Klaipēdas / Liedaga - Centrs 2 km, Pludmale, Informācija (virziens uz centru)

28. 14. novembra bulvāris / Viestura iela - Ziemeļu forti, Karosta, Memoriāls holokausta upuriem

Četras norādes - 2 dažādas

9. Ukstiņa / Siena - Centrs, Okupācijas muzejs, Sv. Meinarda baznīca, Dome

10. Liepu / Jūrmalas - Pludmale, Centrs, Jūrmalas parks, Stadions Ganību / Ķempes - reģistrēta vieta vecajos sarakstos - Ezers, Pludmale, Informācija, Centrs (nav attēla)

Piecas norādes - 2 dažādas

14. Jūrmalas parks (pie stadiona "Daugava") - Pludmale, "Pūt, vējiņi", Bērnu laukums, Skeitparks, Centrs

27. Pulkv. Brieža / Lībiešu - Ziemeļu forti, Beberliņu parks, Memoriāls holokausta upuriem, Jūras katedrāle, Ziemeļu mols

Esošās Liepājas zīmju sistēmas izpēte

Zīmes kājāmgājējiem

-
identificējošās zīmes
-
virziena zīmes
-
orientējošās zīmes
-
regulējošās zīmes

Sešas norādes - 6 dažādas

5. Kungu / Bāriņu - Mūziķu slavas aleja, Lielākā ģitāra, Centrs, Rožu laukums, Jūrmalas parks un pludmale, Amatnieku nams, Kungu ielas radošais kvartāls

17. Kūrmājas / Hīkes - Centrs, Pludmale, Jūrmalas parks, Gulbju diķis, Promenāde, WC

18. Kūrmājas / Ūliha - Centrs, Informācija, Pludmale, Muzejs, Jūrmalas parks, Promenāde

22. Kalpaka iela (pie "Betās") - Centrs, Informācija, Prāmis, Memoriāls holokausta upuriem, Karosta, Jūras katedrāle

25. Atmodas bulvāris (uz Ziemeļu molu) - Ziemeļu mols, Ziemeļu forti - no vienas puses atlīmējies uzraksts, Jūras katedrāle, Centrs - nolauzta, Beberlīņu parks, Memoriāls holokausta upuriem

Septiņas norādes - 8 dažādas

7. Peldu / Tirgoņu - Rožu laukums, Pētertīrgus, Informācija, Pludmale, "Pūt, vējiņi", Jūrmalas parks, Promenāde

8. Kuršu laukums - Rožu laukums, Informācija, Mūziķu slavas aleja, Pludmale, Okupācijas muzejs, Amatnieku nams. Sv. Trīsvienības katedrāle

12. Rožu / Liepu - Centrs (nolauzta), Pludmale, Stadions, WC, Bērnu laukums, Skeitparks, Informācija

16. Peldu / Ūliha - Centrs, Pludmale, "Pūt, vējiņi", Jūrmalas parks, Muzejs, WC, Promenāde

19. Kūrmājas / Graudu - Centrs, Informācija, Muzejs, Pludmale, Jūrmalas parks, Promenāde, Rožu laukums (nolauzta)

21. Raiņa / Rīgas - Centrs, Karosta, Stacija / Autoosta, Prāmis, Liepājas Olimpiskais centrs, Memoriāls holokausta upuriem, Informācija

23. Turaidas / Atmodas - Jūras katedrāle, Ziemeļu mols, Cietums, Centrs, II Pasaules kara upuru piemiņas vieta, Memoriāls holokausta upuriem, Manēža

24. Turaidas / Invalīdu - Karostas cietums, Jūras katedrāle, Centrs, II Pasaules kara upuru piemiņas vieta, Informācija (nav un izskatās, ka nav bijusi) Manēža 1.1 km, Ziemeļu mols

Astoņas norādes - 4 dažādas

3. Lielās un Graudu ielas krustojums - Dome, Muzejs, Pludmale, WC, Amatnieku nams, Mūziķu slavas aleja, Promenāde, Informācija (nolauzta)

4. Kungu / Zivju - WC, Sv. Annas baznīca, Sv. Trīsvienības katedrāle, Amatnieku nams, Informācija, Pludmale, LCZ Bibliotēka, Kungu ielas radošais kvartāls

6. Peldu / Zivju - Rožu laukums, Sv. Annas baznīca, Pludmale, Okupācijas muzejs, Sv. Trīsvienības katedrāle, Amatnieku nams, Pētertīrgus, Informācija

Esošās Liepājas zīmju sistēmas izpēte

Zīmes kājāmgājējiem

-
identificējošās
zīmes
-
virziena
zīmes
-
orientējošās
zīmes
-
regulējošās
zīmes

Deviņas norādes - 1 norāde

1. Lielā / Jūras - Promenāde, Teātris (nolauzta), Liepājas Olimpiskais centrs, Stacija / Autoosta, Prāmis, Informācija, Muzejs, Pludmale, Centrs (nolauzta)

Desmit norādes - 1 norāde

15. Peldu / Hikes - Centrs, Informācija, "Pūt, vējiņi", Pludmale, Stadions, Tenisa korti, WC, Muzejs, Bērnu laukums, Skeitparks

Trīspadsmit norādes - 1 norāde

2. Lielā 11 - Muzejs, Pētertirgus, Teātris, Sv. Trīsvienības baznīca, Policija, WC, Okupācijas muzejs, Promenāde, Mūziķu slavas aleja, Karosta, Amatnieku nams, Liepājas Olimpiskais centrs, Informācija

Esošās Liepājas zīmju sistēmas izpēte

Eurovelo 13*

Kopā Liepājas pilsētvidē plānotas 26 zīmes ar norādi par Eurovelo 13 maršutu

Zīmes ar norādi par Eurovelo 13 maršutu

1. D robeža - Lielā 13

5. Pagrieziens no Jūrmalas parka - Lietuvas virziens

13. Kūrmājas prospekts, gājēju pāreja. Jūrtaka atdalās no EuroVelo. Maršruts tas pats, bet Jūrtaka ved pa ielas kreiso pusi.

22. Pirms O.Kalpaka tilta - centra virzienā. Iespējams punkts. Var apvienot ar Jūrtaku.

23. Atmodas bulvāris - pagrieziens uz Z molu. Iespējams punkts.

25. Pulkveža Brieža - Atmodas

27. Lībiešu-Pulkveža Brieža

Point 26

Zīmes ar norādi par veloseliņu

1. D robeža - Lielā 13

2. D robeža - pāreja

4. Pagrieziens uz Jūrmalas parku, centra virziens

8. Pie Jūrmalas ielas, centra virziens

9. Izeja no pludmales - veloseliņa pagrieziens uz Kūrmājas prospektu. Pa vienai zīmei katrā virzienā. Virzienā uz jūru var apvienot ar Jūrtaku.

13. Kūrmājas prospekts, gājēju pāreja. Jūrtaka atdalās no EuroVelo. Maršruts tas pats, bet Jūrtaka ved pa ielas kreiso pusi.

20. O. Kalpaka - pie 15.vsk. Iespējams punkts. Centra virzienā var apvienot ar Jūrtaku. Karostas virzienā jāizpēta, kurā vietā sākas un beidzas veloseliņš.

Point 26

Zīmes ar norādi par veloseliņu

3. D robeža - pāreja, Lietuvas virziens - nepieciešama norāde par veloseliņu

10. Peldu iela. Iespējams punkts. Abos virzienos var apvienot ar Jūrtaku.

11. Peldu-Hika-Kūrmājas. Iespējams punkts. Abos virzienos var apvienot ar Jūrtaku.

12. Kūrmājas-Uliha. Iespējams punkts. Abos virzienos var apvienot ar Jūrtaku.

14. Aplis pie "Lielā dzintara". Iespējams punkts.

17. Rīgas-Raiņa

18. Raiņa - pirms pārbrauktuves

19. O. Kalpaka-pirms pārbrauktuves - centra virzienā. Iespējams punkts. Var apvienot ar Jūrtaku.

21. Pirms O.Kalpaka tilta - Karostas virzienā. Iespējams punkts. Var apvienot ar Jūrtaku.

24. Atmodas-Pulkveža Brieža. Krāmers ved taisni pa Atmodas bulvāri līdz Tērvetes ielai.

26. Pulkveža Brieža-Lībiešu

27. Lībiešu-Pulkveža Brieža

Nav attēla

15. Pirms Tramvaju tilta - virzienā uz Jaunliepāju

16. Pirms Tramvaju tilta - virzienā uz centru

* Uz papīra kartes iezīmēta, dabā nav

Esošās Liepājas zīmju sistēmas izpēte

Jūrtaka

Kopā Liepājas pilsētvidē plānotas 17 zīmes ar norādi par Jūrtakas maršutu

1. D robeža - Lielā 13

5. Kūrmājas prospekts - gājēju pāreja. Pa vienai zīmei katrā virzienā. Virzienā uz jūru var apvienot ar EuroVelo.

9. Pirms Tramvaju tilta, virzienā uz centru. (nav ne attēla, ne apraksta)

13. Pirms Kalpaka tilta - virzienā uz Karostu. Iespējams punkts. Var apvienot ar EuroVelo.

17. Pie Ziemeļu mola. Pa vienai zīmei katrā virzienā.

2. Peldu. Iespēja: pa vienai zīmei katrā virzienā, abos virzienos var apvienot ar Eurovelo

6. Jūras-Graudu. Jūrtaka no jūras virzās pa kreiso pusi, EuroVelo - pa labo, pa ielu. Virzienā uz jūru abas virzās pa labo pusi.

10. Rīgas-Raiņa (Pa vienai zīmei katrā virzienā. Centra virzienā varētu apvienot ar EuroVelo).

14. Pirms Kalpaka tilta - virzienā uz centru. Iespējams punkts. Var apvienot ar EuroVelo.

3. Peldu - Hika - Kūrmājas. Iespējams punkts - pa vienai zīmei katrā virzienā, abos virzienos var apvienot ar Eurovelo.

7. Aplis pie "Lielā dzintara". Iespējams punkts.

11. Raiņa-O.Kalpaka_pie dzelzceļa pārbrauktuves. Iespējams punkts. Pa vienai zīmei katrā virzienā. Centra virzienā varētu apvienot ar EuroVelo.

15. Atmodas bulvāris-Katedrāles, virzienā uz Z. Iespējams punkts. Ir iespēja iziet pie jūras, bet oficiāli maršuts ved līdz pagriezienam uz Ziemeļu mola. Viena zīme.

4. Uliha-Kūrmājas. Iespējams punkts - pa vienai zīmei katrā virzienā, abos virzienos var apvienot ar Eurovelo

8. Pirms Tramvaju tilta, virzienā uz Jaunliepāju. Divas zīmes katrā virzienā. Atkarībā no tilta rekonstrukcijas - varbūt var apvienot ar EuroVelo. (nav attēla)

12. O. Kalpaka - pirms pagrieziņa uz Pulvera. Iespējams punkts. Pa vienai zīmei katrā virzienā. Abos virzienos var apvienot ar EuroVelo.

16. Pagrieziens uz /no Ziemeļu mola. Pa vienai zīmei katrā virzienā.

Esošās Liepājas zīmju sistēmas izpēte

Taktilās zīmes - kartes

Taktilās kartes Liepājas pilsētvidē ne tikai palīdz orientēties apkārtnē vājredzīgajiem, bet ir arī interesanti pilsētvides elementi ar tēlniecisku kvalitāti.

Kopā Liepājas pilsētvidē - 9 taktilās kartes.

1. Trīs plastikāta taktilās karte Liepājā ar Jūrmalas parkā esošajiem objektiem

Parka zonā (pie Bungām, ienākšana parkā no Jūrmalas ielas puses, Peldu ielas un veloceļa krustojums)

**Liepājas Neredzīgo biedrība,
Uzņēmums "Uniq",
2013**

Kartē vizuāli un taktili jeb sataustāmā veidā var iegūt informāciju par teritoriju no bērnu rotaļu laukuma Jūrmalas ielā līdz Gulbju dīķim, ļaujot vājredzīgiem un neredzīgiem cilvēkiem orientēties apkārtējā vidē un iepazīties ar minētajā teritorijā esošajiem objektiem un celiņu plānojumu.

[Avots](#)

2. Liepājas centra makets

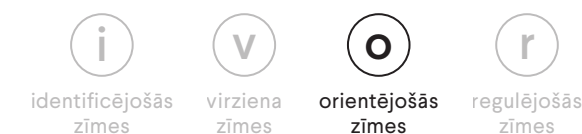
Vecās ostmalas promenādē, Vecajā ostmalā 41

**Būvdarbi pēc SIA "ARHIS arhitekti" projekta,
Maketa autors metālmākslinieks Reinis Kuncītis,
2014**

Veidots pēc mūsdienu Liepājas kartes. Masīvais dzelzsbetona pamats, uz kura makets uzstādīts, kalpo kā drošības barjera, lai autotransports kanālmalā nepārvietotos tam neparedzētā vietā.

Makets ir veidots no čuguna lējuma pamatnes, nerūsējoša tērauda un alumīnija. Uz pamatnes ir informācija par Liepājas ostas vēsturi un informējošs teksts arī Braila rakstā.

[Avots](#)

3. Piecas metāla taktilās informācijas kartes

Stacijas laukumā, pie Liepājas Olimpiskā centra (Jelgavas ielas un 1905. gada ielas krustojumā), pie Liepājas Pētertirgus (Siena ielas pusē), netālu no Liepājas Neredzīgo biedrības (Ganību ielas un Ķempes ielas krustojumā), Dienvidrietumu rajonā (Klaipēdas ielas un Ventas ielas krustojumā).

**Liepājas Neredzīgo biedrība,
Maketa autors metālmākslinieks Reinis Kuncītis,
2018**

Kartē atainoti konkrētā rajona, kurā karte uzstādīta, pilsētvides fragmenti un nozīmīgākie objekti. Attēlotie objekti ir izcelti un paskaidroti ar latīņu burtiem latviešu valodā un arī Braila rakstā.

Karšu dizains veidots arī tā, lai pie kartes var piekļūt cilvēki riteņkrēslos. Lai kartes labāk iekļautos pilsētvidē, to stūri veidoti noapaļoti. Kartes gatavotas līdzīgas jau esošajām taktilajām kartēm, tādējādi nodrošinot konsekveni un vienotu stilu šāda veida objektiem pilsētā.

[Avots](#)

Zīmju sistēma Liepājā

Secinājumi - esošā navigācijas zīmju sistēma

Zīmes autobraucējiem un kājāmgājējiem **atšķiras pēc to stila un informācijas strukturēšanas** veida. Zīmes **neseko Liepājas pilsētas identitātes vadlīnijām**. Zīmēs šobrīd izmantotais burtveidols apgrūtina informācijas uztveramību, krāsu lietojums nav konsekvents (dažādi sarkanā toņi), piktogrammas- ne vienmēr universāli un viennozīmīgi saprotamas.

Zīmes autobraucējiem un kājāmgājējiem iekļauj **pārāk daudz norāžu vienā punktā**.

Zīmes autobraucējiem iekļauj arī tulkojumu angļu valodā, **zīmes kājāmgājējiem ir tikai latviešu valodā**.

Dažas no zīmēm ir **nolauztas vai bojātas**.

Eurovelo 13 maršuts (iet caur Karostu) pilsētvidē ir norādīts tikai ar dažām, atsevišķām zīmēm. Eurovelo 10 maršuts (iet caur Grobiņu) pilsētvidē atzīmēts nav.

Jūrtakas maršuts pilsētvidē nav atzīmēts.

Zīmes ne vienmēr ir izvietotas lēmumu pieņemšanas punktos (decision points).

Norādes par pilsētas apmeklētākajiem apskates objektiem* un to izmantošanas biežums:

Liels Dzintars - 5 zīmes (5 auto, 0 kājāmgājējiem);
Liepājas teātris - 3 zīmes (3 auto, 0 kājāmgājējiem);
Liepājas muzejs - 2 zīmes (2 auto, 0 kājāmgājējiem);
Karostas cietums - 10 zīmes (9 auto, 1 kājāmgājējiem);
Sv. Trīsvienības katedrāle - (0 auto, 3 kājāmgājējiem);
Amatnieku nams - 9 zīmes (2 auto, 7 kājāmgājējiem);
Leļļu teātris - 0 zīmes (0 auto, 0 kājāmgājējiem).

Pilsētas navigācijas zīmju sistēmas izveidē jāņem vērā **aktuālā situācija un pieprasījums**, norādēm jābūt **saskaņā ar to lietotāju interesēm**.

Zīmju sistēma Liepājā

Secinājumi - esošie navigācijas zīmju veidi*

Identificējošās zīmes:

- Norādes pie iebraukšanas pilsētā - Liepājas pilsētas ģērbonis un vārdzīme, informācijas stendi;
- Liepājas zīme pludmalē.

Virziena norādes**:

- 72 zīmes autobraucējiem;
- 34 zīmes kājāmgājējiem;
- Kopā 106 zīmes autobraucējiem un/vai kājāmgājējiem;
- 27 plānotas zīmes Eurovelo 13 maršuts;
- 13 plānotas zīmes Jūrtakas maršuts.

Orientējošās zīmes:

- Kartes pie iebraukšanas pilsētā;
- Kartes autoostā;
- Taktilās kartes. Galvenokārt metāla, veidotas sadarbībā ar Liepājas neredzīgo biedrību. Šīs kartes ir ne tikai funkcionālas, bet arī estētiski pievilcīgas, bet kopējā zīmju sistēmā kalpo drīzāk kā papildus, ne primārais informācijas nesējs. Kopā pilsētā 9 taktilās kartes.

Regulējošās norādes:

- Zīmēm nav vienotas stilistikas vai vadlīniju;
- Kopējais zīmju skaits nevar tikt apkopots.

*Zīmju iedalījuma veidus skatīt projekta 25. lpp

**Avots: Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs

3.

Galveno navigācijas punktu identificēšana un analīze

Navigācijas valoda rodas no tā kā cilvēki pieredz pilsētvidi. Katra zīme ir sistēma ar savu balsi, funkcijām un vēstījumu, kas var iekļaut gan vārdus, gan grafiku, gan simbolus.

Zīmes – pareizā vietā un pareizā
laikā. Neatkārtojas, nepietrūkst,
nav par daudz.

Galveno navigācijas punktu identificēšana

Iebraukšana pilsētā – “sasveicināšanās”

Fotofiksācija 2019. gada jūnijā

Iebraukšana pilsētā. Identificējošā zīme – Liepājas ģerbonis (pa kreisi) un informācijas stends (tālumā pa labi) ar nojumi. Piecu Latvijas valsts karogu rinda

Liepājas pilsētas identificējošā zīme pie ieejas pilsētā. Vizuāli zīme gandrīz saplūst ar apkārtējo vidi – zaļajiem un sarkanajiem toņiem, pelēko asfaltu. Pilsētas vārds šajā kompozīcijā ir proporcionāli mazākais un nepamanākais.

Identificējošā zīme – Liepājas ģerbonis

Burtveidols nav pilsētas definētais, bet no pagājušā gadsimta palikušais. Pilsētas zīme asociatīvi komunicē pilsētu 70, 80-to gadu stilistikā.

Informācijas stends ar nojumi

Informācijas stenda pirmais sniegtais iespaids ir raibums, informācijas pārbagātība un daudzveidība. Ir grūti saprast, kas visā ir svarīgākais, būtiskākais.

Telpisko elementu tektoniskā kompozīcija laukumā nav veiksmīga. Ieteikums būtu pārplānot vienotā vēstījumā visu šo laukumu ar pārdomātiem informācijas elementiem. Pārdomāt izvietošanu ņemot vērā autobraucēju skatpunktu.

Galveno navigācijas punktu identificēšana

Iebraukšana pilsētā

- i

identificējošās zīmes
- v

virziena zīmes
- o

orientējošās zīmes
- r

regulējošās zīmes

Fotofiksācija 2019. gada jūnijā

Pirmie iespaidi iebraucot pilsētā

Pirmo iespaidu iebraucot pilsētā sniedz arī reklāmas stendos, sabiedriskā transporta pieturās izvietotās pilsētas gaidāmo notikumu reklāmas.

Turpinot ceļu pēc Liepājas identificējošās zīmes-ģērboņa, redzamas dažādas ceļa norādes.

Norādes autobraucējiem

Virziena norādes, kas autovadītājiem reāli nefunkcionē – šajā ceļa posmā nav iespējams braukt tik lēni, lai pilnvērtīgi iepazītos ar ceļa zīmju saturu.

Galveno navigācijas punktu identificēšana

Autoosta

- i

identificējošās zīmes
- v

virziena zīmes
- o

orientējošās zīmes
- r

regulējošās zīmes

Fotofiksācija 2019. gada jūnijā

Liepājas autoosta. Autostāvvietas, informācijas stends, kas skatāms abpusēji. Kartes

Autoostas centrālais laukums, kurā atrodas autostāvvietas, informācijas stends ar karti, informāciju par pilsētu. Laukums ir labiekārtots- ar soliņu, tajā iespējams pulcēties un uzgaidīt.

Informācijas stends ir saraibināts, informācijai trūkst struktūras. Nav skaidrs, kas un kāpēc izcelts, kā izmantot stendā sniegto informāciju.

Taktilā karte ar autoostas plānu. Taktilās norādes bruģī

Taktilā karte un bruģī iestrādātas norādes, kas palīdz orientēties pilsētvidē ne tikai cilvēkiem ar redzes traucējumiem, bet jebkuram cilvēkam.

Ceļš uz pilsētu

Ceļš tālāk uz pilsētas centru. Trūkst norāžu vai jebkādas vizuālas, pamanāmas informācijas par to, ka pilsētas viesiem tālāk jādodas šajā virzienā.

Galveno navigācijas punktu identificēšana

Autostāvvieta pie Lielā Dzintara

i identificējošās zīmes
v virziena zīmes
o orientējošās zīmes
r regulējošās zīmes

Fotofiksācija 2019. gada jūnijā

Autostāvvietā pie Lielā Dzintara. Pilsētvides elementi

Autostāvvietā pie Lielā Dzintara. Laukuma daļas ir bruģētas, atdalītas ar norobežojošiem stabiņiem. Trūkst norāžu par to, kur pilsētā atrodami, kurp doties tālāk, kur- informācijas centrs?

Reklāmas laukumi autostāvvietā pie Lielā Dzintara

Autostāvvietas laukuma malā- Liepājas pilsētas reklāmas, kuru mērķis - atzīmēt un izcelt drīzumā gaidāmos notikumus. Zīmju augstums, informācijas novietojums un sadalījums liek uzdot jautājumu, kam šīs zīmes domātas - autobraucējiem vai kājāmgājējiem, jo nevienai no grupām informācija nav viegli uztveram nepieliecoties, nepieejot tuvu klāt.

Galveno navigācijas punktu identificēšana

Rožu laukums. Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs

Fotofiksācija 2019. gada jūnijā

Skats no Rožu laukuma uz Liepājas reģiona tūrisma informācijas biroju. Pilsētvides elementi. Norādes

Nonākot Rožu laukumā, tālumā pavīd vispārpieņemtais "i" jeb info centra simbols. Jāatzīmē, ka tas vizuāli saplūst ar citiem pilsētvides elementiem, ir salīdzinoši mazs un neizteiksmīgs, ne ar ko neizceļas.

Jāapsver virziena zīmju novietojums.

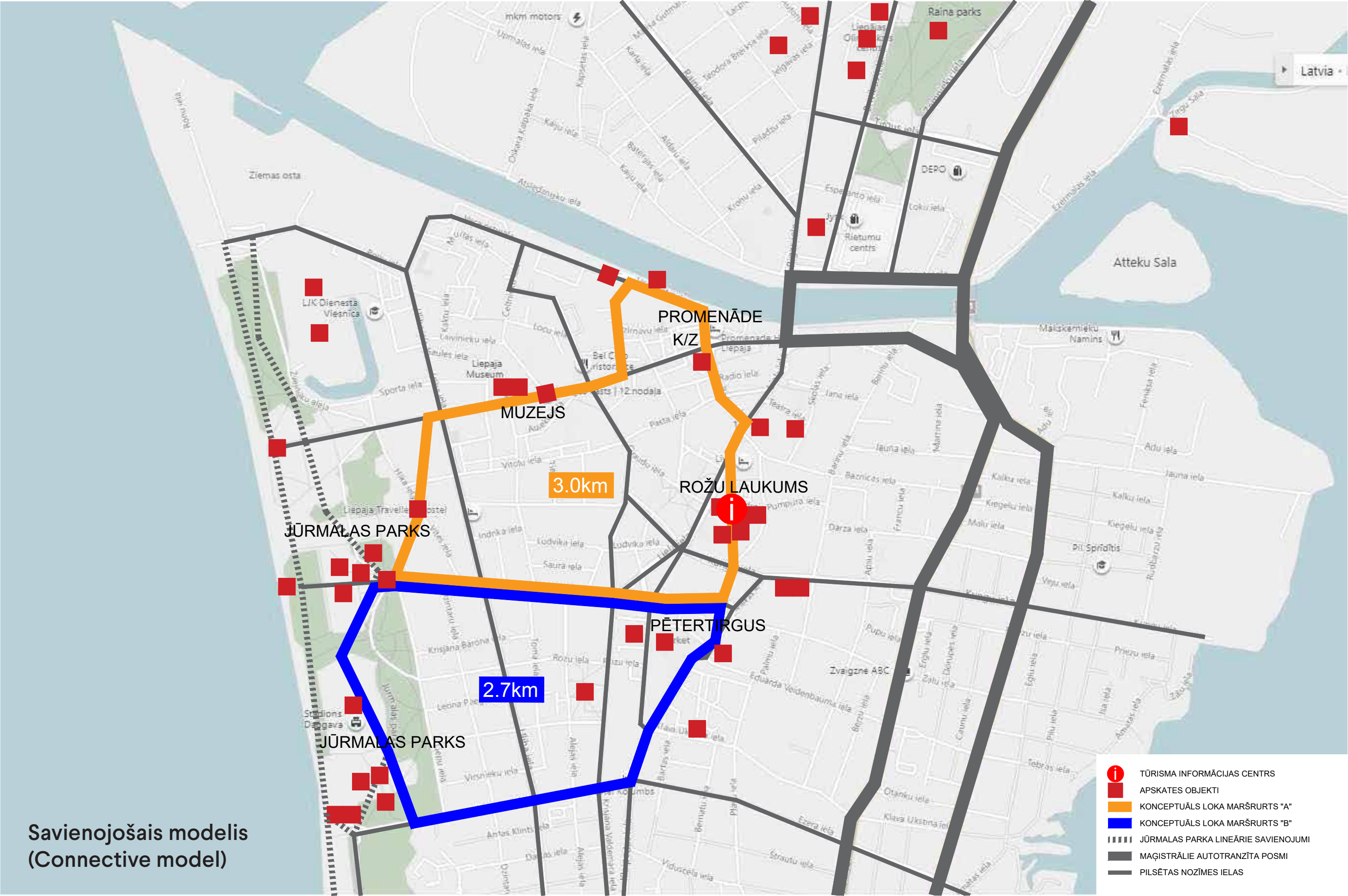
Nav skaidrs, par ko informē uz Rožu laukuma apstādījumu malas novietotais metāla vimpelis. Secinājumus iespējams veikt tikai asociatīvi.

Skats uz tūrisma informācijas biroju, Rožu laukums - pa kreisi

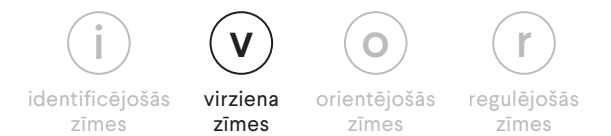

Nonākot Rožu laukumā no cita skatupunkta, informācijas centra zīme nav pamanāma vispār.

Galveno navigācijas punktu identificēšana

Liepājas pilsētvide

Fotofiksācija 2019. gada jūnijā

Pilsētas ielas. Pilsētvides elementi kopējā sistēmā

Nošu ceļa norādes

Ielu nosaukumu un namu numuru zīmes

Daudzajiem un dažādajiem pilsētvides elementiem trūkst vienota stila, izteiksmes un vadlīniju. Kopējais iespaids šobrīd ir raibs un neskaidrs.

Nošu ceļš pastaigai "kā pa notīm" un pilsētas ievērojamāko objektu organizētai apskatei.

Dažādu laiku un stilu ielu un namu zīmes pilsētvidē

Galveno navigācijas punktu identificēšana

Liepājas pilsētvide

- i

identificējošās zīmes
- v

virziena zīmes
- o

orientējošās zīmes
- r

regulējošās zīmes

Fotofiksācija 2019. gada jūnijā

Pilsētas ielas. Esošā norāžu sistēma pilsētvidē

Daudzajiem un dažādajiem pilsētvides elementiem trūkst vienota stila, izteiksmes un vadlīniju. Kopējais iespaids šobrīd ir raibs un neskaidrs.

Virziena norādes pilsētvidē ir grūti pamanāmas, vizuāli saplūst ar daudzajām un dažādajām uzņēmumu izkārtnēm un reklāmām.

Virziena norādes autovadītājiem un kājāmgājējiem

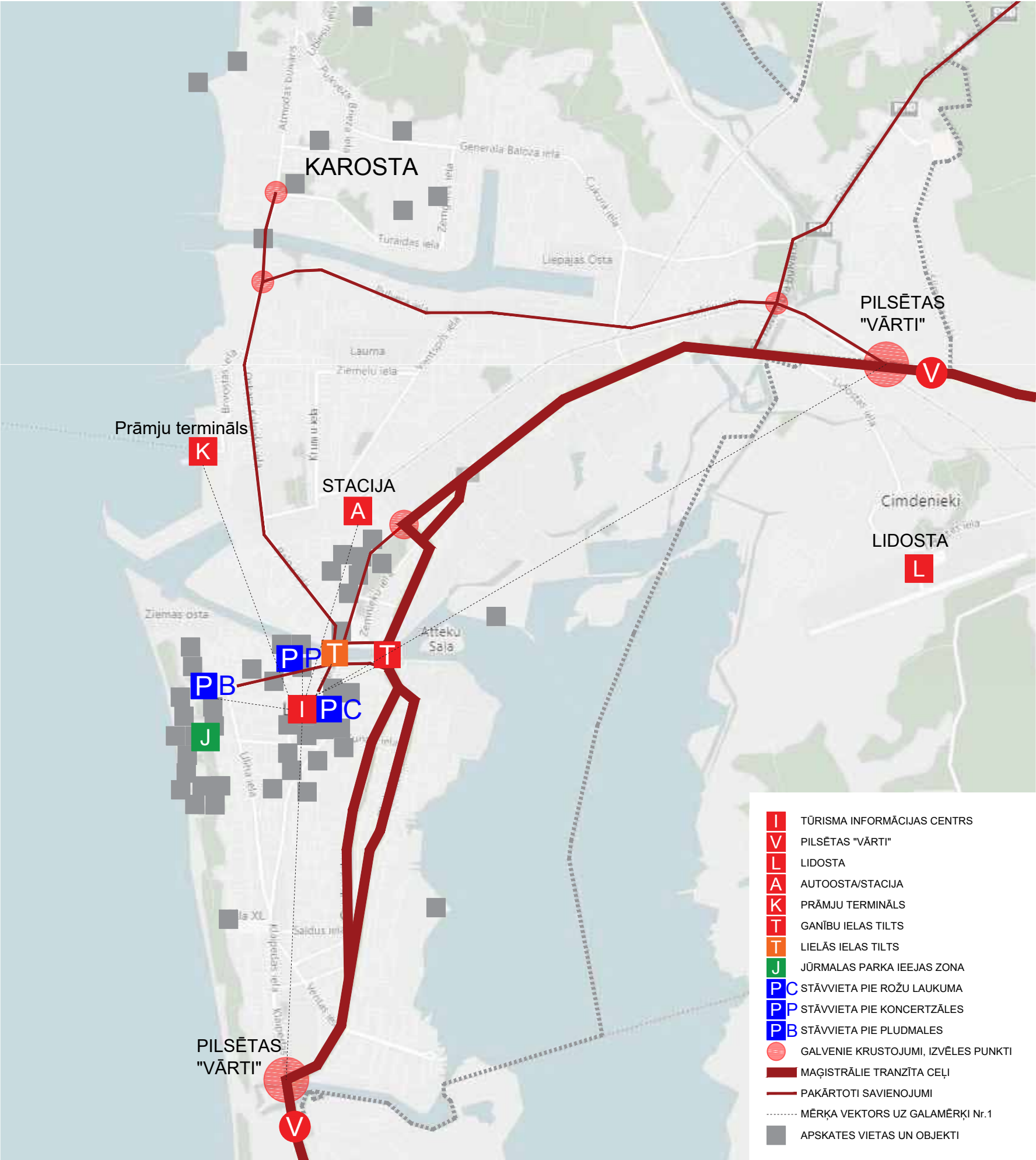

Virziena norādes autovadītājiem un kājāmgājējiem novietotas uz laternas staba, ceļu pagriezienā un krustojumā.

Autovadītājiem šajā punktā nav iespējas apstāties un iedziļināties zīmju saturā, iespējama avārija.

Savukārt kājāmgājējiem šīs zīmes ir novietotas pārāk augstu un nav izlasāmas bez piepūles. Informācijas uztveri neatvieglo arī izteikti vertikālais burtveidols, bultu, tekstu un piktogramu pārāk ciešā kompozīcija.

Pilsētvides specifikas izpēte

Autotransporta navigācijas principi

Navigācijas sistēmas struktūras elementi

a) Galvenie sistēmas 'sākumpunkti':

- "pilsētas vārti"
- Lidosta
- Autoosta/Stacija
- Prāmju termināls
- Jahtu piestātne
- Tūrisma informācijas centrs Rožu laukumā
- Tilti, kā intensīvākie satiksmes plūsmu krustojumi
- Centra zonas autostāvvietas, pie Rožu laukuma un pie Promenādes
- pludmales autostāvvietā Kūrmājas prospekta galā

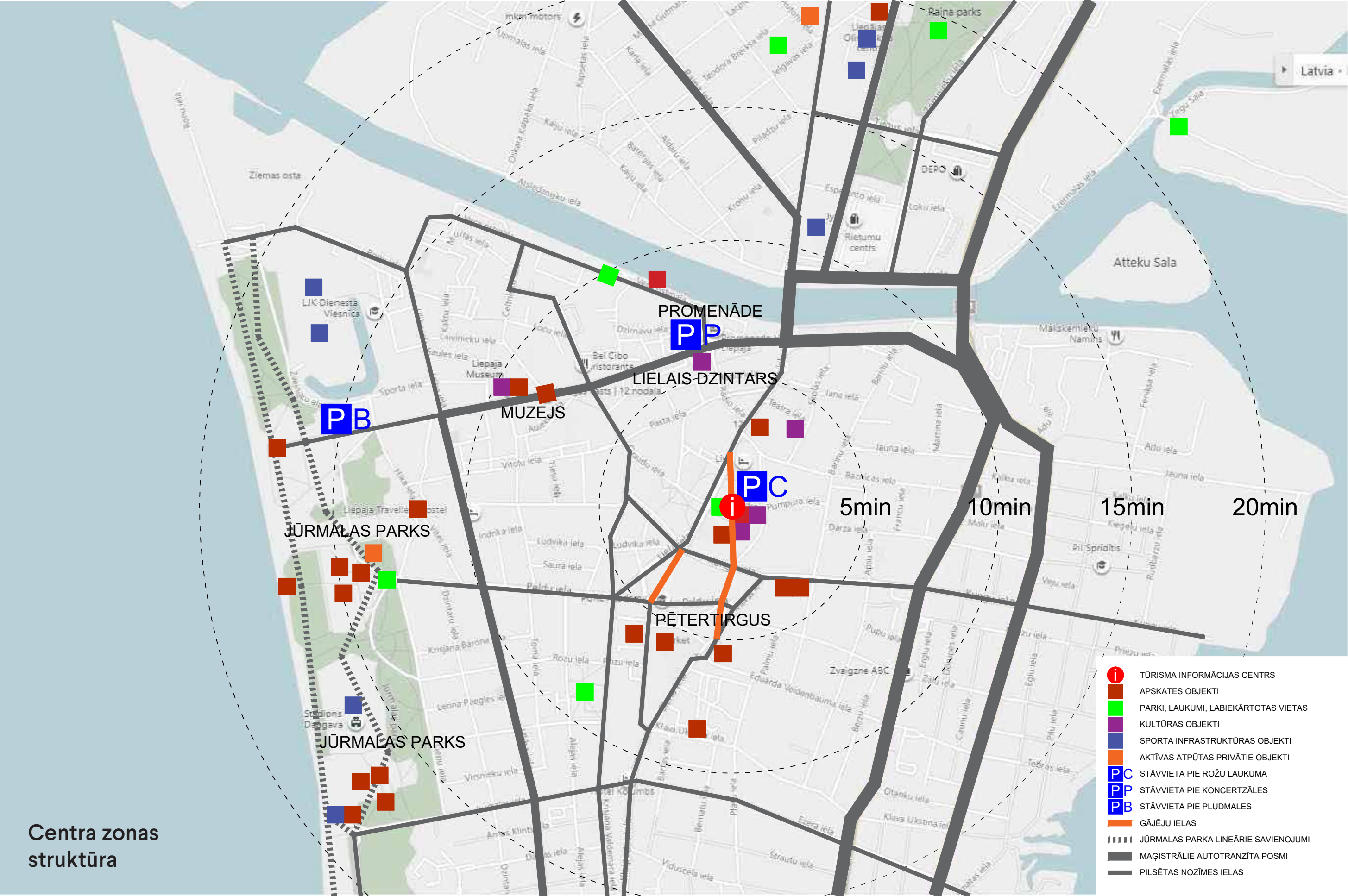
b) Sistēmas centrālais punkts, primārais galamērķis no 'sākumpunktiem' - Tūrisma informācijas centrs

c) Pakārtoti sistēmas stratēģiskie punkti:

- intensīvu gājēju plūsmu krustojumi, gājēju ielas
- tirgus laukumi
- lielākie sporta infrastruktūras objekti
- galvenie kultūras objekti un pasākumu vietas
- lielākās viesnīcas
- lielākie tirdzniecības centri

d) Saistītās navigācijas sistēmas:

- tranzīta velomaršruti
- sabiedriskais transports/pieturvietas
- valsts standarta ceļu norādes
- ielu nosaukumi un ēku numerācija
- navigācijas sistēmas cilvēkiem ar invaliditāti
- pašvaldības informācijas un reklāmas sistēmas
- privātās navigācijas sistēmas

Pilsētvides specifikas izpēte

Izpētes mērķis ir radīt stratēģisku karkasu navigācijas sistēmas izveidei.

Izpētes metodika paredz sekojošu izvērtēšanas sistēmu:

1. Darba uzdevumā definēto objektu izvērtējums - funkcionālā specifika un izvietojums.

Objektu izvietojuma analīze vērtē specifiku un meklē loģiku tajā kā objekti tiek grupēti. Papildus tiek izvērtēts mērogs un attālumi, definējot navigācijas sistēmas mērķauditoriju atkarībā no pārvietošanās veida.

2. Pilsētas apbūves struktūras raksturojums.

Kopskats par pilsētas struktūras specifiku un vietām kur atrodas navigācijas sistēmas mērķa objekti.

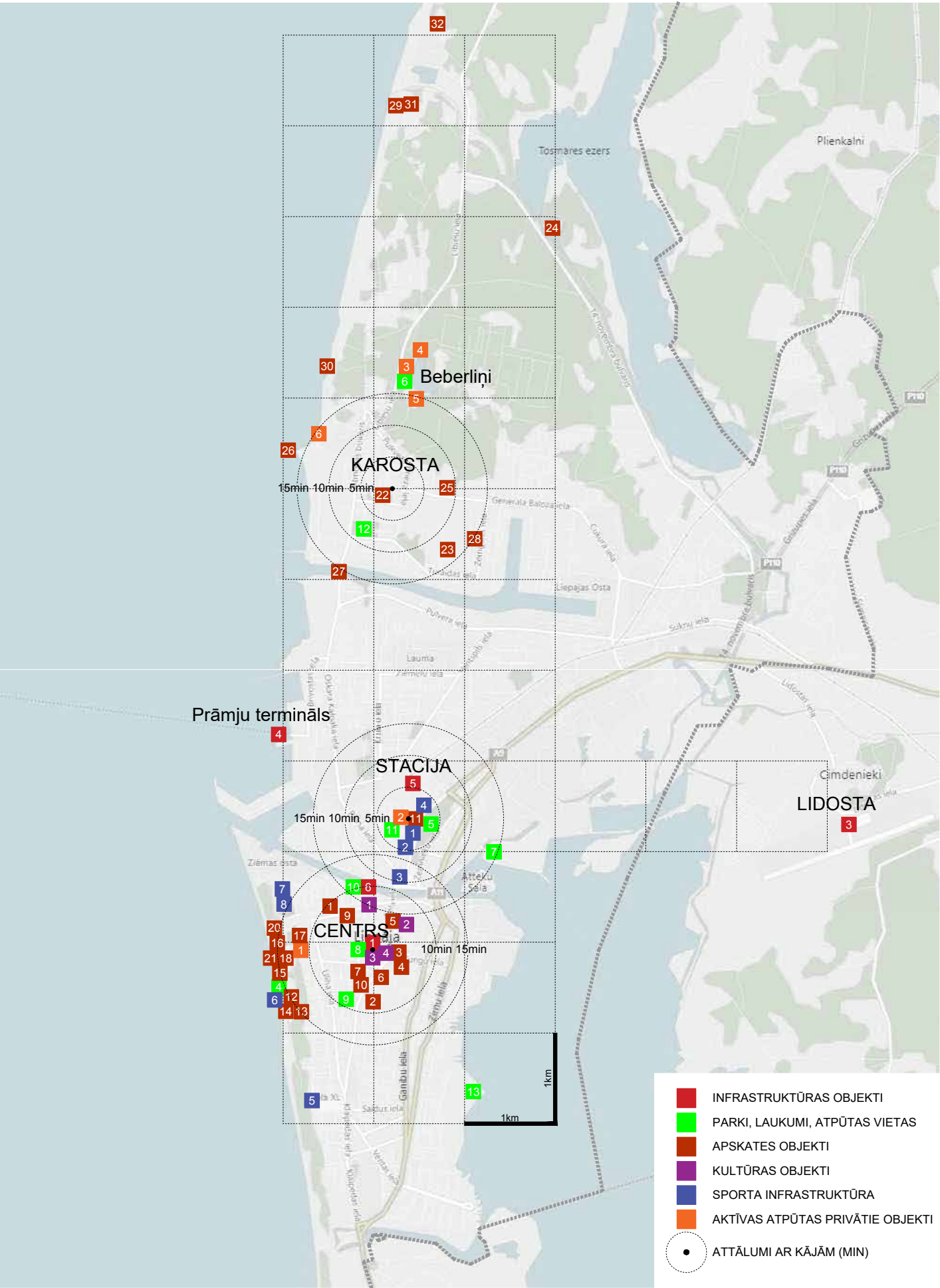
3. Stratēģiski nozīmīgu mezglu identificēšana un analīze.

Mezgli un sistēmas tiek identificētas un strukturētas pēc principa – prioritārie pilsētas nozīmes mezgli/sistēmas, pakārtotie apkaimes mēroga mezgli/sistēmas un saistītās, paralēlās jeb papildinošās navigācijas sistēmas. Atsevišķi tiek apzināta un strukturēta autotransporta lietotāju grupa.

4. Iespēju un izaicinājumu apzināšana.

Esošās situācijas vispārēja izpēte un galveno izaicinājumi apzināšana. Četru dažādu navigācijas sistēmu pielietojamības izvērtēšana:

- a) savienjošais modelis (connective model)
- b) vietzīmju modelis (landmark model)
- c) ielu modelis (street model)
- d) apkaimju modelis (district model)

Pilsētvides specifikas izpēte

Objektu izvietojuma analīze

Objektu dalījums kategorijās

- 5 infrastruktūras objekti
- 12 labiekārtotas teritorijas, laukumi, parki
- 32 apskates objekti (muzeji, pieminēkļi, baznīcas un citi)
- 9 sporta infrastruktūras objekti
- 5 kultūras infrastruktūras objekti
- 6 privātās uzņēmējdarbības objekti

Objektu dalījums apkaimēs

- Vecliepājā - 17 objekti
- Jūrmalas parkā un pludmales zonā - 15 objekti
- Jaunliepājā - 9 objekti
- Karostā - 16 objekti
- Citviet - 5 objekti, tai skaitā Lidosta un Prāmju termināls

Secinājumi

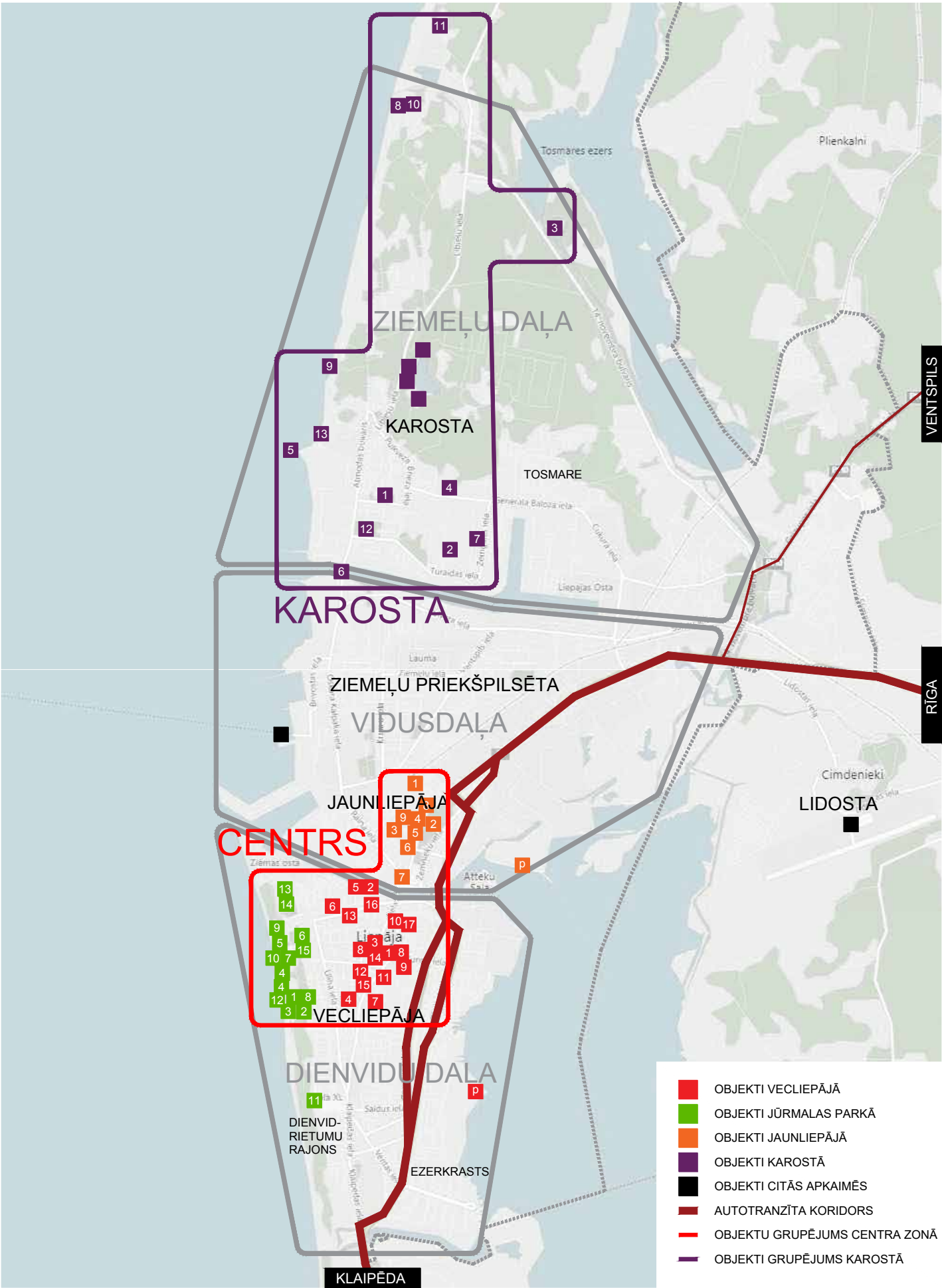
Apskates vietas un objekti pamatā koncentrējas divās zonās - **Centrs** un **Karosta**.

Centrs

Vecliepāja, Jaunliepāja un Jūrmalas parks. Turpat visi 40 apskates objekti centra zonā ir potenciāli integrējami vienotā gājēju navigācijas sistēmā. Lielāku attālumu dēļ, atsevišķi būtu vērtējami Autoosta/Stacija, putnu vērošanas tornis Lauku ielas galā un Zirgu sala. Kā navigācijas sistēmas centrs tiek pieņemts Tūrisma informācijas centrs. Tas skaidrojams ar to, ka Rožu laukums atrodas ģeogrāfiski Vecliepājas centrā, ap Rožu laukumu ir koncentrēts liels apskates objektu skaits un dažādi pakalpojumi, šī zona atrodas maģistrālo gājēju un citu satiksmes plūsmu krustojumā. Šeit pieejami visi tūrisma informācijas pakalpojumi.

Karosta

Karosta atrodas ~5 km attālumā no pilsētas centra. 16 apskates objekti izretināti 2-6 km plašā zonā. Lielie attālumi un apkaimes specifika liek uzskatīt, ka šeit būtu jāizvērtē navigācijas sistēma, kuras primārā mērķauditorija būtu autobraucēji un velosipēdisti.

Pilsētvides specifikas izpēte

Apkaimju modelis (District model)

2. Pilsētas struktūras raksturojums

Liepājas pilsētas struktūra pamatā ir lineāra. Tirdzniecības un Karostas kanāli pilsētu daļa trijās unikālās daļās. Katrai no šīm telpām ir atšķirīga struktūra, funkcionālais saturs, identitāte un skaidras robežas. **Dienvidu daļa, vidusdaļa un ziemeļu daļa.**

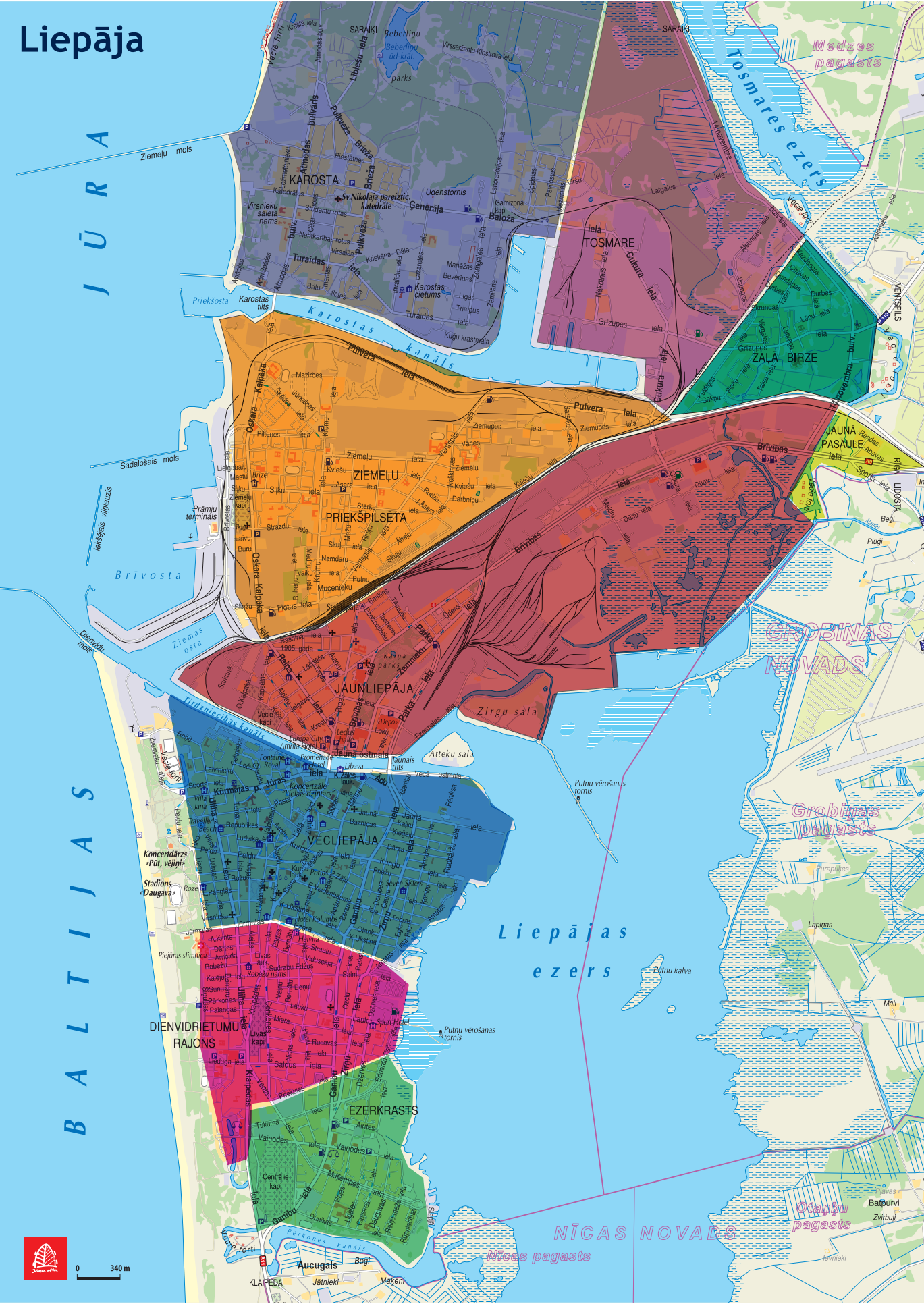
2.1. Dienvidu daļa – Vecliepāja, kurai uz dienvidiem piekļaujas Dienvidrietumu rajona un Ezerkrasta daudzstāvu dzīvojamie kvartāli. Dienvidu daļas strukturālo mugurkaulu veido lineāra rakstura maģistrālās tranzīta ielas un pludmales zona.

Pilsētas dienvidu daļas raksturojums navigācijas sistēmas veidošanas kontekstā:

- a) Būtu atsevišķi jāizdala Vecliepājas centrālā daļa – teritorija starp Tirdzniecības kanālu, Ganību ielu, Jūrmalas/Ezera ielu un Uliha ielu. Vēsturisko ielu tīkls šeit ir veidojies ar mērķi pasargāties no vēja un smiltīm. No navigācijas viedokļa šī pilsētas daļa būtu klasificējama kā nesistemātiska un pat haotiska, kurā daudzviet pilsētas ciemiņiem ir grūti orientēties. Liels apskates objektu īpatsvars – 17objekti.
- b) Neskaitot Vecliepājas centrālo daļu (a), pārējā pilsētas dienvidu daļa ir strukturāli skaidra un salīdzinoši vienkārša. Lineāros ielas/savienojumus papildina perpendikulārās ielās, kuras atduras ūdensmalās. Orientēties šajā pilsētas daļā palīdz dažādu dzīvojamo kvartālu un teritoriju atšķirīgie raksturi. Mazstāvu apbūve, daudzstāvu apbūve, parki, vietzīmes un ūdensmalu teritorijas. Navigācijas sistēmas objektu skaits šajā pilsētas daļā ir minimāls – putnu vērošanas tornis Lauku ielas galā un Tenisa centrs.

2.2. Vidusdaļa – Jaunliepāja un Ziemeļu rajons. Šo pilsētas daļu raksturo liels industriālo un ostas teritoriju īpatsvars. Jaunliepāju un Ziemeļu rajonus atdala dzelzceļš un tam pieguļošās slēgtas industriālās teritorijas. Jaunliepājas vēsturiskā daļa atrodas salīdzinoši tuvu Tirdzniecības kanāliem un Vecliepājai. Navigācijas sistēmas izveides kontekstā, mērķa objekti atrodas rajonā starp Tirdzniecības kanālu un Autoostu, ap Brīvības un Rīgas ielas pieguļošajiem kvartāliem. Ielu tīkls un apbūves struktūra šajā daļā ir skaidra un saprotama. Vēsturiskā mazstāvu apbūve ar Annas tirgus laukumu, mūsdienu sporta infrastruktūras būves, pārsvarā gar lineāras konfigurācijas zaļo zonu – Raiņa parku. Orientēties šajā pilsētas daļā palīdz tramvaja līnija pa Rīgas ielu, kas arī tieši savieno Vecliepāju ar Autoostu/Staciju.

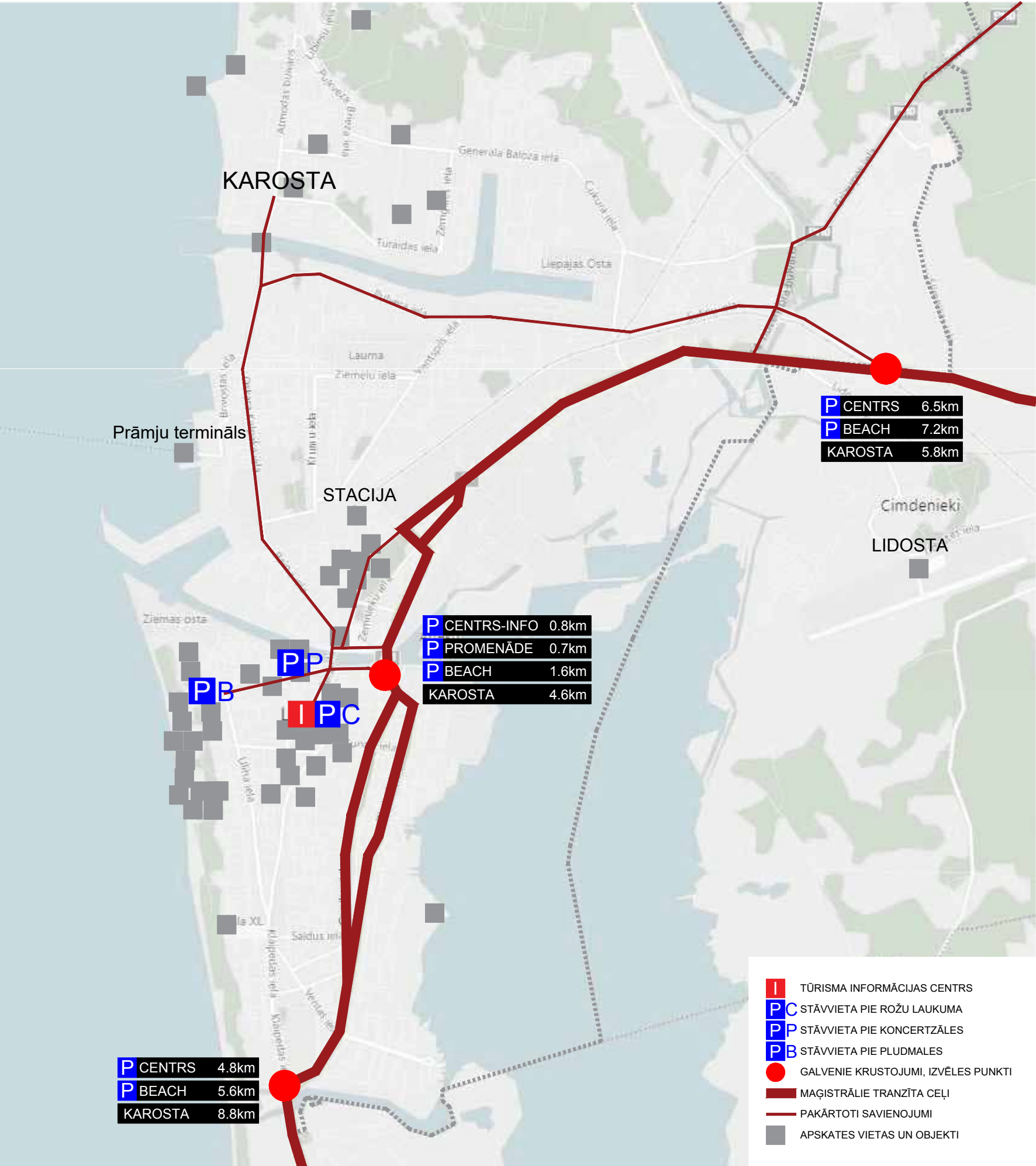
2.3. Ziemeļu daļa – Karosta, Tosmare un Zaļā Birze. Apskates vietas un objekti atrodas tieši Karostas daļā. Strukturāli, Karostai ir unikāli “vārti” – O.Kalpaka tilts, navigācijas sistēmas potenciāls sākuma punkts. Apkaimē ir it kā skaidri izteiktas robežas – jūra, Karostas kanāls, ostas slēgtās teritorijas, dienvidu fortifikācijas būves/Tosmares ezers. Taču lielie attālumi/mērogi, dažādu apbūves un zaļo struktūru sajaukums un atsevišķu objektu drošības aspekti, viss kopā veido būtiskus izaicinājumus kvalitatīvas navigācijas sistēmas izveidei šajā teritorijā.

Deviņas Liepājas apkaimes

Liepājas pilsēta veidojusies organiski attīstoties, apvienojoties no vairākiem atsevišķiem rajoniem ar individuālām, īpašām iezīmēm.

Karosta Vēsturiski būvēta kā cara Aleksandra III osta – atsevišķa pilsēta. Liepājas sastāvā iekļauta tikai pēc 1994. gada armijas izvešanas. Bagāts rajons ar militāro mantojumu. Pilsēta bijusi slēgta militāra zona 50 gadus, tikai pēc armijas aiziešanas pieejama civiliedzīvotājiem. Šobrīd pievilcīga ar aktīvo atpūtu, fortiem, Karostas ciетumu, aktīvs tūrisma magnēts. Ziemeļu mols – vieta, kur vērot vētru!	Tosmare Daļēji cara laikā būvēts, daļēji – ar padomju laika blokmājām. Veidots kā piedēklis Karostas augošajam iedzīvotāju skaitam. Faktiski arī kalpojusi kā pilsētas daļa, kas dzīvo savdabu dzīvi – savs tirgus, sava kultūras dzīve. Šobrīd industriālās teritorijas, kuģu remontrūpnīcas, u.c.	Zaļā Birze Padomju gados būvēts dzīvojamais rajons, tālu no centra, zemas īpašumu cenas. Līdzīgi kā Tosmare, tāpat arī Zaļā birzs Padomju gados bija pilsētas plānošanā kā tālākās apbūves rajons. Pieaugot cilvēku skaitam un rūpniecībai, bija plānots turpināt blokmāju izbūvi. Tāpēc arī pa ceļam uz Slimnīcu, ir puvainā teritorijā iebūvētas atsevišķas bloka mājas. Bieži cilvēki šo rajonu dēvē vīriešu dzimtē – zaļā birzs.
Ziemeļu priekšpilsēta Saukts arī par Laumas rajonu. Tas sākotnēji būvēts milzīgās tekstila fabrikas LAUMA (starp 10 lielākajām ēkām pasaulē) vajadzībām. Joprojām tajā rajonā bez Lauma un Lauma Fabrix darbojas daudzi apakšveļas šūšanas uzņēmumi.	Jaunliepāja Vēsturiski radies kā strādnieku un rūpnīcu rajons 19gs beigās. Šobrīd attīstās kā dzīvojamais rajons, kurā ir spēcīga sporta infrastruktūra – LOC olimpiskais centrs, vieglatlētikas manēša, Spa&Baseins.	Jaunā Pasaule Īpatns trijstūris starp Brīvības ielu. 14. novembra bulvārī un Pulvera ielu, ko liepājnieki zina kā Jauno Pasauli.
Vecliepāja Vēsturiskā apbūve, arhitektūra, administratīvais, sadzīves, tūrisma un kultūras centrs, pludmale kā galvenais tūrisma maršruts. Pārsvarā lokalizētas naktmītnes un ēdināšanas uzņēmumi. Vecliepāju un Jaunliepāju šķir Tirdzniecības kanāls, kurā ierobežotā apjomā ir kuģošana (līdz noteiktai robežai, tāpēc tiek izmantota dažādām tūrisma atrakcijām – katamarāni, jahtu osta, u.c.	Dienvidrietumu rajons Blokmāju rajons gar piekrasti, kurā izvietotas skolas, bērnu dārzi, iepirkšanās centri (XL sala, Baata)	Ezerkrasts Padomju gados būvēts dzīvojamais blokmāju rajons. Rajons, kurā ir vislielākā iedzīvotāju mājvietu koncentrācija – ap 20 000 iedzīvotāji. Tehniski ir Ezerkrasts 1 (Apbūve sākās jau 60–tajos) un Ezerkrasts 2 (apbūve sākās 80–tajos). Protams, ir arī tirdzniecības vietas, vairāki lielveikali, šobrīd tiek būvēts arī tirdzniecības centrs Liidl (pirmais Latvijā). Rajons izvietots gar ezeru.

Pilsētvides specifikas izpēte

Autotransporta navigācijas principi

Stratēģisku mezglu identificēšana un strukturēšana

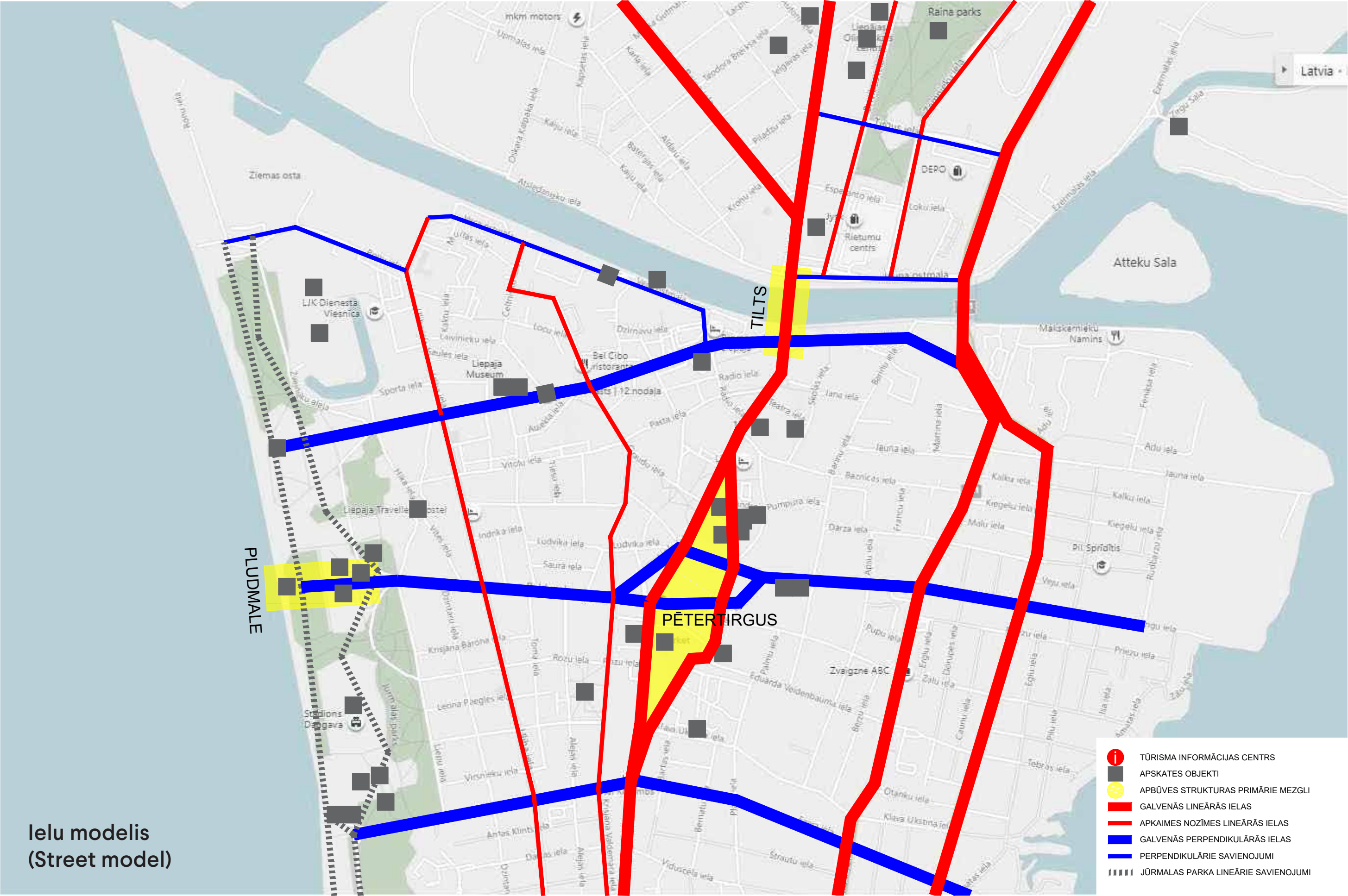
Intensīva autotranzīta plūsma virzītos Rīga/Ventspils un Klaipēda tiek virzīta cauri pilsētai, pilsētas centram. Šis savienojums veido visas pilsētas autoceļu infrastruktūras ‘mugurkaulu’ un ģenerē apjomīgas autotranzīta plūsmas, jo īpaši vasaras sezonā.

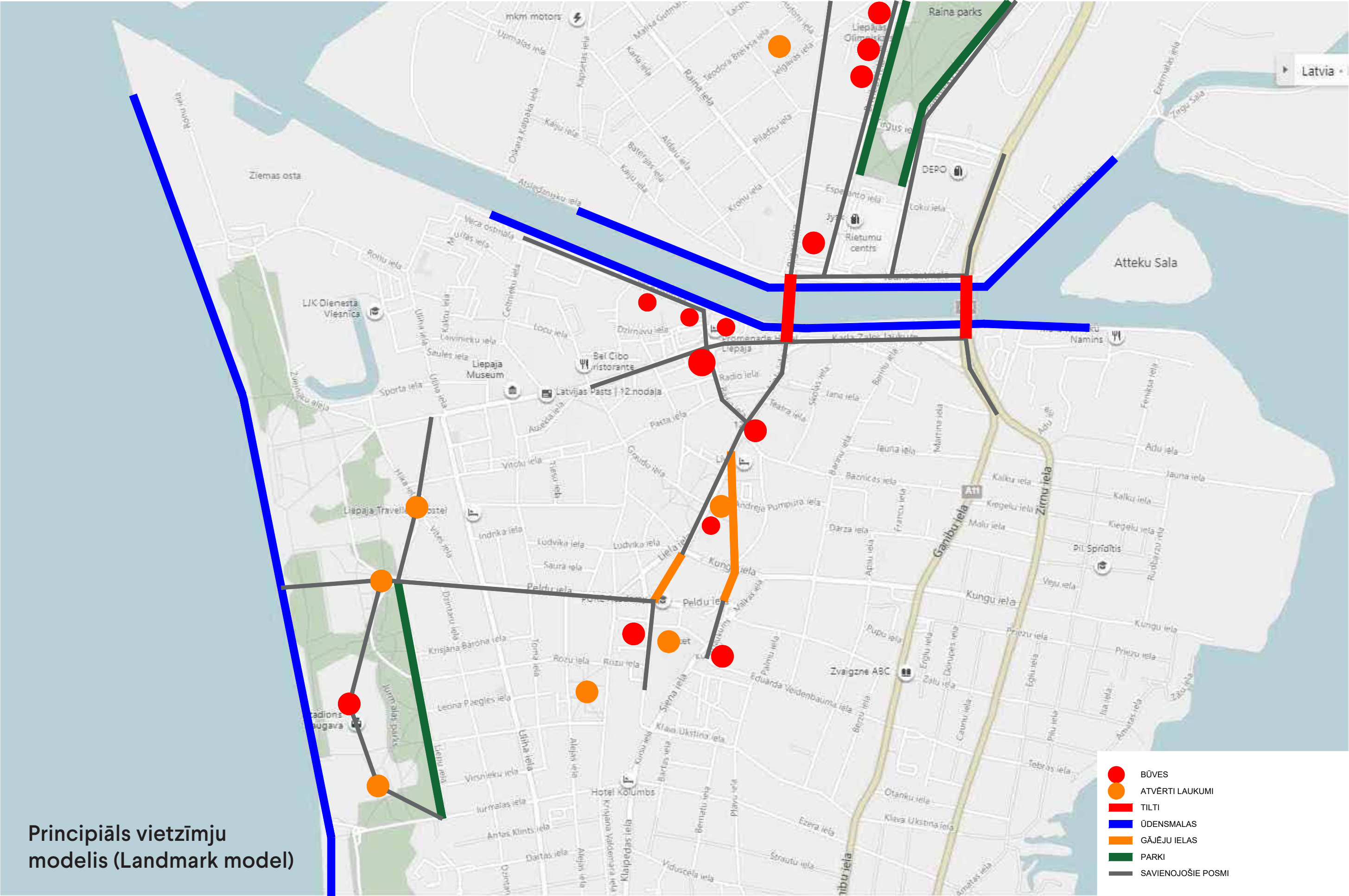
Mērķauditorija - pilsētas viesi ar autotransportu būtu dalāmi divās pamata grupās:

- a) pilsētas viesi ar automašīnu bez konkrēta galamērķa (adreses) vai viesi, kas brauc tranzītā cauri Liepājai un izvēlas pietāt pilsētas centrā. Vai Liepājas centrā vispār ir nepieciešama autotransporta navigācijas zīmes uz apskates objektiem? Vecliepājā, arī Jūrmalas parkā apskates objekti ir izvietoti kompakti, ielu tīkls ir nesistemātisks. Cilvēki automašīnās, atšķirībā no gājējiem, ir pasīvi pilsētvides lietotāji. Būtu izvērtējami ieguvumi, iespējas un izaicinājumi navigācijas koncepcijai “no sākuma noparkojies” (skat. shēmu “Autotransporta navigācijas principi”).
- b) pilsētas viesi, kas ierodas uz kādu konkrētu galamērķi, piemēram - viesnīcu, koncertu, sporta pasākumu vai jebkuru konkrētu adresi. Vai autotransporta norāžu zīmju navigācijas sistēmai vajadzētu konkurēt vai mēģināt dublēt individuālās elektroniskās navigācijas sistēmas automašīnās un mobilajos telefonos?

Autosatiksmes stratēģiskie punkti

- “pilsētas vārti” un pirmais maršruta izvēles punkts
- tilti, kā maksimālās satiksmes koncentrācijas mezgli
- maģistrālo ielu krustojumi
- galvenās autostāvvietas centra zonā

4.

**Liepājas pilsētai atbilstoša
navigācijas zīmju stratēģiskā
risinājuma piedāvājums**

Navigācijas sistēma vieno lietotājus, pat ja tiem nav kopēja valoda vai galamērķis, lai vadītu uz konkrētu vietu ar skaidru komunikācijas sistēmu.

Mūsu mērķis ir radīt spēcīgu navigācijas zīmju sistēmu, kas Liepājas vizuālo identitāti manifestētu strukturētā pilsētas vizuālā valodā.

Liepāja [•] —————> ?

Liepājas navigācijas stratēģijas virzieni

Ieteikumi un secinājumi. Zīmju tipi

1. **Sakārtot pilsētas navigācijas zīmju sistēmu saskaņā ar Liepājas pilsētas identitāti** (grafikas zīme, burtveidols, zaļā un sarkanā krāsa, citi identitātes elementi) un attīstības vadlīnijām.
2. Caur navigācijas zīmju sistēmas dažādajiem elementiem **runāt vienotā, skaidrā, lakoniskā valodā.**
3. **Pārstrādāt un izvērtēt esošo virziena zīmju sarakstu** autobraucējiem un kājāmgājējiem.
4. **No jauna pievienot un/vai atjaunot identificējošās un orientējošās zīmes svarīgākajos transporta satiksmes mezglos un sākumpunktos**– pie “pilsētas vārtiem”, autoostā, lidostā, ostā, stacijā, lielākajās transporta pieturas vietās, pilsētas centrā pie informācijas centra, promenādē, pludmalē u.tml.
5. Sakārtot un ieviest vienotas **vadlīnijas pilsētas regulējošo zīmju sistēmai.**
6. **Samazināt zīmju skaitu, atstājot tās tikai būtiskākajās pilsētvides vietās, kur reāli notiek lēmumu pieņemšana** un zīmju lietotājiem nepieciešama informācija par to, kā turpināt ceļu.

Identificējošās zīmes

Virziena norādes

Orientējošās zīmes

Regulējošās norādes

Zīmju iedalījuma sīkāku aprakstu skatīt projekta 25. lpp

Liepājas navigācijas stratēģijas virzieni

Stratēģiskā risinājums piedāvājums

Izstrādāt kompleksi ar pilsētas attīstības stratēģiju.

Navigācijas stratēģija paredz 3 lietotāju pamatgrupas:

1. Autobraucējiem;
2. Kājāmgājējiem;
3. Riteņbraucējiem.

Galvenās mērķgrupas:

- Tūristi;
- Biznesa apmeklētāji;
- Kultūras notikumu apmeklētāji;
- Sporta notikumu apmeklētāji;
- Vietējais iedzīvotājs.

Ieteikumi:

- Domāt par integrētām digitālām tehnoloģijām navigācijā
- Drukātām kartēm
- Izmantot “vietzīmes”, piemēram “Lielais dzintars”
- Navigācija pilsētvidē, mērķtiecīgi izmantojot 4 tipus: (identificējošas zīmes, virziena norādes, orientējošās zīmes, regulējošās norādes).

Dizains

Navigācijas sistēmai jābūt iekļaujošai un izmantojot universālā dizaina principus. Navigācijas dizaina izstrādē izmantojot starptautiski atpazīstamas piktogrammas, domājot par lasāmību un saprotamību un attiecīgajās zīmēs iekļaujot Braila rakstu. Tai jābūt vienotai ar Liepājas vizuālo identitāti.

Valodas

Liepājas navigācijas sistēmai jābūt divās valodās – latviešu un angļu.

Novietojums

Jāizvieto primāri lēmumu pieņemšanas punktos, izdalot primārās un sekundārās lietotāju plūsmas.

Ilgstpēja

Zīmju dizainā jādomā par ilgstpējas aspektu, jo tās tiek plānotas un izstrādatas ilgam laika periodam.

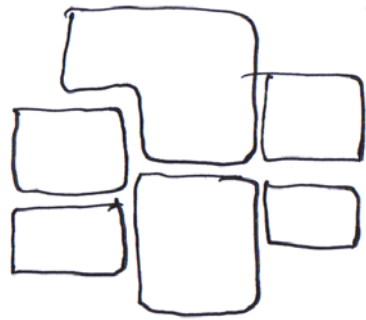
Četri zīmju tipi attiecīgi tālāk stratēģiski jāizstrādā kompleksos risinājumos, kā piemēram:

- Piloni, brīvēstāvoši vai montēti uz virsmām;
- Karoga tipa norādes;
- Kartes;
- Galamērķa norādes;
- Interpretējošās norādes;
- Braila un takstilās kartes;
- Māju nummuru sistēmu izmantošana kopējā pilsētas navigācijā.

Navigācijas sistēma

Viena stratēģija - četri navigācijas modeļi

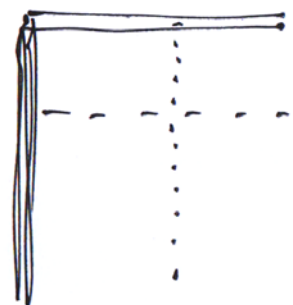
DISTRICT MODEL

1. Apkaimju modelis

Pilsēta veidojusies organiski attīstoties, apvienojoties no vairākiem atsevišķiem rajoniem ar individuālām, īpašām iezīmēm.
Piemērs: Kembridža, Lielbritānija

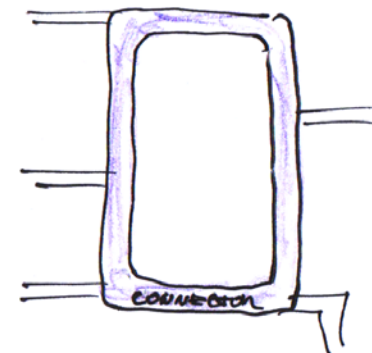
STREET MODEL

2. Ielu modelis

Pilsētas ielas kopējā plānā izkārtotas izteikti ģeometriski, noteiktā sistēmā.
Piemērs: Ņujorka, ASV

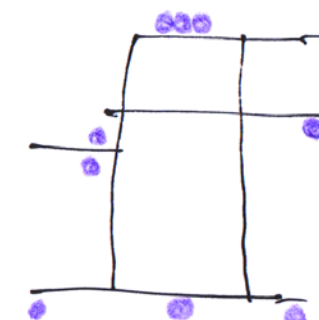
CONNECTOR MODEL

3. Savienošais modelis

Pilsēta kā sistēma ar izteiksmīgu centrālo asi un/vai objektu, ielas un nami ir pakārtoti tam.
Piemērs: Aizliegtā pilsēta, Pekina, Ķīna

LANDMARK MODEL

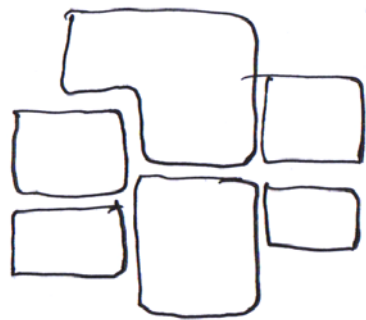
4. Vietzīmju modelis

Pilsēta veidojusies apkārt objektiem, ielu tīkls šīs vietzīmes savstarpēji savieno.
Piemērs: Roma, Itālija

Navigācijas sistēma

Viena stratēģija - četri navigācijas modeļi

DISTRICT MODEL

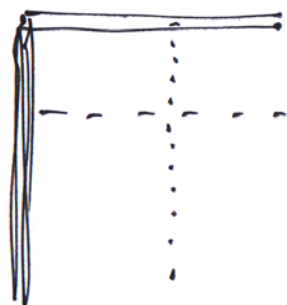
1. Apkaimju modelis

Pilsēta veidojusies organiski attīstoties, apvienojoties no vairākiem atsevišķiem rajoniem ar individuālām, īpašām iezīmēm.

Piemērs: Kembridža, Lielbritānija

Balstoties uz pilsētvides struktūras izpēti un objektu izvietojumu būtu izvērtējams divu apkaimju navigācijas modelis – Centra zona un Karosta. Abu šo zonu atšķirīgie vēsturiskie konteksti, identitātes, struktūras un attālumi starp objektiem it kā loģiski prasa divu atšķirīgu navigācijas sistēmu/ principu pielietojuma izvērtēšanu.

STREET MODEL

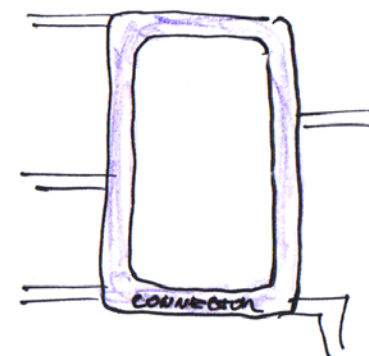
2. Ielu modelis

Pilsētas ielas kopējā plānā izkārtotas izteikti ģeometriski, noteiktā sistēmā.

Piemērs: Ņujorka, ASV

Pārsvarā Liepājai ir skaidri ģeometriskā ielu struktūra – primārie, izteikti lineārie savienojumi un pakārtotas perpendikulārās ielas. Ielas pašas par sevi ir navigācijas sistēma. Vecliepājas vēsturiskajā centrā pārsvarā ielu tīkls ir fragmentāls. Īpaša uzmanība šeit būtu pievēršama galvenajām jeb garākajām ielām, pēc iespējas, koncentrējot šajos koridoros galvenās apmeklētāju plūsmas. Garākas ielas nozīmē mazāk “strupceļu” krustojumu un izvēles punktu, attiecīgi – mazāks nepieciešamo norāžu zīmju skaits. Ielu modeļa koncepcijā, papildus uzmanība pievēršama ielām ar lielāku tirdzniecības un pakalpojumu klāstu. Šīs ielas veido papildus pievienoto vērtību pilsētas apmeklētājiem.

CONNECTOR MODEL

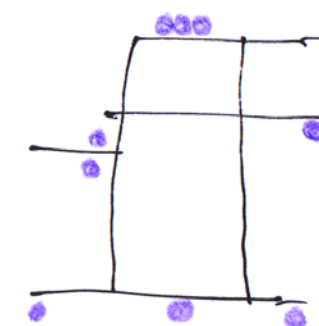
3. Savienošais modelis

Pilsēta kā sistēma ar izteiksmīgu centrālo asi un/vai objektu, ielas un nami ir pakārtoti tam.

Piemērs: Aizliegtā pilsēta, Pekina, Ķīna

Shēmā ir parādīts princips, kā ar navigācijas sistēmas palīdzību būtu iespējams veidot vienotus apskates objektu gājēju maršrūtus pēc loka principa. Loka princips paredz, ka apmeklējot objektus nav jāiet pa vienu un to pašu maršrutu turp un atpakaļ. Savienošā modeļa priekšrocība varētu būt arī iespēja ar navigācijas zīmju palīdzību koncentrēt apmeklētāju plūsmas kādās konkrētās ielās vai ielu posmos. Strukturāli ļoti nozīmīgs savienojums varētu būt Peldu iela, izvērtējot, protams, ielas kapacitāti, kritiskos mezglus, sezonālātes izaicinājumus un varbūt pat ielas funkcionālās transformēšanas iespējas.

LANDMARK MODEL

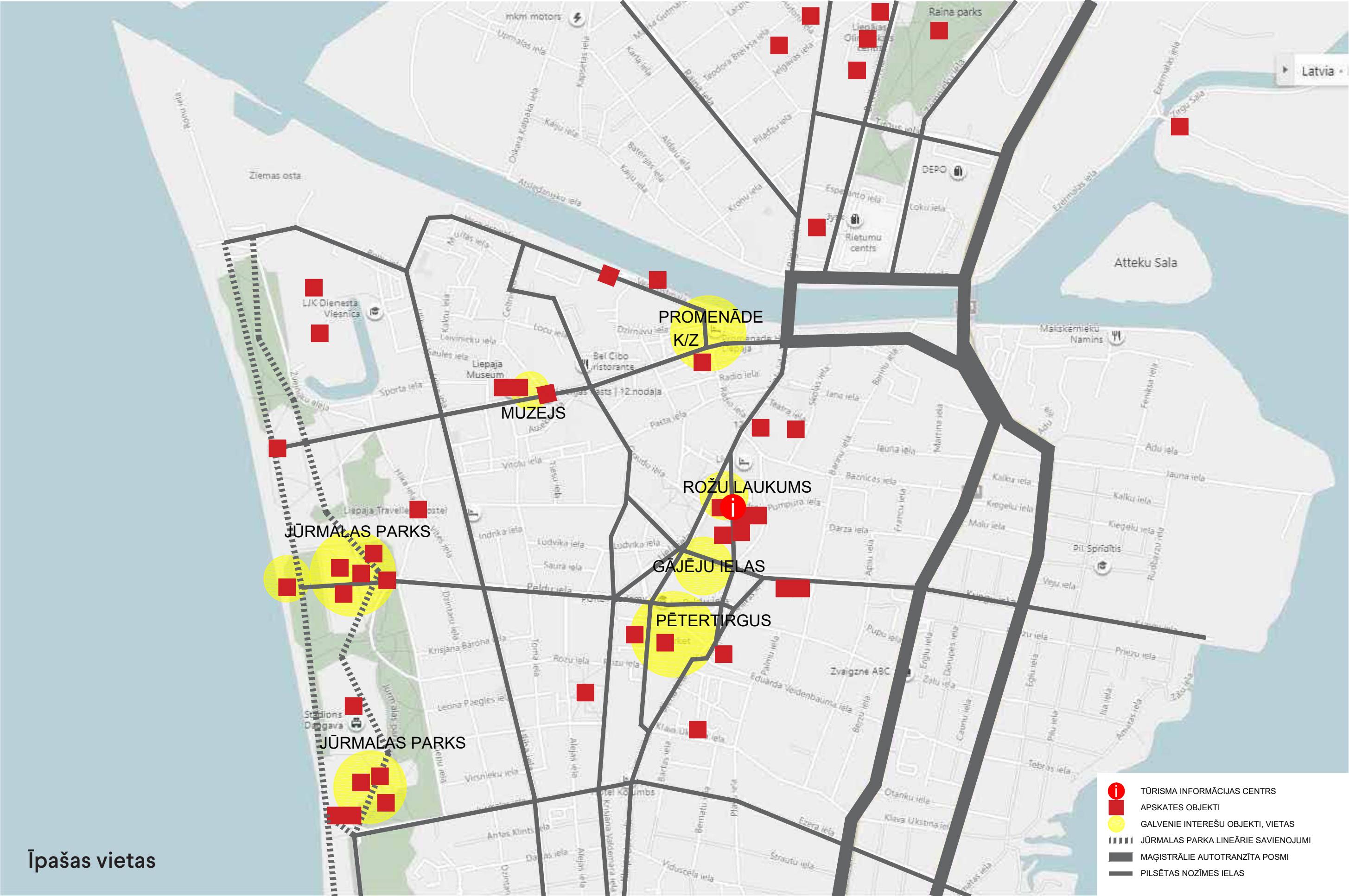

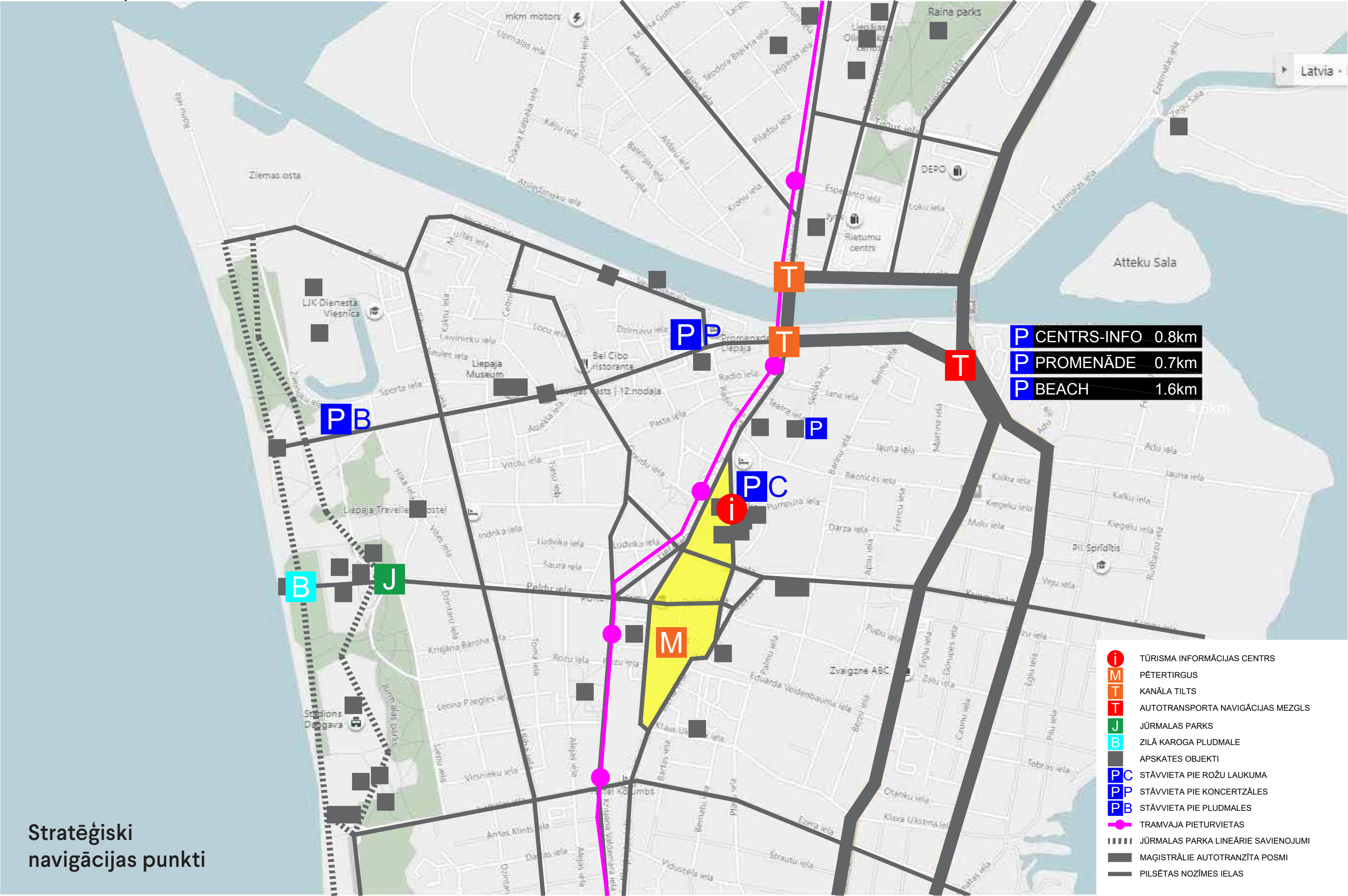
4. Vietzīmju modelis

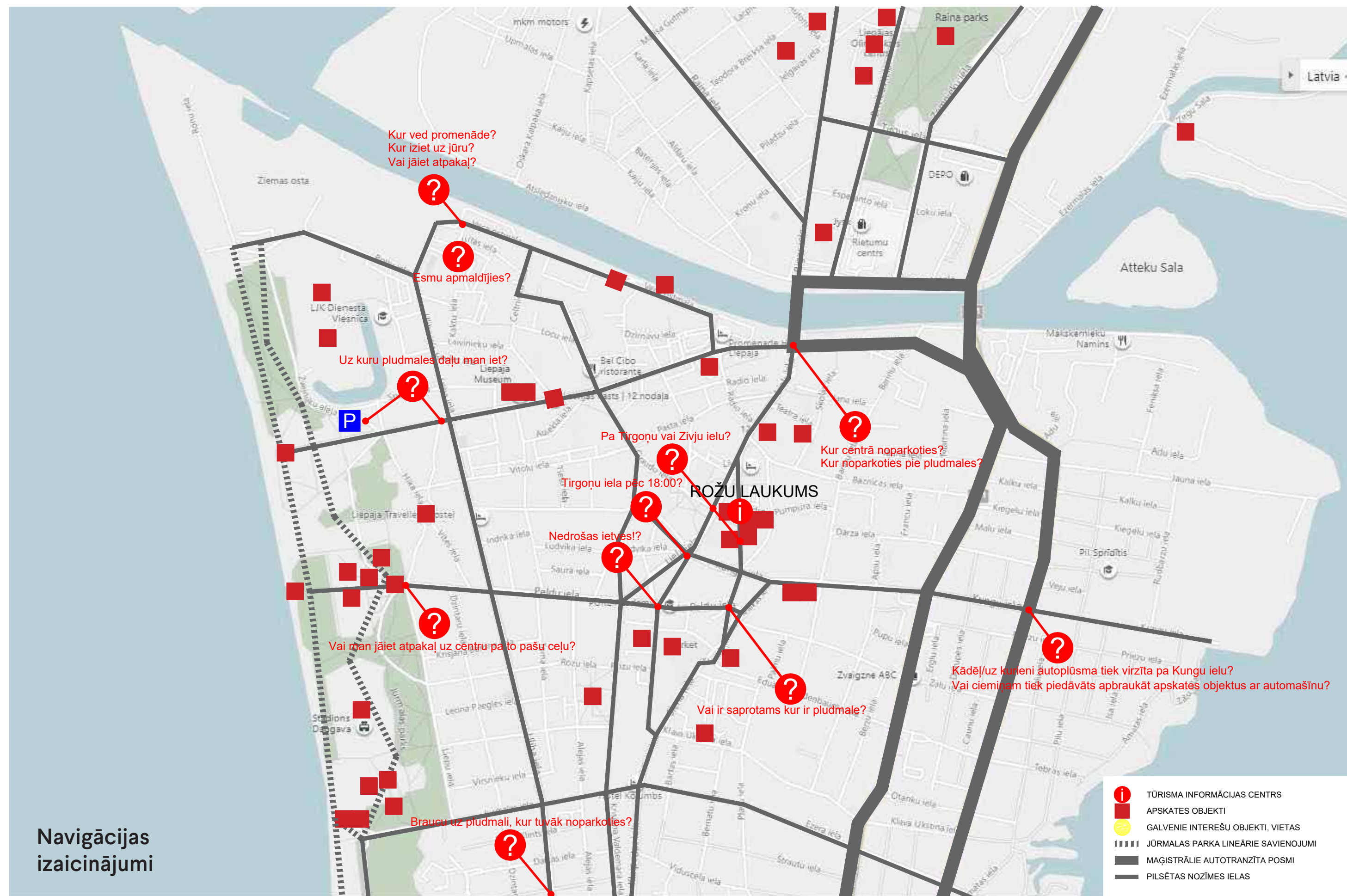
Pilsēta veidojusies apkārt objektiem, ielu tīkls šīs vietzīmes savstarpēji savieno.

Piemērs: Roma, Itālija

Vietzīmju modeļa viens no principiem ir samazināt navigācijas zīmju daudzumu vietās, ielās, krustojumos, kur dažādas vietzīmes pašas kalpo par netiešu navigācijas sistēmu. Piemēram, “Lielais dzintars”, ūdensmalas, baznīcu torņi un tilti. Būtu rūpīgi izvērtējamas kritiskās vietas un punkti, kuros vietzīmes jau ļauj orientēties pilsētvidē. Attiecīgi, būtu iespējams samazināt kopējo navigācijas zīmju daudzumu.

Liepājas navigācijas stratēģijas virzieni

Ieguvumi Liepājas pilsētai

1. Sakārtota pilsētas navigācijas zīmju sistēma **ļauj koncentrēt transporta joslas pilsētā**, novirzīt tās pa vēlamajām maģistrālēm. **Atdzīvināt ielu satiksmi, vai gluži otrādi – nomierināt**, atkarībā no pilsētplānošanas ilgtermiņa mērķiem un attīstības vadlīnijām.
2. Sakārtota navigācijas sistēma pilsētvidē **veicina cilvēku atrašanos uz ielām un kustībā, to dalību pilsētas sabiedriskajā dzīvē un attīstībā**.
3. Mazo **biznesu attīstība un uzplaukums**.
4. **Atvērtāka, saprotamāka un drošāka pilsētvide** kā pilsētas iedzīvotājiem, tā pilsētas viesiem.
5. Pareiza un izvērtēta zīmju izvēle palīdz mazināt izvietojamo zīmju skaitu, tādējādi **ietaupot resursus (darbaspēka, izgatavošanas, materiālu utt.)**.
6. Sakārtota, harmoniska pilsētvide un tās elementi palīdz veidot **uzticamu, veiksmīgu un pat prestižu pilsētas tēlu**. Rada paliekošu pozitīvu iespaidu un atmiņas, **mudina pilsētas viesus uzkavēties ilgāk un atgriezties arī nākotnē**.

Liepājas navigācijas stratēģija

Dizaina process. Turpmākie soļi

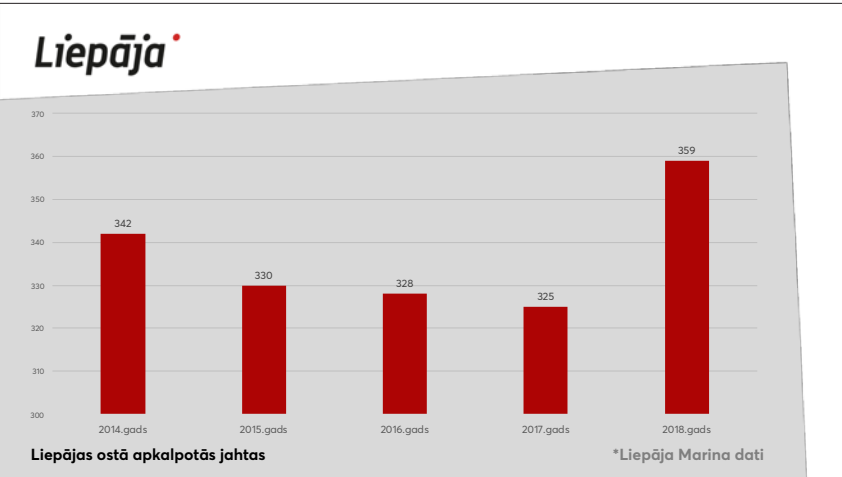
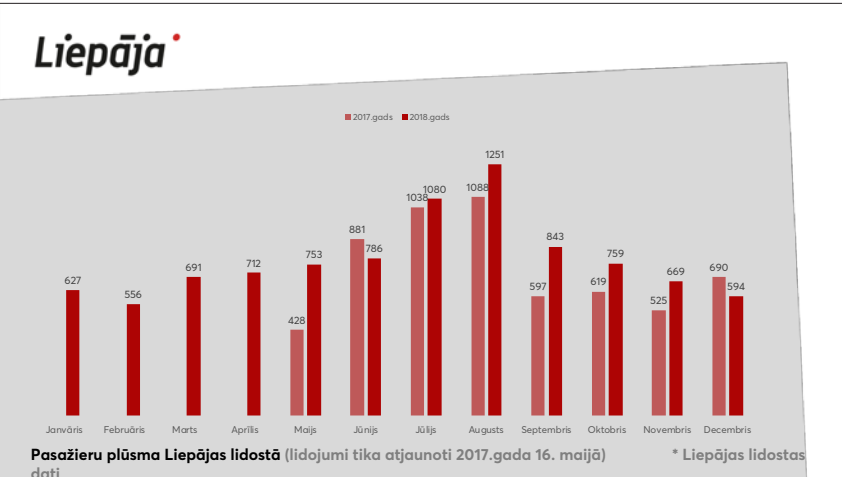
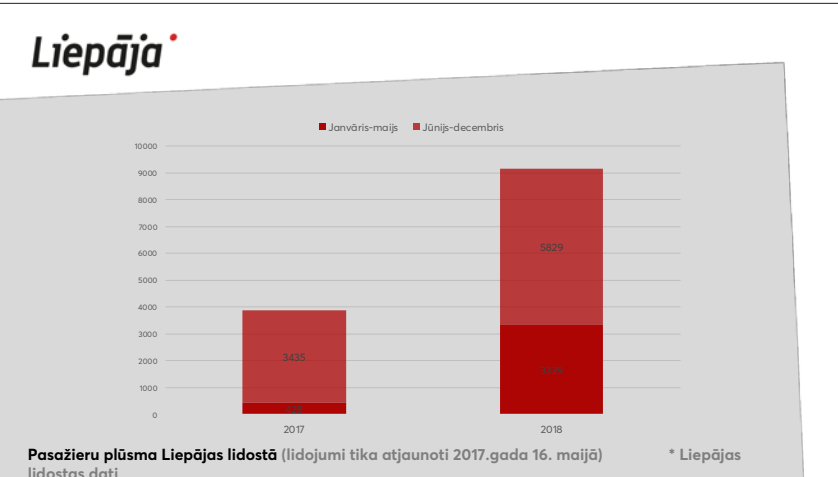
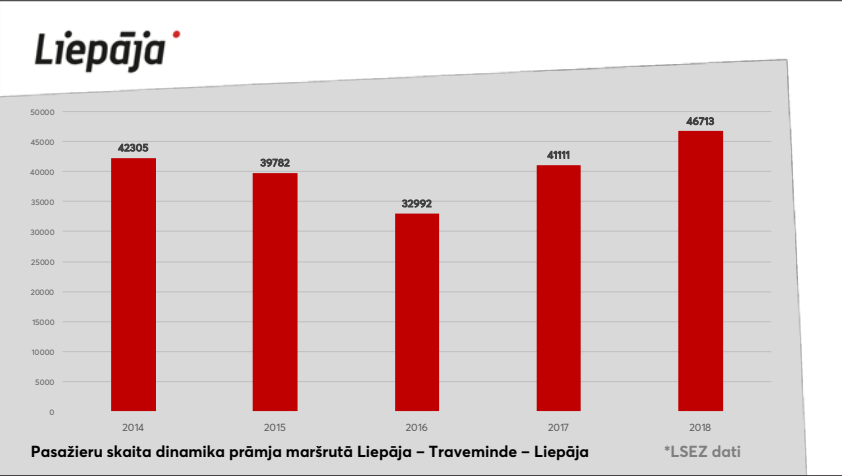
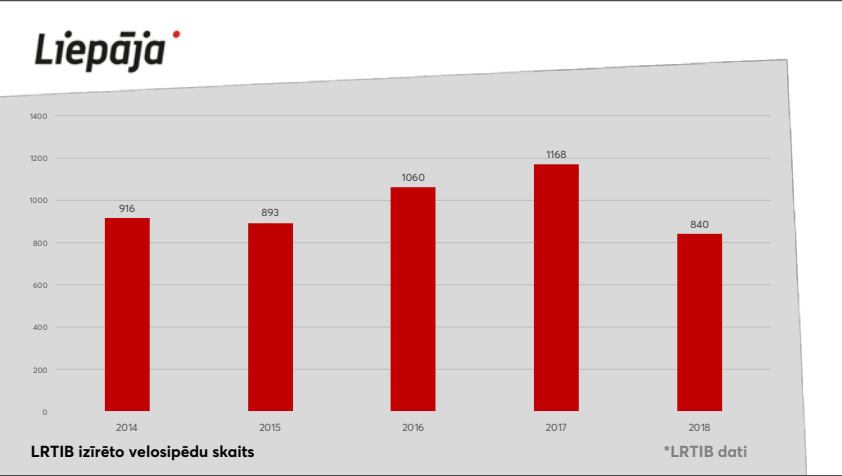
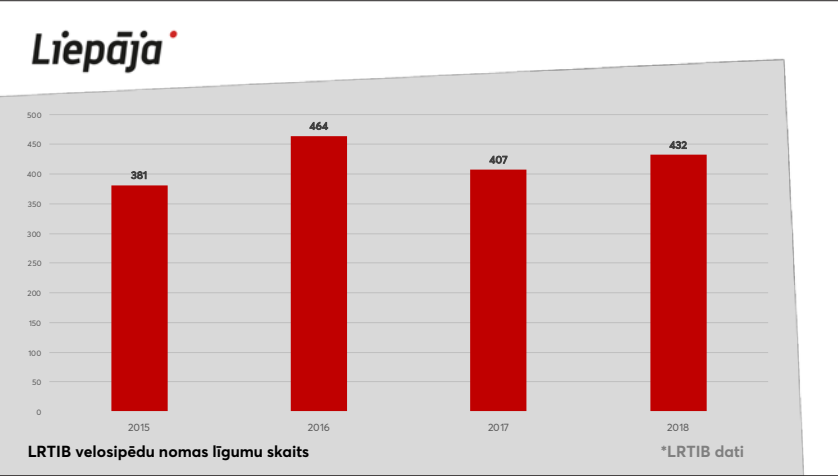
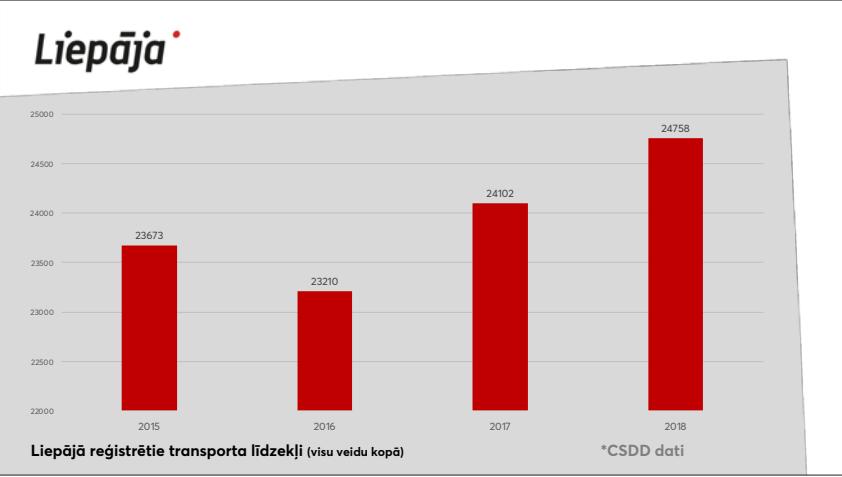
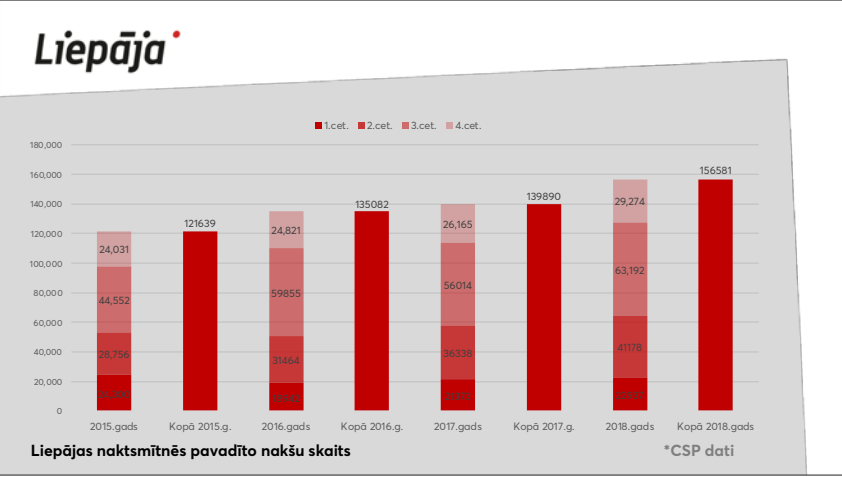
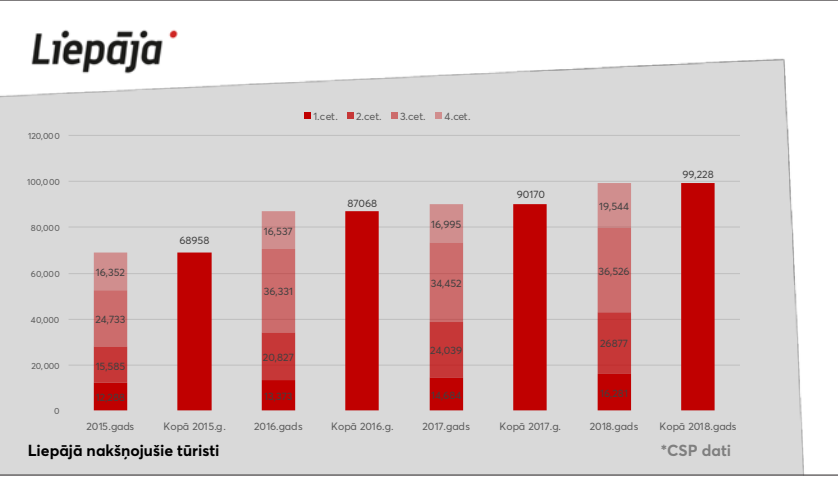
1. PLĀNOŠANA	2. DIZAINS	3. REALIZĀCIJA
1.1. IZPĒTE UN ANALĪZE Nodevums. Projekta laika grafiks. Izpētes kopsavilkums un vietas novērojumi. Problēmas definējums. 1.2. STRATĒĢIJA Balstoties uz analīzes secinājumiem, tiek piedāvāts navigācijas stratēģiskais virziens un stratēģija navigācijas sistēmai. Funkcionālais rāmis sistēmai, kas izskaidro kā uz konkrētiem punktiem informācija un virzieni tiks “nogādāti” un kā adresēti lietotājiem. Skaidra un efektīga stratēģija ir pamats veiksmīgam navigācijas dizainam. Nodevums. Navigācijas stratēģija. Dizaina mērķi. Ieskicēti zīmju tipi. 1.3. PROGRAMMĒŠANA Kritiskie lēmumu pieņemšanas punkti, darbs ar plāniem utt. Nodevums. Zīmju plāna uzmetums. Uzmetums sarakstam ar zīmju saturu. Iespējamais budžets izgatavošanai.	2.1. SHEMATISKS DIZAINS 2.2. DIZAINA ATTĪSTĪŠANA 2.3. TEHNISKĀ DOKUMENTĀCIJA	

Pielikums

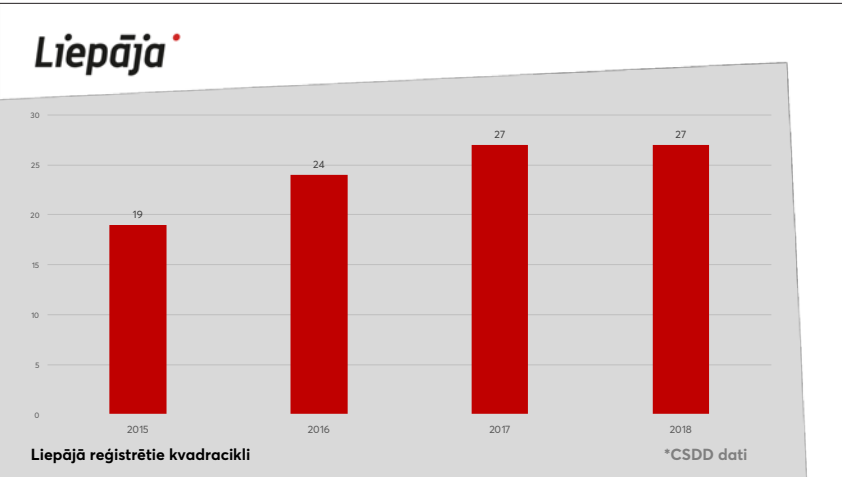
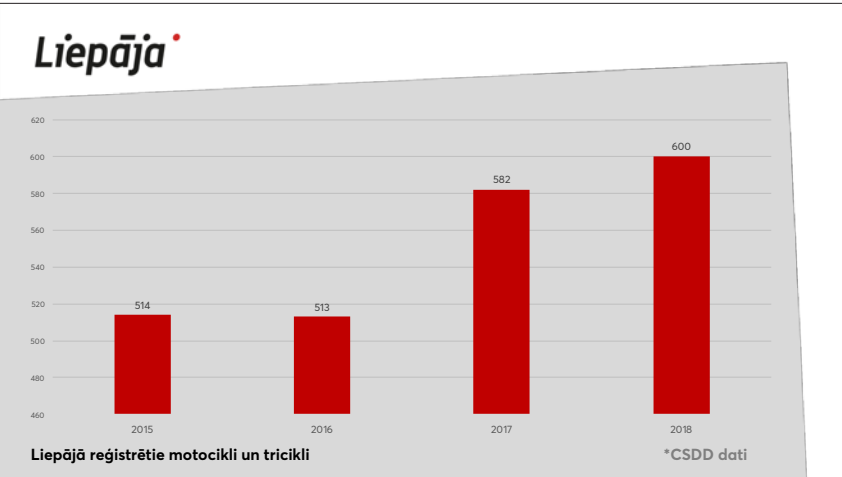
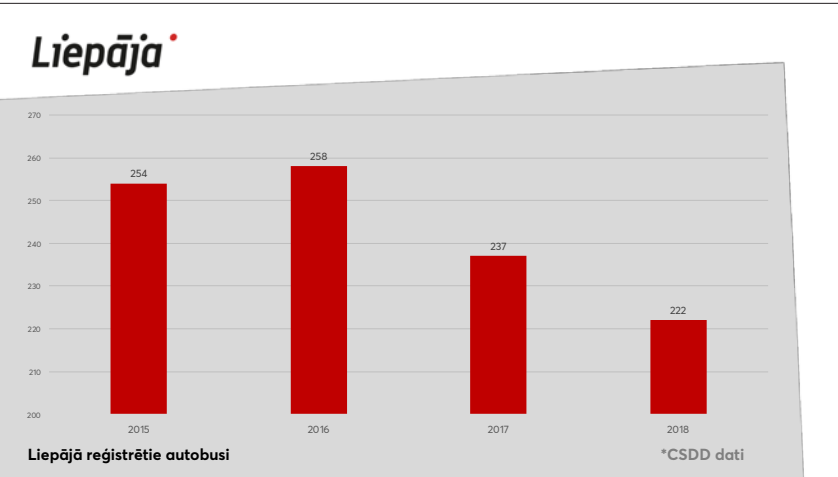
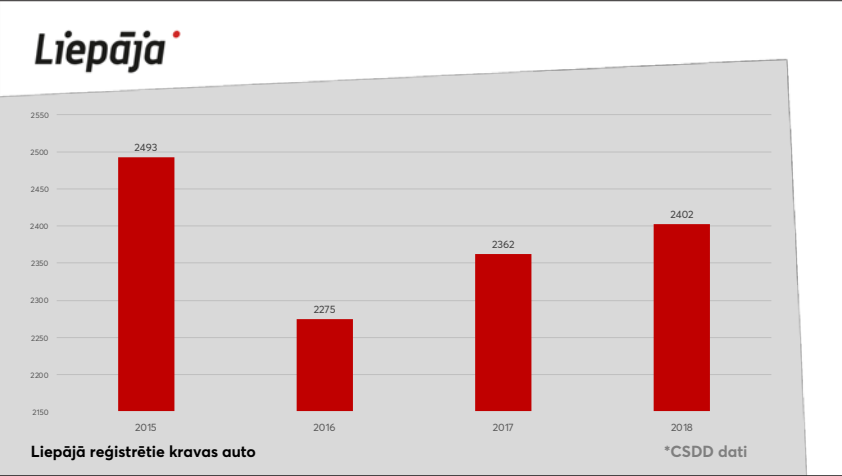
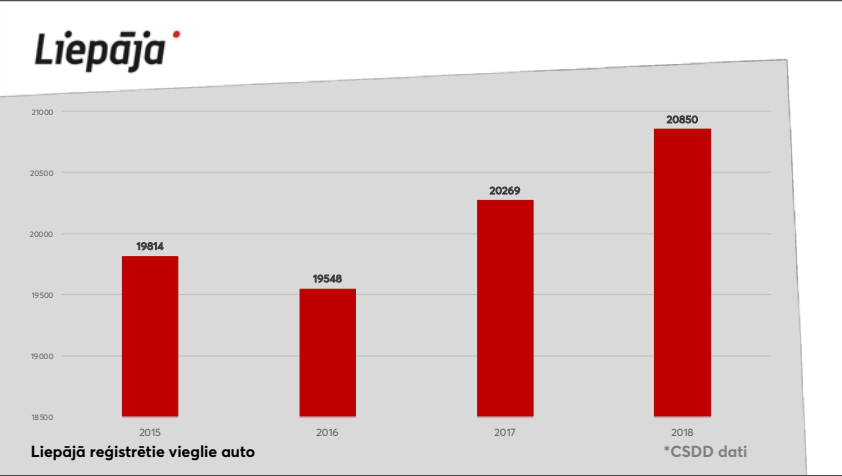
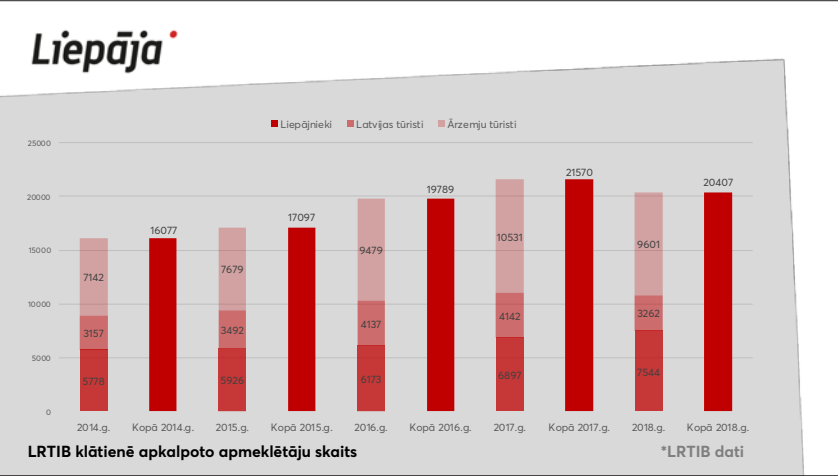
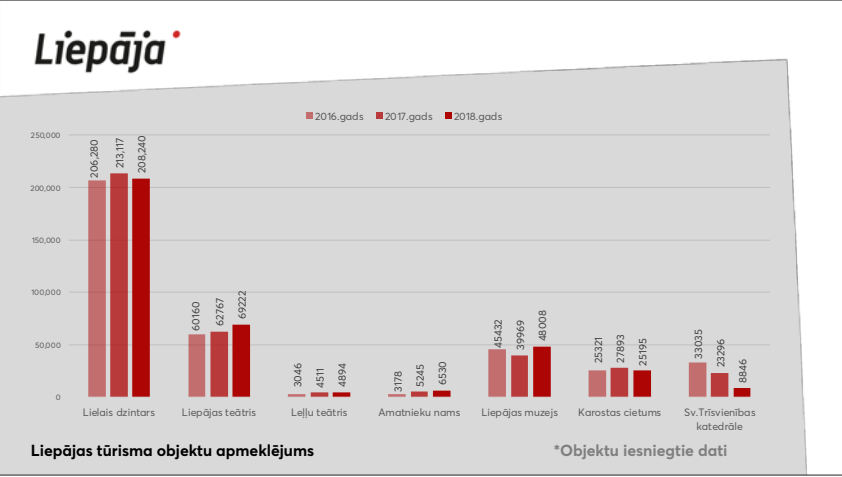
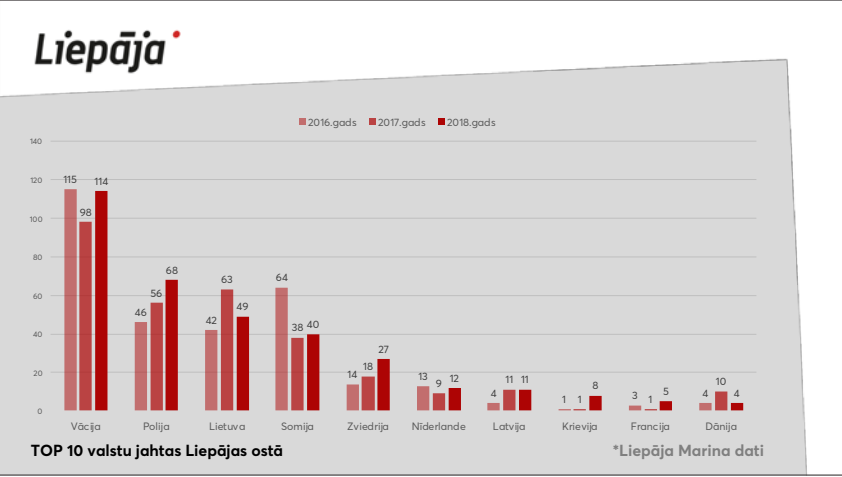
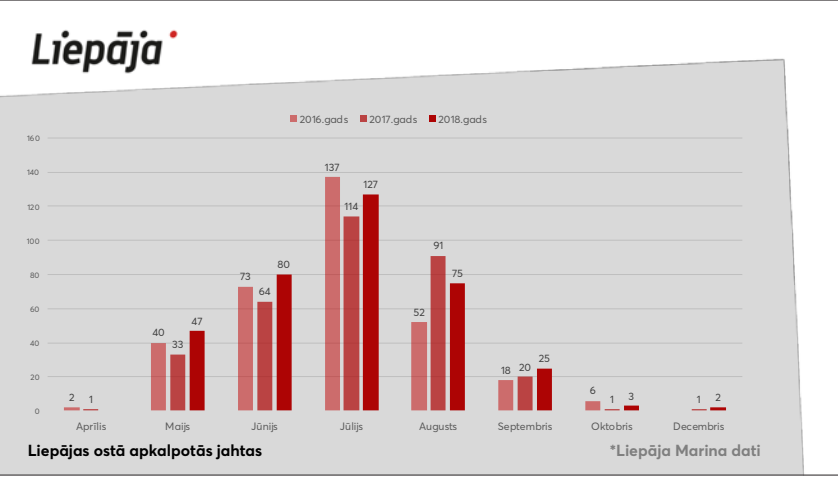
1. Liepājas tūrisma informācijas centra statistikas dati

2. Liepājas pilsētas sabiedriskā transporta shēma

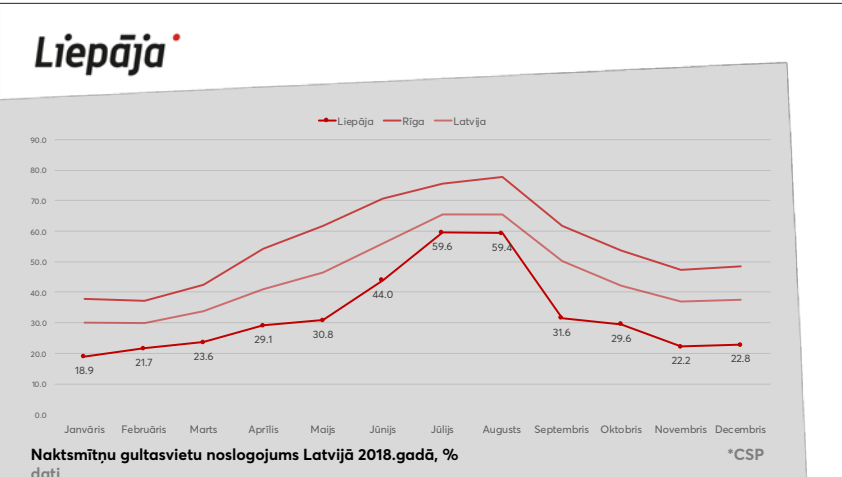
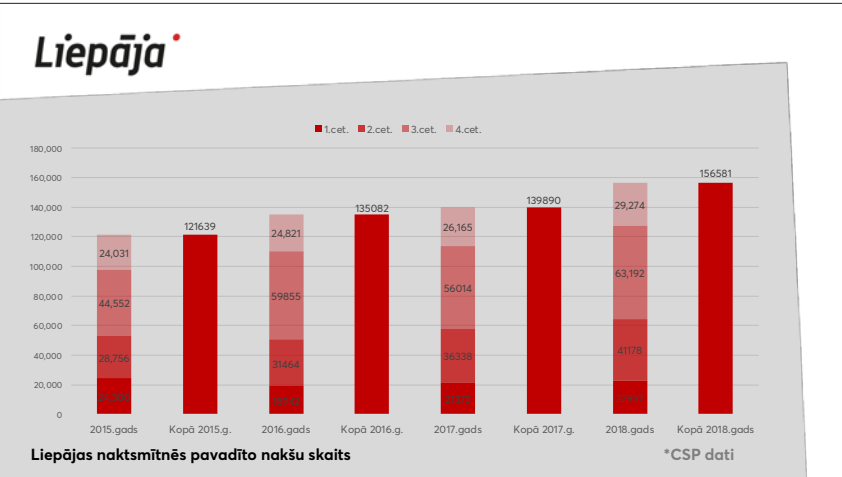
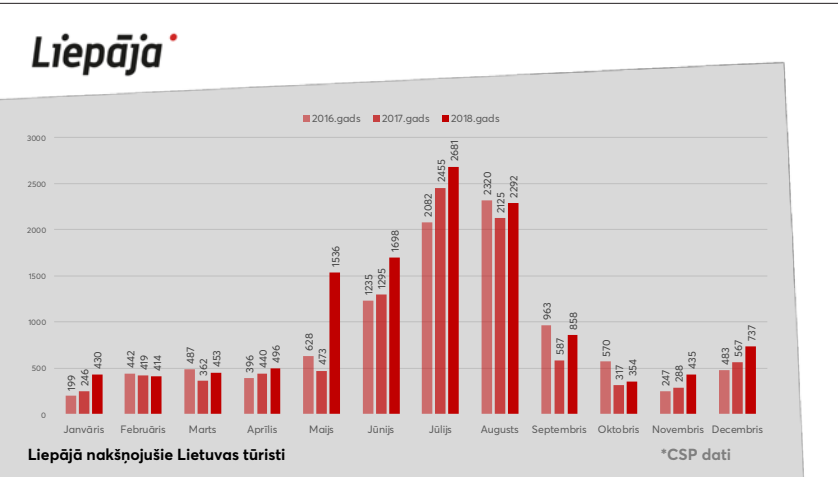
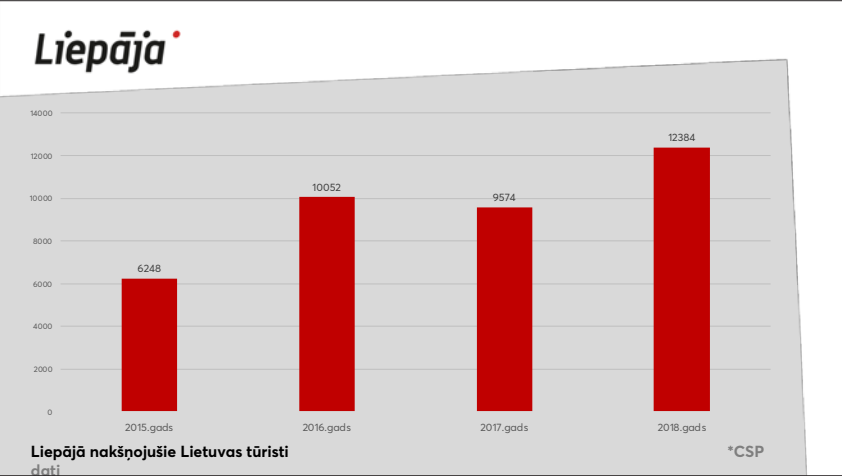
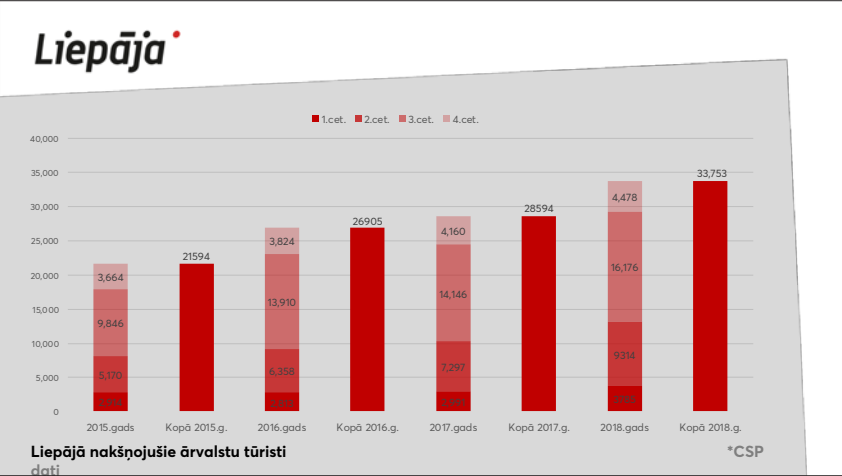
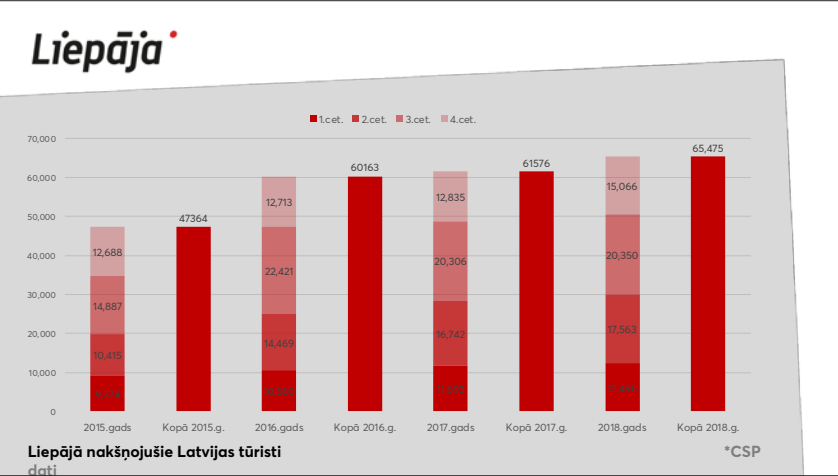
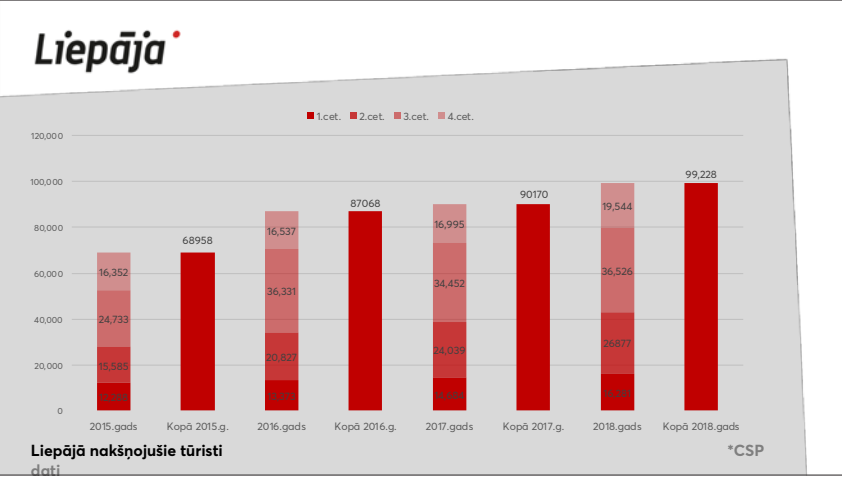
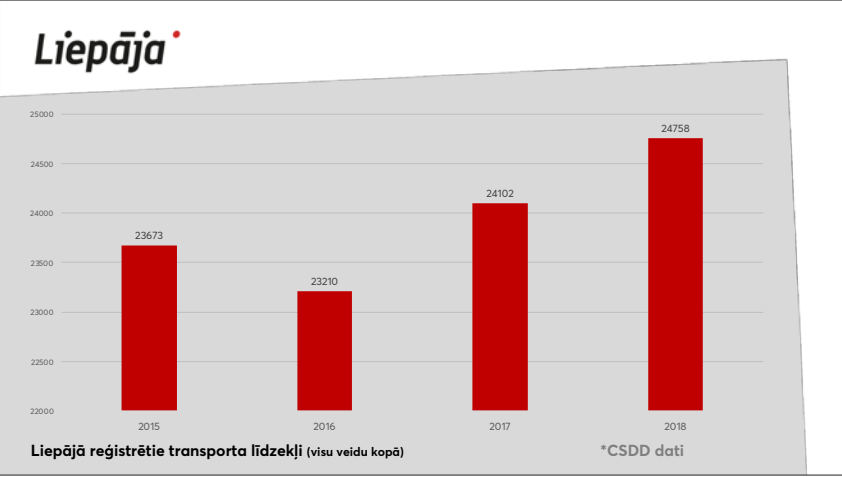
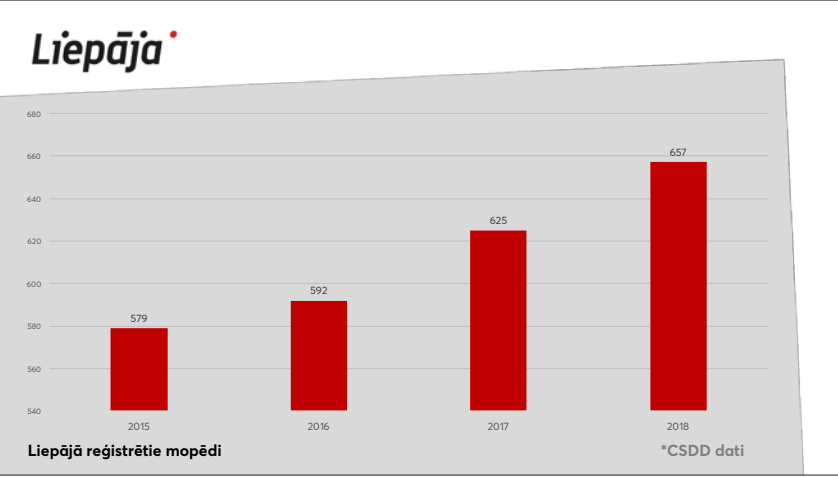
Liepājas tūrisma informācijas centra statistikas dati

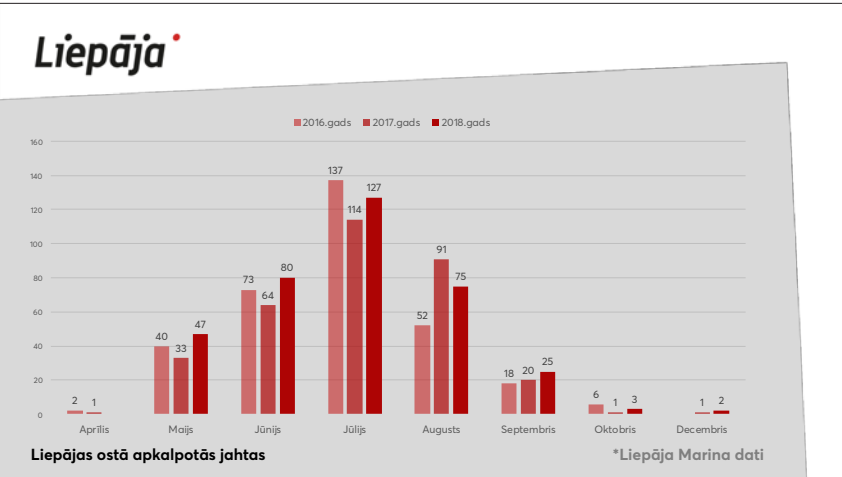
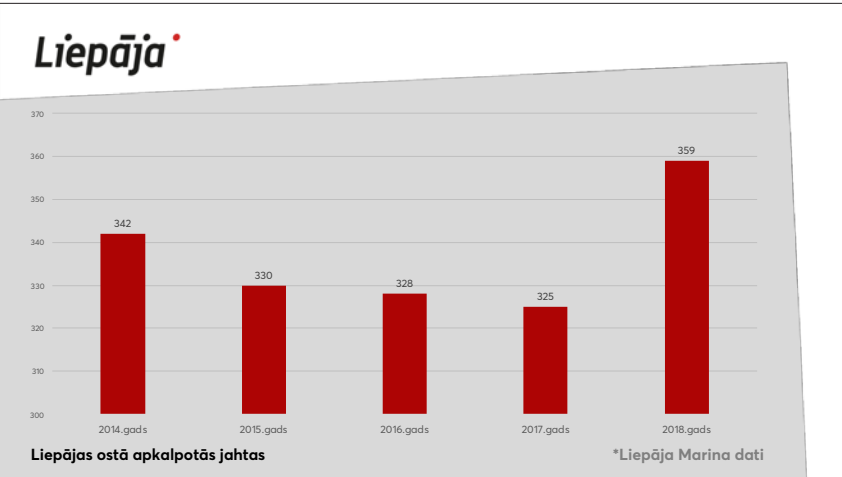
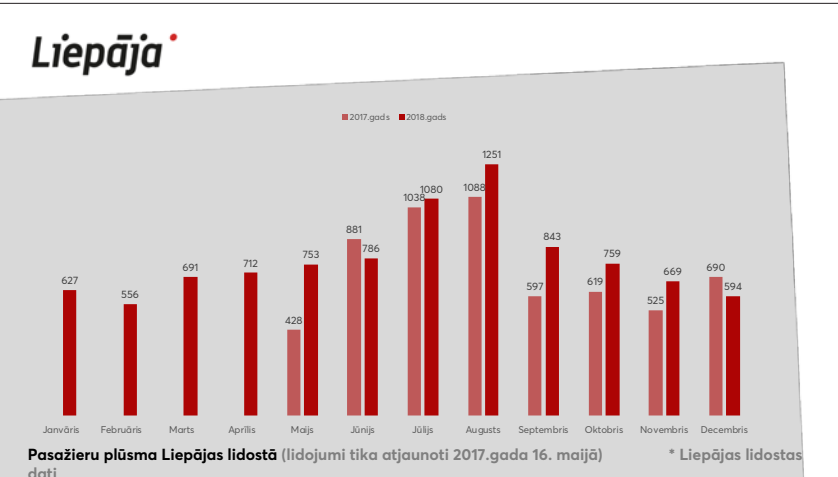
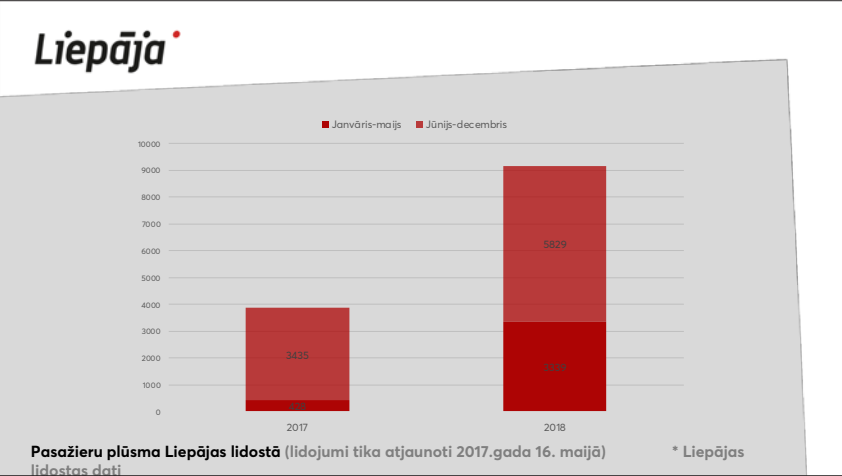
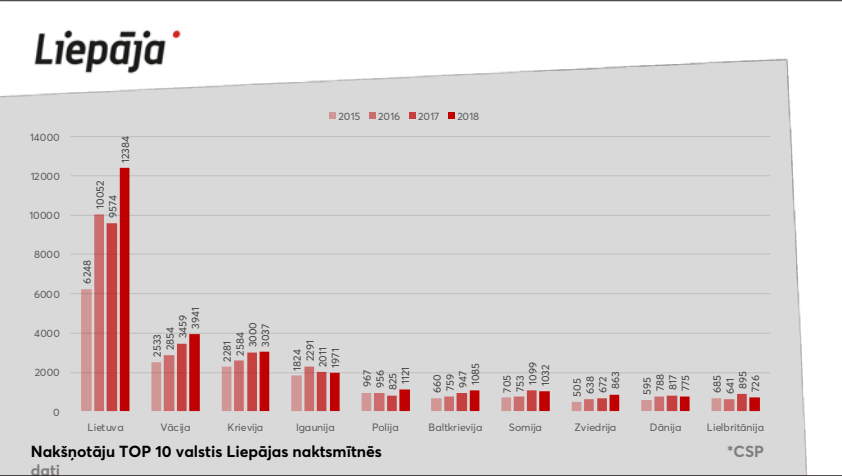
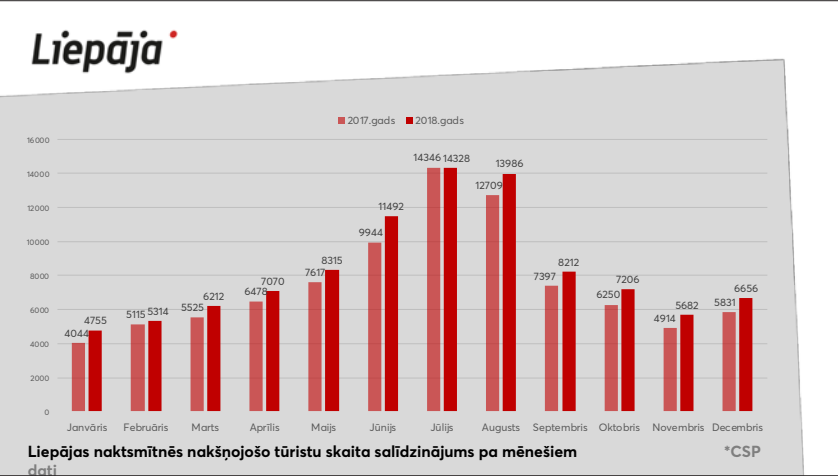
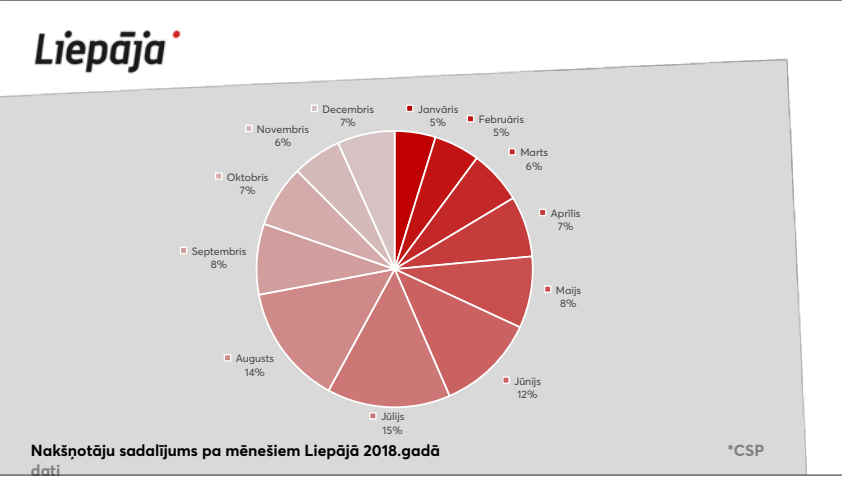
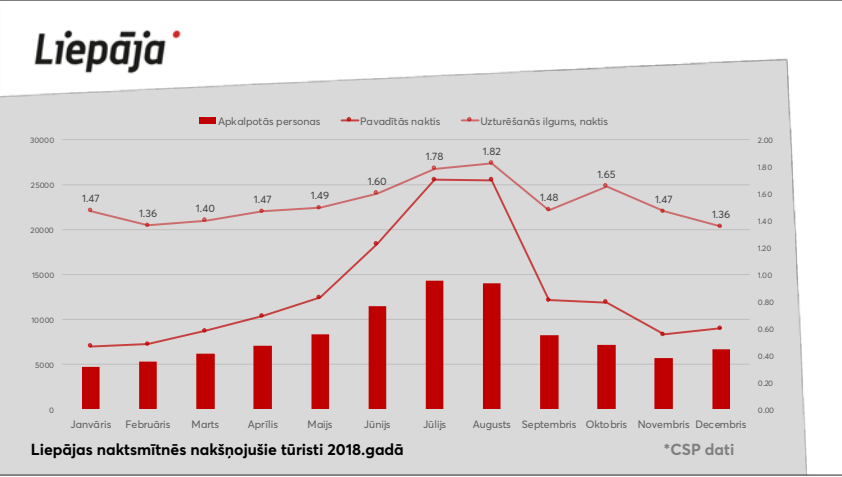
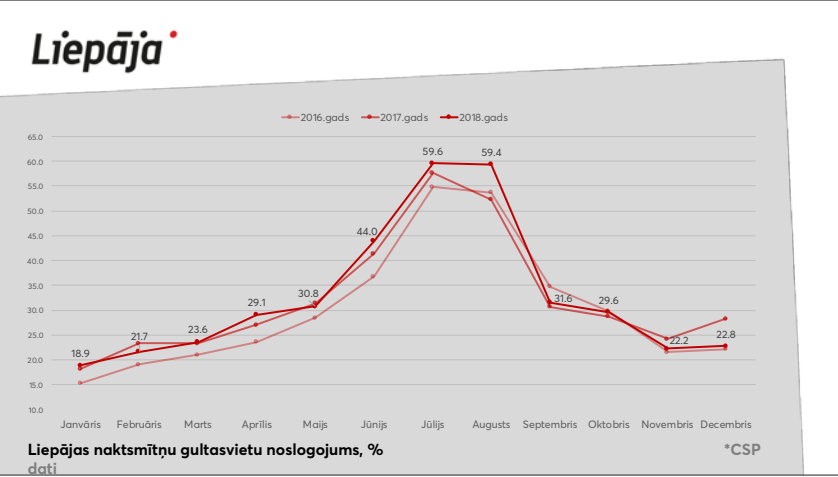
Liepājas tūrisma informācijas centra statistikas dati

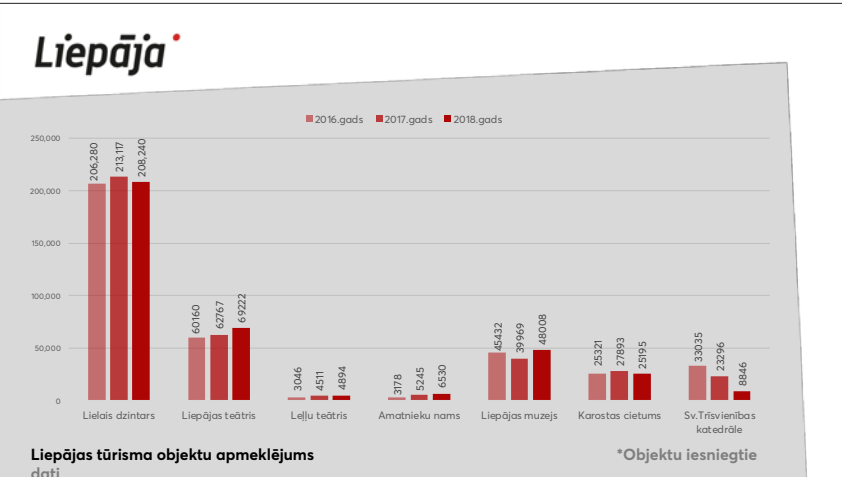
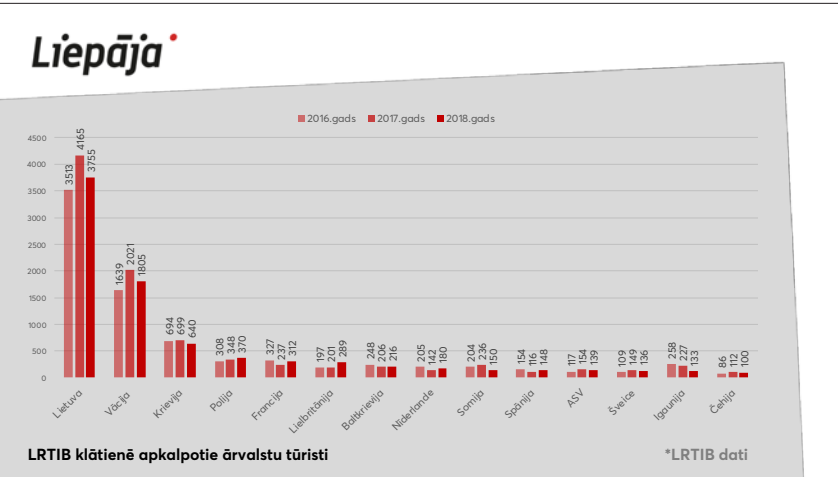
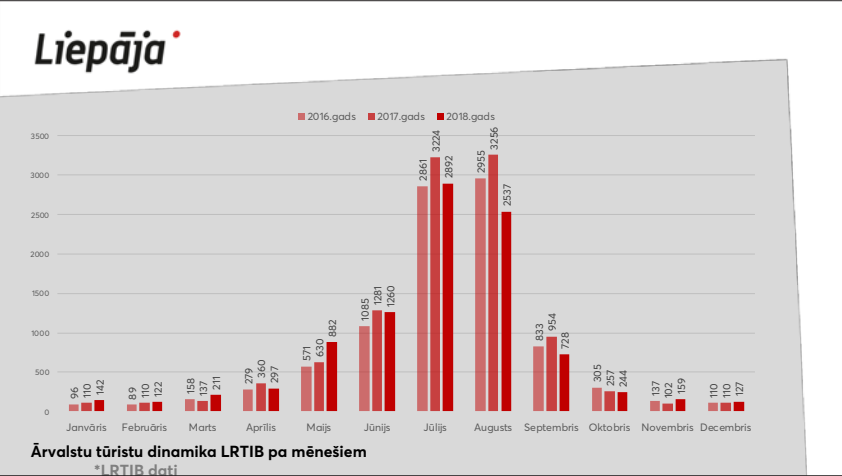
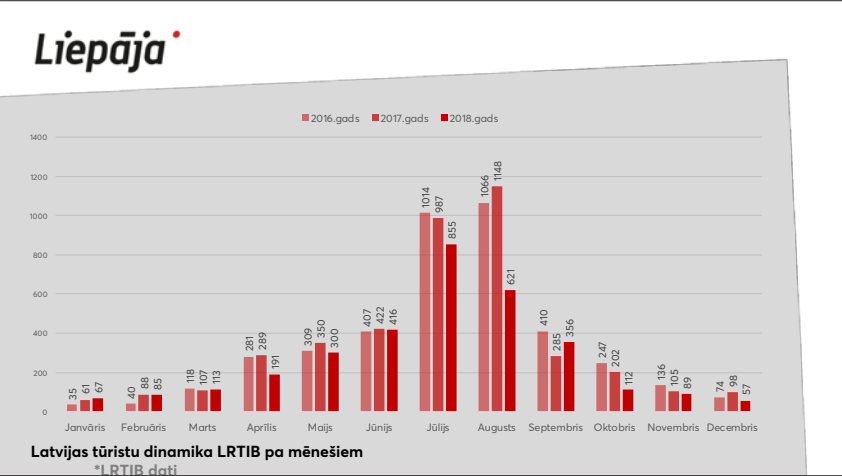
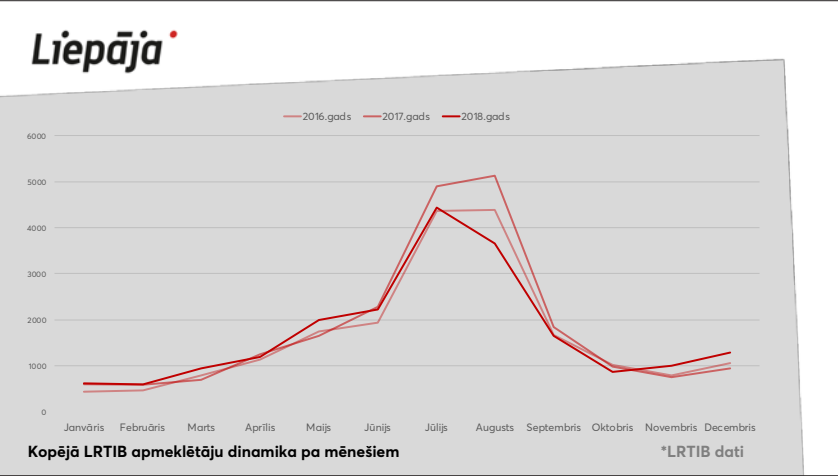
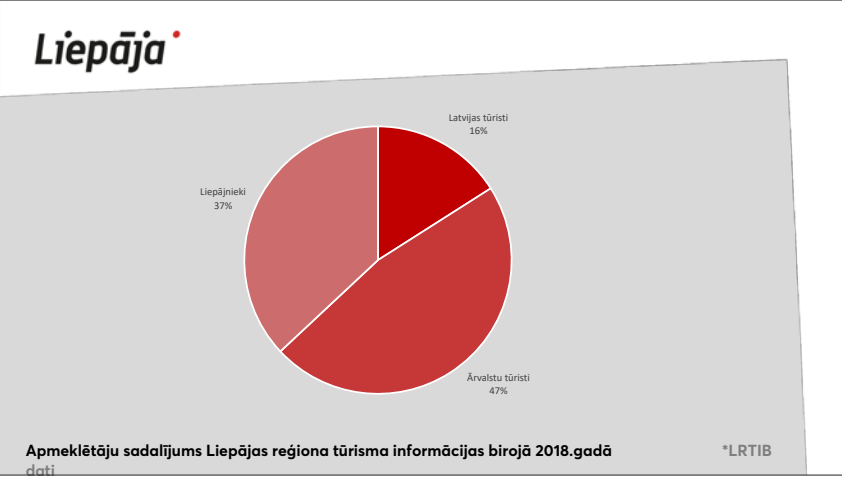
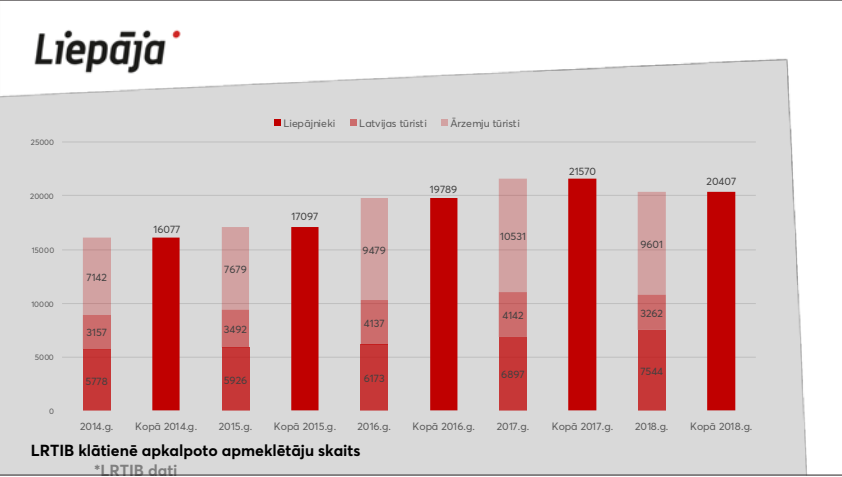
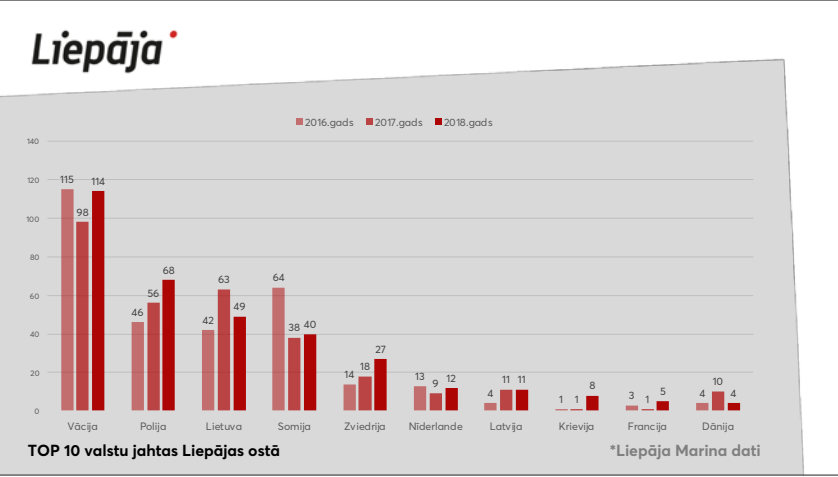
Liepājas tūrisma informācijas centra statistikas dati

Liepājas tūrisma informācijas centra statistikas dati

Liepājas tūrisma informācijas centra statistikas dati

Liepājas pilsētas sabiedriskā transporta shēma

